

**Verdien geld met AFVAL.....
Ruim afval PROFFESIONEEL op**

**Afstudeeropdracht
afval-en milieubeheer
Axion 2004**

***Roseline Gerritsen
Mei 2003***

Auteursreferaat

In deze rapportage is onderzoek uitgevoerd naar het afval-en milieubeheer van Axion, bestaande uit twee verpleeghuizen en drie woonzorgcentra.

Onderzoeksvraag is op welke wijze het afval-en milieubeheer binnen de verschillende locaties van Axion kan worden geoptimaliseerd, zodat het Facilitair Bedrijf Axion zich op dit gebied kan professionaliseren? Rekening houdend met de wet-en regelgeving opgelegd vanuit de overheid en resulterend in een afval-en milieubeleid.

Achterliggende doelstelling is het formuleren van een centraal **afval-en milieubeleid** voor de vijf Axion Locaties.

Belangrijkste conclusie: om het afval-en milieubeheer binnen Axion te professionaliseren dienen op strategisch niveau protocollen opgesteld te worden, daarnaast dient de aanbieder "Sita" geselecteerd te worden voor alle Axion locaties.

In de bijlage: beschrijving van de locaties, organogrammen, AMVB voorschriften, uitwerkingen diepte-interviews, bedrijfsafvalscan, PvE afval-en milieubeheer en een voorbeeldprotocol

Indexreferaat

Afval-en milieubeheer, Afvalbeleid, Afvalverwerking, Bedrijfsafval, Facility Management, Ladder van Lansink, Milieu, Milieuwet en regelgeving, Nul-meting, Verpleeghuis, Wet Milieubeheer, Woonzorgcentra en Zorgsector.

Managementsamenvatting

Het Facilitair Bedrijf Axion (FBA) wilt zich in de toekomst professionaliseren op het gebied van afval-en milieubeheer. Na de fusie in 2002 van twee verpleeghuizen en drie woonzorgcentra is nog geen beleid opgesteld, waarin deze aspecten organisatiebreed zijn opgenomen. Naar aanleiding van onder andere de bovenstaande ontwikkeling, wordt de navolgende probleemstelling in deze rapportage beantwoord:

Op welke wijze kan het afval-en milieubeheer binnen de verschillende locaties van Axion worden geoptimaliseerd, zodat het Facilitair Bedrijf Axion zich op dit gebied kan professionaliseren? Rekening houdend met de wet en regelgeving opgelegd vanuit de overheid en resulterend in een afval-en milieubeleid.

Het primaire proces van Axion bestaat uit het verlenen van verpleging in verpleeghuizen en verzorging in woonzorgcentra. Deze verschillen zijn van invloed op het professionaliseren van het afval-en milieubeheer. Wet-en regelgeving die van toepassing is op Axion zijn: de Wet Milieubeheer (WM) en de Landelijke Afval Beheersplannen (LAP). Vanwege het feit dat Axion meldingsplichtig is, geven de overheden Axion zelf de verantwoordelijkheid om milieuverantwoord te ondernemen. Vanwege dit feit heeft de wet-en regelgeving die van toepassing is op Axion geen dwingend karakter.

Met behulp van het 7-stappen afval-en milieuplan wordt het afval-en milieubeheer van Axion geprofessionaliseerd. De ist-situatie van Axion is in kaart gebracht door een nul-meting op te zetten, over de navolgende onderwerpen: afvalstromen, afvalkosten, contactuele afspraken, inkoopbeleid, knelpunten etc. Geconcludeerd kan worden dat de organisatorische en technische knelpunten voornamelijk veroorzaakt worden, omdat strategisch geen beleid is opgesteld, over dit onderwerp. De huidige afvalkosten zijn vervolgens voor iedere locatie in kaart gebracht, door het afvalkostengetal te berekenen. Binnen Axion is gebleken dat de locatie Mariënstein de hoogste afvalkosten heeft in vergelijking met de andere locaties. Dit wordt veronderstellend veroorzaakt, omdat op deze locatie de minste afvalstromen separaat afgevoerd worden. De locatie Voorhoeve heeft daar tegenover de laagste afvalkosten. Het delen van de afvalkosten met Mesos, via structurele interne doorberekening is dus relatief goedkoper in vergelijking met de andere locaties.

De soll-situatie dient bereikt te worden, door de geformuleerde visie na te sterven. Concreet is de soll-situatie per locatie ingevuld door een Programma van Eisen (PvE) te formuleren. Met behulp van dit PvE is het aanbestedingstraject in ganggezet. Vervolgens is de aanbieder "Sita" uit deze aanbesteding geselecteerd als inzamelaar voor alle Axion locaties. De belangrijkste adviezen die gerealiseerd dienen te worden om de soll-situatie te bereiken zijn:

- Op strategisch niveau (managementteam), dienen protocollen opgesteld en ingevoerd te worden per afvalstroom op de vijf Axion locaties;
- Het contracteren van "Sita" ten aanzien van het vuilafvoer voor alle Axion locaties. Het grootste voordeel van dit samenwerkingsverband is: een kostenverlaging van € 12. 578,17, op basis van de huidige contracten.

Om de adviezen te implementeren dient; enerzijds de soll-situatie "definitief" vastgesteld te worden en anderzijds dient een projectmedewerker van het FBA afval-en milieubeheer als aandachtgebied toe te voegen aan zijn huidige takenpakket. Op deze wijze wordt de eerste stap gemaakt naar een professioneel afval- en milieubeheer binnen Axion.

Verdien dus geld met afval, door het professioneel af te voeren.....

Voorwoord

Deze rapportage is geschreven ter afronding van de opleiding Facility Management in opdracht van het Facilitair Bedrijf Axion (FBA). Naast de opdrachtgevende organisatie kan deze rapportage een handig hulpmiddel zijn voor Facility Management studenten, die afval-en milieubeheer willen optimaliseren in een zorgorganisatie of informatie zoeken over het onderwerp “afval-en milieubeheer” binnen de zorgsector.

Aan de totstandkoming van deze rapportage hebben velen een belangrijke bijdrage geleverd. In de eerste plaats het Facilitair Bedrijf Axion (FBA) zelf, door het aanbieden van een afstudeeropdracht. Mijn speciale dank gaat hierbij uit naar mijn interne begeleidsters (Mevr K. Kromeich, Projectmedewerkster FBA), voor de intensieve begeleiding en goede samenwerking tijdens de afstudeerperiode. Daarbij wil ik mijn docentbegeleider (Dhr.drs B.G. Veldstra) en medebeoordelaar (Dhr. mr. A.F. Oudt) bedanken voor begeleiding en aanwijzingen tijdens de afstudeerperiode. Ten slotte bedank ik de specialisten uit de afvalbranche voor de input die ze hebben geleverd ten behoeve van het onderzoek.

De afstudeerperiode was een bijzonder leerzame ervaring. Met deze rapportage dienen twee persoonlijke doelstellingen bereikt te worden. Enerzijds om een toegevoegde waarde te bieden aan het professionaliseringsproces van het afval-en milieubeheer binnen Axion. Anderzijds door af te studeren met een scriptie die zoveel mogelijk voldoet aan de randvoorwaarden opgelegd vanuit de opleiding, zodat ik mijn toekomstige potentiële carrière in het facilitaire werkveld positief kan starten.

Roseline Gerritsen
Den Haag, Mei 2004

Inhoudsopgave

INLEIDING.....	6
LIJST MET TABELLEN EN FIGUREN	9
HOOFDSTUK 1: DE INTERNE OMGEVING VAN AXION.....	10
1.1. BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE.....	10
1.2. BEDRIJFSSTRUCTUUR.....	11
1.3. DE ONTWIKKELINGEN.....	11
1.4. FBA DIENSTENPAKKET	11
1.5. FBA STRUCTUUR	12
1.6. FBA CULTUUR.....	13
1.7. KORTE-EN LANGERE TERMIJNPLANNEN	13
1.8. CONCLUSIES.....	13
HOOFDSTUK 2: METHODE VAN ONDERZOEK	14
2.1. DE ORIËNTATIEFASE	14
2.2. DE ONDERZOEKS-EN OPLOSSINGSFASE	14
2.3. DE INVOERINGSFASE	17
HOOFDSTUK 3: OMGEVINGSFACTOREN IN DE AFVALBRANCHE.....	19
3.1. WET MILIEUBEHEER.....	19
3.2. LANDELIJK AFVAL BEHEERSPLAN	20
3.3. PROVINCIAAL AFVALBELEID.....	21
3.4. GEMEENTELIJK BEVOEGDHEDEN	22
3.5. AANSPRAKELIJKHEDEN.....	22
3.6. DE LINK TUSSEN MILIEUZORGSYSTEEM EN AFVAL-EN MILIEUBEHEER.....	22
3.7. ONTWIKKELINGEN	23
3.8. CONCLUSIES.....	24
HOOFDSTUK 4: DE IST-SITUATIE.....	26
4.1. INTERNE EN EXTERNE BEDRIJFSAFVALSCAN ORGANISATIEBREED.....	26
4.1.1. Milieuverklaring.....	26
4.1.2. Afvalstromen.....	26
4.1.3. Verzamelpaatsen.....	27
4.1.4. Verantwoordelijkheden operationeel	27
4.1.5. Verantwoordelijkheden tactische en strategisch	28
4.1.6. Relatie tussen inkoop en afvalbeheer	28
4.1.7. Innovatieve maatregelen.....	29
4.1.8. Afvalkosten.....	29
4.2. KNELPUNTENANALYSE ORGANISATIEBREED	30
4.2.1. Technische knelpunten.....	30
4.2.2. Organisatorische Knelpunten	31
4.3. CONCLUSIES.....	32
HOOFDSTUK 5: DE SOLL-SITUATIE.....	34
5.1. VISIE AFVAL-EN MILIEUBEHEER AXION	34
5.2. PROGRAMMA VAN EISEN AXION	34
5.3. AANBESTEDINGSTRAJECT	35
5.3. CONCLUSIES.....	36
HOOFDSTUK 6: ADVIEZEN EN CONCLUSIES	38
6.1. STRATEGISCH	38
6.2. TACTISCHE.....	39
6.3. OPERATIONEEL.....	40
6.4. VERVOLGONDERZOEKEN.....	41

HOOFDSTUK 7: DE CONSEQUENTIES	43
7.1. CONSEQUENTIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIEZEN	43
7.2. CONSEQUENTIES VAN DE TACTISCHE ADVIEZEN	47
7.4. CONSEQUENTIES VAN DE OPERATIONELE ADVIEZEN.....	49
7.5. CONSEQUENTIES VAN DE VERVOLGONDERZOEKEN	49
HOOFDSTUK 8: IMPLEMENTATIEPLAN.....	51
8.1. DRAAGVLAK	52
GERAADPLEEGDE LITERATUUR	54
BEGRIPPENLIJST.....	57

Inleiding

Het vierde tevens laatste jaar van de opleiding Facility Management wordt voor 50% afgerond door het opstellen van een scriptie. De overige 50% bestaat uit het volgen van gekozen modules. Deze afronding vindt plaats door het uitvoeren van de afstudeeropdracht (AO). Facility Management (FM) studenten dienen hierbij te werken als fictieve “zelfstandige adviseurs”.

De doelstelling van de AO is; het zelfstandig oplossen van een facilitair beleidsprobleem in opdracht van een organisatie¹. Het eindproduct (scriptie) dient ten minsten aan de navolgende drie randvoorwaarden te voldoen ter goedkeuring. Ten eerste een systematische beschrijving en verantwoording van de werkwijze. Ten tweede dient naar aanleiding van theoretische verdieping een eigen visie gecreëerd te worden, zodat de resultaten van het onderzoek getoetst kunnen worden en financieel onderbouwd. Ten slotte moet ernaar gestreefd worden dat de methodieken van het onderzoek buiten de opdrachtgevende organisatie toegepast kunnen worden. De AO is uitgevoerd in opdracht van het Facilitair Bedrijf Axion (FBA).

De aanleiding

In juli 2002 zijn twee verpleeghuizen en drie woonzorgcentra gefuseerd in Axion. Eén van de doelstellingen van de fusie is het behalen van schaalwinst en efficiency voordelen. Onderlinge afstemming dient echter op bepaalde facilitaire aspecten nog plaats te vinden. Op facilitair gebied wil het Facilitair Bedrijf Axion (FBA) een facilitaire inhaalslag behalen door vraaggestuurd te werken en zich op diverse aspecten te professionaliseren.

Een aspect dat tijdens de afstudeerperiode wordt onderzocht is afval- en milieubeheer. Naar aanleiding van diverse inspecties uitgevoerd door de milieu-inspecteurs in opdracht van de gemeente, is geconstateerd dat op het gebied van milieuzorg bepaalde locaties van Axion niet aan alle wet- en regelgeving voldoen. Daarbij wordt het verpleeghuis IJsselwaerde te IJsselstein in 2004 bezocht door de milieu-inspectie. Wanneer tekortkomingen of overtredingen wordenesignaleerd op grond van het vastgestelde beleid (Wet Milieubeheer) zullen sancties getroffen worden. Axion vindt het zelf belangrijk om milieuverantwoord en duurzaam te ondernemen, daarnaast scherpert de overheid continu de milieuwet- en regelgeving aan.

Een andere externe ontwikkeling die van invloed is op het facilitair beleidsprobleem binnen Axion is dat de gemeente te IJsselstein besloten heeft om het ophalen van bedrijfsafval te privatiseren. Het FBA heeft voor het ophalen van bedrijfsafval voor diverse locaties tijdelijke “noodcontracten” afgesloten met “Sita”. Deze contracten lopen eind 2004 af. Hiervoor dient onderzocht te worden welke andere contractvormen bij potentiële andere aanbieders mogelijk zijn voor het inzamelen van bedrijfsafval voor de vijf Axion locaties.

Met deze informatie is in overeenstemming tussen Axion, de afstudeerder en de opleiding FM de navolgende probleemstelling geformuleerd:

Op welke wijze kan het afval-en milieubeheer binnen de verschillende locaties van Axion worden geoptimaliseerd, zodat het Facilitair Bedrijf Axion zich op dit gebied kan professionaliseren? Rekening houdend met de wet en regelgeving opgelegd vanuit de overheid en resulterend in een afval-en milieubeleid.

¹ Bouter, R.F.: Handleiding Facility Management voor de afstudeeropdracht 2003-2004, blz 8.

De definities van veel voorkomende begrippen in deze rapportage, zoals afvalbeheer, ist-situatie, professioneel, soll-situatie, swill etc, zijn alfabetisch te vinden in de begrippenlijst op blz 57 t/m 58.

Om de probleemstelling te beantwoorden zijn de navolgende zeven onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Welke geldende wet-en regelgeving wordt opgelegd vanuit de overheid op het gebied van afval-en milieubeheer, die van toepassing is op Axion?
2. Wat is in de vakliteratuur te vinden over adequaat afval-en milieubeheer?
3. Hoe is de ist-situatie op het gebied van afval-en milieubeheer op iedere locatie?
 - A. Welke afvalstromen zijn per locatie te onderscheiden, op welke plekken wordt het afval opgeslagen, welke hulpmiddelen worden hierbij gebruikt en wie is hiervoor verantwoordelijk?
 - B. Wat zijn de huidige kosten ten aanzien van afvalbeheer en waardoor worden deze veroorzaakt?
 - C. Wat zijn de huidige contractuele afspraken omtrent afvalbeheer en welke financiële consequenties zijn hieraan gebonden?
 - D. Op welke wijze beïnvloedt de manier van inkopen de hoeveelheid bedrijfsafval?
 - E. Welke huidige knelpunten zijn te constateren per locatie omtrent afval-en milieubeheer?
4. Welke randvoorwaarden worden vanuit de organisatie opgelegd om tot een soll-situatie te komen met betrekking tot afval en milieubeheer en hoe wordt de soll-situatie ingevuld voor Axion?
 - A. Welke aanbieder sluit aan op de soll-situatie van Axion?
5. Hoe dient het afval-en milieubeheer geoptimaliseerd en geprofessionaliseerd te worden?
6. Welke financiële, organisatorische en personele consequenties hebben de adviezen?
7. Hoe kunnen de adviezen verwerkt worden in een implementatieplan dat voldoet aan de randvoorwaarden van het FBA (hoe kan draagvlak gecreëerd worden in de organisatie, zodat de weerstand verkleint en de adviezen en aanbevelingen daadwerkelijk geïmplementeerd en nageleefd worden)?

Doelstelling

Door het beantwoorden van de probleemstelling met behulp van zeven onderzoeksvragen dient het afval-en milieubeheer geprofessionaliseerd te worden. Uit het oogpunt van beheersbaarheid en potentiële schaalvoordelen dienen de gehanteerde werkwijzen omtrent afval-en milieubeheer per locatie afgestemd te worden, zodat één centraal beleid geformuleerd en daadwerkelijk geïmplementeerd kan worden in de organisatie. Daarnaast wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de milieuwet-en regelgeving die van toepassing is op de bedrijfsvoering van Axion.

Doelgroep

De rapportage is als advies aan het FBA om het afval-en milieubeheer te optimaliseren binnen Axion. Om de adviezen daadwerkelijk te implementeren en draagvlak te creëren, dienen de directie, locatiemanagers, facilitaire coördinatoren en werknemers van de afzonderlijke locaties met behulp van de eindpresentaties overtuigd te worden.

Eindresultaat

Het eindproduct betreft een scriptie, waarin beleidsmatige en praktische adviezen worden gegeven om het afval-en milieubeheer binnen Axion te optimaliseren, uitgewerkt in een implementatieplan met financiële onderbouwing.

Opbouw rapportage

In hoofdstuk 1 wordt de interne omgeving van Axion geanalyseerd, zodat een beeld wordt geschetst van de organisatie. In de paragrafen 1.1, 1.2 en 1.3 wordt Axion organisatiebreed beschreven, vervolgens wordt in 1.4 t/m 1.7 dieper ingegaan op het FBA. In het gehele hoofdstuk worden de ontwikkelingen steeds in verband gebracht met de probleemstelling, zodat het probleem in een bredere context geplaatst wordt. In hoofdstuk 2 wordt per fase (oriëntatie, onderzoek-en oplossing en invoeringsfase) met behulp van het toegepaste 7-stapen afval-en milieuplan, de methode van onderzoek op een systematische manier beschreven.

In paragraaf 3.1. t/m 3.5 van hoofdstuk 3 worden de wettelijke actoren besproken die van invloed zijn op het afval-en milieubeheer van Axion. In paragraaf 3.6, wordt vervolgens de link gelegd tussen het opzetten van een milieuzorgsysteem en het afval-en milieubeheer van Axion. Ten slotte worden de ontwikkelingen binnen de afvalbranche in 3.7 belicht, zodat de innovaties in de branche verduidelijkt worden.

Met de nul-meting wordt in hoofdstuk 4 inzicht verkregen in de ist-situatie van Axion. Per locatie worden hierbij de afvalstromen, verantwoordelijkheden, verzamelplaatsen, huidige kosten, knelpunten etc beschreven.

In hoofdstuk 5 wordt invulling gegeven aan de soll-situatie van Axion door de visie en randvoorwaarden tezamen met het opgestelde Programma van Eisen (PvE) toe te lichten. Met behulp van deelconclusies in de hoofdstukken 1, 3, 4 en 5 wordt continu antwoord gegeven op de onderzoeksvragen, zodat de probleemstelling in hoofdstuk 6 deels beantwoord kan worden.

Om de soll-situatie optimaal te bereiken worden in hoofdstuk 6 per niveau (strategisch, tactisch en operationeel) adviezen gegeven en conclusies getrokken. Per niveau worden de adviezen en conclusies onderverdeeld in of korte of langere termijn adviezen, zodat de prioriteiten in kaart worden gebracht.

In hoofdstuk 7 worden uiteindelijk de adviezen en conclusies onderbouwd door de consequenties te benoemen. Met behulp van onder andere de kosten-en batenanalyse, worden de adviezen financieel onderbouwd, daarnaast worden de organisatorische en personele consequenties toegelicht.

Ten slotte is in hoofdstuk 8 het implementatieplan opgenomen, zodat de veranderingen gestructureerd kunnen plaatsvinden.

Om de rapportage leesbaar te houden zijn niet direct relevante informatiebronnen in het "Bijlagenboek" verwerkt.

Lijst met tabellen en figuren

TABELLEN

- Tabel 1: Richtlijnen van het LAP (Hoofdstuk 3).
Tabel 2: Kengetallen afvalkosten Axion (Hoofdstuk 4).
Tabel 3: Beoordeling offertes (Hoofdstuk 5).
Tabel 4: Locatie Isselwaerde kosten-en batenanalyse (Hoofdstuk 7).
Tabel 5: Locatie De Wartburg Kosten-en batenanalyse (Hoofdstuk 7).
Tabel 6: Locatie Mariënstein kosten-en batenanalyse (Hoofdstuk 7).
Tabel 7: Locatie De Schutse kosten-en batenanalyse (Hoofdstuk 7).
Tabel 8: Locatie Voorhoeve (in eigen beheer vuilafvoer Mesos versus uitbesteed aan "Sita") Kosten-en batenanalyse (Hoofdstuk 7).
Tabel 9: Voorcalculatie Axion locaties 2005-2006 alle diensten onder brengen bij "Sita" met uitzondering van de aanschaf van interne hulpmiddelen en de afvoer van de KCA afvalstromen op alle Axion locaties (Hoofdstuk 7).
Tabel 10: Tactische organisatorische consequenties alle diensten onderbrengen bij "Sita" (Hoofdstuk 7).
Tabel 11: Implementatieplan (Hoofdstuk 8).

FIGUREN

- Figuur 1: 7- stappen afval-en milieuplan (Hoofdstuk 2).
Figuur 2: Kostenindicatie standaard afval en milieuaanpak versus preventie (beleids)matige- afval-en milieuaanpak (Hoofdstuk 8).

AFBEELDINGEN

- Afbeelding 1: Ladder van Lansink prioriteitenlijst m.b.t. afvalverwijdering (Hoofdstuk 3).

Hoofdstuk 1: De interne omgeving van Axion

Met behulp van een organisatiediagnose van de interne omgeving van Axion wordt een beeld geschetst van de organisatie. In de paragrafen 1.1, 1.2, en 1.3 wordt de organisatie beschreven, waarbij de ontwikkelingen die van invloed zijn op de probleemstelling extra worden belicht. In paragrafen 1.4 en 1.8 wordt dieper ingegaan op het FBA.

1.1. Beschrijving van de organisatie

In juli 2002 zijn twee verpleeghuizen en drie woonzorgcentra gefuseerd in Axion. Door de fusie is een organisatie ontstaan, met een brede ervaring en expertise. Axion is hiermee een partner geworden in de ouderenzorg in de provincie Utrecht. Axion beschikt op dit moment over 233 (185 + 48 schakelbedden) verpleeghuisplaatsen, 251 verzorgingshuisplaatsen, 226 aanleunwoningen/servicewoningen, twee locaties met dagbehandeling, twee met dagopvang, een dagverzorging, somatische meerzorg afdelingen, psycho-geriatrie meerzorg afdelingen, vervangende verpleeghuiszorgprojecten, projecten extramurale zorg, en vervangende verzorgingshuiszorg projecten².

Axion werkt vanuit de vijf navolgende hoofdlocaties met in totaal 458,24 fte's³:

- Verpleeghuizen: Voorhoeve te Utrecht en IJsselwaerde te IJsselstein;
- Woonzorgcentra: De Wartburg te Utrecht, Mariënstein en de Hooghe Camp te IJsselstein en De Schutse te Lopik;

Daarnaast maakt Axion deel uit van het de stichting "Rhijnhuysen". Op basis van een collectievenfederatie (het behouden van eigen zelfstandigheid) is dit een samenwerkingsverband tussen: Mesos Medisch Centrum, ziekenhuis st. Antonius, Axion, Bartholomeus Gasthuis, de stichting SHBU en Thuiszorg Stad Utrecht (TSU). Centraal in deze samenwerking staat de zorgketen, waarmee iemand te maken krijgt bij gezondheidsklachten. De doorstroom tussen de organisaties moet hierdoor versneld worden. De samenwerking binnen zorgprogramma's is niet alleen van invloed op de Core Business, maar ook op de facilitaire diensten. Doormiddel van samenwerking en soms integratie van de afzonderlijke facilitaire diensten, kunnen efficiencyvoordelen behaald worden en is het mogelijk een deel van de kosten terug te verdienen. In deze rapportage wordt onderzocht welke mantelcontractmogelijkheden afgesloten kunnen worden met betrekking tot afvalen milieubeheer binnen de stichting Rhijnhuysen⁴.

Missie en strategie

De missie van Axion is als volgt geformuleerd:

Axion wil een organisatie zijn waarin wederzijds respect en waardering voor zowel medewerkers als cliënten de basis vormen van zorgverlening en onderlinge samenwerking. Axion wil zorg bieden die mensen in staat stelt onderdeel van de samenleving te zijn en, zo lang als mogelijk of wenselijk is, in hun eigen sociale omgeving te blijven functioneren. Hierbij zijn het leefplezier en de zelfstandigheid van de bewoner belangrijk.

² Roseboom, L.: *Bouwen aan de toekomst een nieuw perspectief ,beleidsplan 2003-2008, blz 7.*

³ In bijlage 1 is een beknopte omschrijving van iedere locatie gegeven.

⁴ Bosman, Jaarverslag Rhijnhuysen in 2002, blz 2.

1.2. Bedrijfsstructuur

De ondernemingsvorm van Axion is een stichting en wordt bestuurd door een Raad van Bestuur (directeur), welke is benoemd door de Raad van Toezicht, bestaande uit zeven onafhankelijke personen. De Raad van Toezicht is hiërarchisch het hoogste orgaan binnen de stichting⁵. Deze is belast met het toezicht houden op de werkwijze en besluitvorming van de Raad van Bestuur en de met de stichting verbonden organisatie. De Raad van Bestuur wordt ondersteund door de secretaris van het Raad van bestuur en de navolgende drie stafafdelingen: Economische Administratieve Dienst, Personeel Organisatie en Opleidingen en Facilitair Bedrijf Axion. Onder de verantwoordelijkheid van De Raad van Bestuur bevinden zich vier locatiemanagers verdeeld over de vijf locaties.

De locatiemanagers coördineren het geformuleerde beleid op tactisch-en operationeel niveau op hun locatie(s). De Raad van Bestuur, managers van de stafafdelingen, secretaris Raad van Bestuur en de locatiemanagers vormen gezamenlijk het managementteam binnen Axion. Daarnaast hebben De Ondernemingsraad, De Centrale Cliëntenraad, en De Cliëntenraad medezeggenschap over het gevoerde beleid van Axion. De Ondernemingsraad fungeert hierin als een orgaan voor overleg, advies, informatie en communicatie. Daarbij behartigt de Ondernemingsraad het welzijn en de belangen van het personeel en de organisatie. Axion heeft daarnaast per locatie apart De Cliëntenraad die de belangen behartigt van de bewoners/patiënten binnen een locatie. Daarboven bevindt zich De Centrale Cliëntenraad bestaande uit twee vertegenwoordigers van de cliëntenraden per locatie, die de gemeenschappelijke zaken binnen Axion in het geheel behartigen⁶.

1.3. De ontwikkelingen

De zorgsector is een branche die dynamisch is en continu in ontwikkeling is. Externe ontwikkelingen die onder andere van invloed zijn op de bedrijfsvoering van Axion zijn⁷:

- De Nederlandse bevolking vergrijst en de ouderen worden ook steeds ouder. De komende 15 jaar zal het aantal 75 plussers met 33% toenemen. Momenteel verblijft 12% in een verzorgingshuis en ongeveer 5% in een verpleeghuis;
- De bezuinigingsplannen van de overheid in deze branche.

Intern wordt hier onder andere op ingespeeld door:

- Het voorbereiden van uitbreidingsinitiatieven op de diverse locaties;
- Participeren in stichting Rhijnhuysen. In deze stichting zijn diverse projectgroepen ingericht. Een onderwerp van één van deze projectgroepen is "staf, kwaliteit en milieu". Deze projectgroep is nog niet van start gegaan, maar hierdoor wordt wel aangeduid dat maatschappelijk verantwoord ondernemen prioriteit heeft binnen de stichting⁸.

1.4. FBA dienstenpakket

In opdracht van het Facilitair Bedrijf Axion (FBA) is de afstudeeropdracht uitgevoerd⁹. Het FBA biedt een uitgebreid pakket van producten en diensten aan om medewerkers en bewoners van Axion zo optimaal mogelijk te ondersteunen.

⁵ In bijlage 2 is een organogram van Axion opgenomen.

⁶ Statuten: Akte van de fusie stichtingen Axion, stichting voor zorg en wonen, blz 5 t/m 10.

⁷ Roseboom, L.: Bouwen aan de toekomst een nieuw perspectief, beleidsplan 2003-2008, blz 4 t/m 5.

⁸ Bosman, Jaarverslag Rhijnhuysen in 2002, blz 10 t/m 11.

⁹ In bijlage 3 is het organogram van de het FBA opgenomen.

De navolgende facilitaire diensten zijn op de meeste locaties aanwezig: Receptie, Technische dienst, Maaltijdvoorziening, Linnendienst (gedeeltelijk uitbesteed) en Huishouding. De activiteiten van het FBA zijn in te delen in¹⁰:

- Basisactiviteiten (o.a.: inkoop, kenniscentrum, frontoffice zaken etc);
- Locatiebeheer (o.a.: contractbeheer, meerjarenonderhoudsplanung etc);
- Projecten (o.a.: nieuwbouwprojecten, HCCP etc).

1.5. FBA structuur

In het managementteam vindt centrale beleidsvaststelling plaats op strategisch facilitair gebied. Doelstellingen vanuit de stichting Rhijnhuysen worden hierin meegenomen. De Manager FBA formuleert mede op basis van dat beleid prioriteiten van de facilitaire (deel)gebieden. Hij is eindverantwoordelijk voor het facilitair beleid binnen Axion. Circa 70% van zijn tijd wordt besteed aan de coördinatie en uitvoering van de bouwprojecten. Daarnaast stuurt hij het projectbureau en het secretariaat aan. Voor het aansturen van de operationele processen, de facilitaire coördinatoren en de teamleider productiekeuken, is per 1 januari 2004 het Hoofd Operationele Zaken (HOZ) aangesteld.

Voorheen werden de facilitaire coördinatoren en de teamleider productiekeuken aangestuurd door de Manager FBA, maar zijn "span of control" werd te groot, dus is de functie HOZ toegevoegd in het organogram. Hierdoor kan de Manager FBA zich meer op bouwzaken concentreren i.p.v. de operationele processen. De verandering in aansturing zorgt ervoor dat de volgende doelstellingen worden nagestreefd:

- Kwaliteitsverbetering van de facilitaire producten en diensten;
- Verhoging van de efficiency;
- Bundeling van de kennis;
- Verbetering dienstverlening FBA naar de locaties.

Beleidsmatige zaken op facilitair gebied worden besproken en afgestemd in de staf-en werk tussen de Manager FBA en het stafbureau FBA. Deze afstemming vindt uiteraard plaats binnen de randvoorwaarden, die gesteld zijn door het managementteam. De Facilitaire coördinatoren van de locaties zijn verantwoordelijk voor het aansturen van de facilitaire diensten die zich bevinden op de betreffende locatie¹¹. Volgens de typologie van Mintzberg is de organisatie structuur van het FBA te typeren als een "Eenvoudige Structuur". Het FBA heeft deze structuur vanwege de bestaande platte structuur, namelijk bestaande uit drie lagen, waarbij de Manager FBA het dominantste organisatiedeel is. Als coördinatiemechanisme voor het aansturen van het FBA wordt direct toezicht toegepast¹².

Het is van groot belang om te weten hoe de organisatiestructuur is opgebouwd, om veranderingen binnen Axion door te kunnen voeren. In het stafoverleg van het FBA zullen directe besluiten omtrent afval-en milieubeheer genomen worden. Het FBA informeert en adviseert vervolgens de facilitaire coördinatoren en locatiemanagers op de betreffende locaties over de veranderingen. Om adviezen te implementeren zullen de locatiemanagers overtuigd moeten worden, omdat deze eindbudgetverantwoordelijk zijn ten aanzien van de investeringsbegroting. Zij bepalen uiteindelijk welke investeringen worden uitgevoerd in de komende jaren.

¹⁰ Roseboom, L.: *Jaarplan aanpakken en verankeren*, blz 6.

¹¹ Albreghs, H.: *Bouwen aan de structuur van het Facilitair Bedrijf Axion*.

¹² Keuning, D. & Eppink, D. J.: *Management en Organisatie*, blz 247.

1.6. FBA cultuur

Het is van belang om de bedrijfscultuur te kunnen typeren, omdat dit van invloed is op het creëren van draagvlak voor de veranderingen. Met het begrip cultuur wordt bedoeld; het geheel van normen, waarden, opvattingen en omgangsvormen in een organisatie. Het zijn de formele en informele afspraken. Cultuur komt tot uitdrukking in de wijze waarop werk wordt aangepakt, de manier waarop gezag wordt uitgeoefend en de combinatie van gehoorzaamheid en eigen initiatief dat er van de medewerkers wordt verwacht¹³. Binnen Axion heerst een informele en open cultuur, waarin de hiërarchische lijnen en bureaucratie niet duidelijk aanwezig zijn. Voorbeelden hiervan zijn: in de organisatie wordt voornamelijk getutoyeerd, werknemers spreken elkaar op bijna elk niveau aan bij de voornaam en de deuren van de kamers staan meestal open. Iedere locatie heeft zijn eigen identiteit en sfeer. Door de fusie zullen de verschillende culturen in elkaar verweven raken en uiteindelijk zal een hernieuwde “Axion” cultuur ontstaan.

1.7. korte-en langere termijnplannen

Axion is volop in beweging, want de organisatie groeit in omvang. Het FBA speelt hier op een pro-active wijze op in door de navolgende korte en langere termijnplannen te realiseren¹⁴:

- Op de locatie Mariënstein is een centrale keuken gebouwd, waardoor wordt omgeschakeld naar een ontkoppeld voedselverdeel-systeem. Deze zal een capaciteit hebben tussen de 300 tot 800 maaltijden;
- Verscheidene bouwplannen in vorm van uitbreidingen, renovaties en nieuwbouw zijn in ontwikkeling voor de diverse locaties;
- De belangrijkste plattegronden van de locaties zijn gedigitaliseerd en worden gebruikt als onderlegger voor beheersplannen en vluchtwegkaarten. Indien mogelijk kunnen de afvalstromen per locatie digitaal verwerkt worden;
- Professionaliseren en standaardisering van de inzameling en de verwerking van het afval-en milieubeheer op alle locaties.

1.8. Conclusies

Met de organisatiediagnose is een beeld gecreëerd van Axion. Met behulp van de volgende deelconclusies zullen de belangrijkste gegevens geanalyseerd worden:

Het primaire proces van Axion bestaat uit het verlenen zorg. Deze activiteiten zijn in te delen in verpleging in de verpleeghuizen en verzorging in de woonzorgcentra. In een woonzorgcentra zijn de bewoners zelfstandiger in vergelijking met een verpleeghuis, hierdoor zullen dus ook veranderingen aan de bewoners doorgecommuniceerd moeten worden. Daarnaast zijn de budgetten van een verpleeghuis hoger in vergelijking met een woonzorgcentra, omdat de zorg in een verpleeghuis groter is dan in een woonzorgcentra. Deze verschillen zullen van invloed zijn op het optimaliseren van het afval-en milieubeheer, dus is het noodzakelijk om hiermee rekening te houden.

Daarbij kan geconcludeerd worden dat de overheid druk uitoefent op de zorgsector door het invoeren van diverse bezuinigingsplannen. Samenwerkingsverbanden, zoals Rhijnhuysen zijn reacties hierop. Door de kosten van het afvalbeheer van de Axion locaties te onderzoeken en mogelijkheden naar efficiency in kaart te brengen, wordt ingespeeld op deze externe ontwikkeling. Een andere externe ontwikkeling waarop ingespeeld wordt door het opstellen van een afval-en milieubeleid is de eerste stap naar het creëren van een “groen imago” waardoor Axion zich kan onderscheiden van andere instellingen. Ten slotte was één van de facilitaire doelstellingen het verhogen van de efficiency. Door de taken en bevoegdheden omtrent afvalbeheer in kaart te brengen zal de aansturing hiervan verbeterd worden.

¹³ Reijnders, E.: Interne communicatie: aanpak en achtergronden, blz 18 t/m 25.

¹⁴ Albreghs, H.: jaarplannen FBA 2004.

Hoofdstuk 2: Methode van onderzoek

Om de afstudeeropdracht effectief en op een systematische manier uit te voeren is het boek “advieskunde voor praktijkstages en organisatieveranderingen als leerproces” van de Dhr Kempen, P.M. & Keizer, J.A. als leidraad gebruikt. De aanpak van dit adviestraject kent drie fasen: de oriëntatiefase, onderzoeks-en oplossingsfase en invoeringsfase. Binnen deze fasen worden in totaal tien op elkaar aansluitende stappen onderscheiden¹⁵. Per stap worden de vereiste werkzaamheden uitgevoerd door de vragen in het logboek te beantwoorden. Met behulp van de checklist wordt gemeten of de resultaten voldoende zijn. Ontbrekende kennis en informatie wordt hierdoor direct gesignaleerd. Per fase zal toegelicht worden welke concrete werkzaamheden uitgevoerd zijn.

2.1. De oriëntatiefase

In de oriëntatiefase van de afstudeeropdracht is een algemeen beeld van de organisatie verkregen. Met behulp van twaalf oriënterende interviews onder betrokken personen, deskundige werknemers en een rondleiding op iedere locatie is het probleem in zijn context geplaatst. De oriënterende interviews zijn afgenomen bij drie verschillende groepen¹⁶.

- Werknemers uit het primaire proces (1 Afdelingscoördinator en 1 Zorgcoördinator);
- Werknemers uit het secundaire proces (4 Algemeen Technische Medewerkers (ATM), 2 Facilitaire coördinatoren, Manager Facilitair Bedrijf, Hoofd Operationele Zaken, en 1 projectmedewerker;
- Klanten van het FBA (1 bewoner van het woonzorgcentra De Schutse, die bovendien lid is van de Cliëntenraad).

Voor dit onderscheid is gekozen, zodat iedere groep vertegenwoordigd wordt, waardoor een zo representatief mogelijk beeld ontstaat.

2.2. De onderzoeks-en oplossingsfase

Ter beantwoording van de onderstaande probleemstelling:

Op welke wijze kan het afval-en milieubeheer binnen de verschillende locaties van Axion worden geoptimaliseerd, zodat het Facilitair Bedrijf Axion zich op dit gebied kan professionaliseren? Rekening houdend met de wet en regelgeving opgelegd vanuit de overheid en resulterend in een afval-en milieubeleid.

Er zijn zeven onderzoeksvragen geformuleerd. Om deze onderzoeksvragen te beantwoorden is theoretisch en empirisch onderzoek uitgevoerd. Het 7-stappen afval-en milieuplan is gebruikt om de onderzoeksvragen gestructureerd in de scriptie te beantwoorden. Dit 7-stappenplan is opgesteld met behulp van verscheidene afvalstappenplannen die zijn gevonden tijdens het literatuuronderzoek. Per onderzoeksvraag wordt aan de hand van het 7-stappen afval-en milieuplan de methode van onderzoek en dataverzamelmethode toegelicht en onderbouwd.

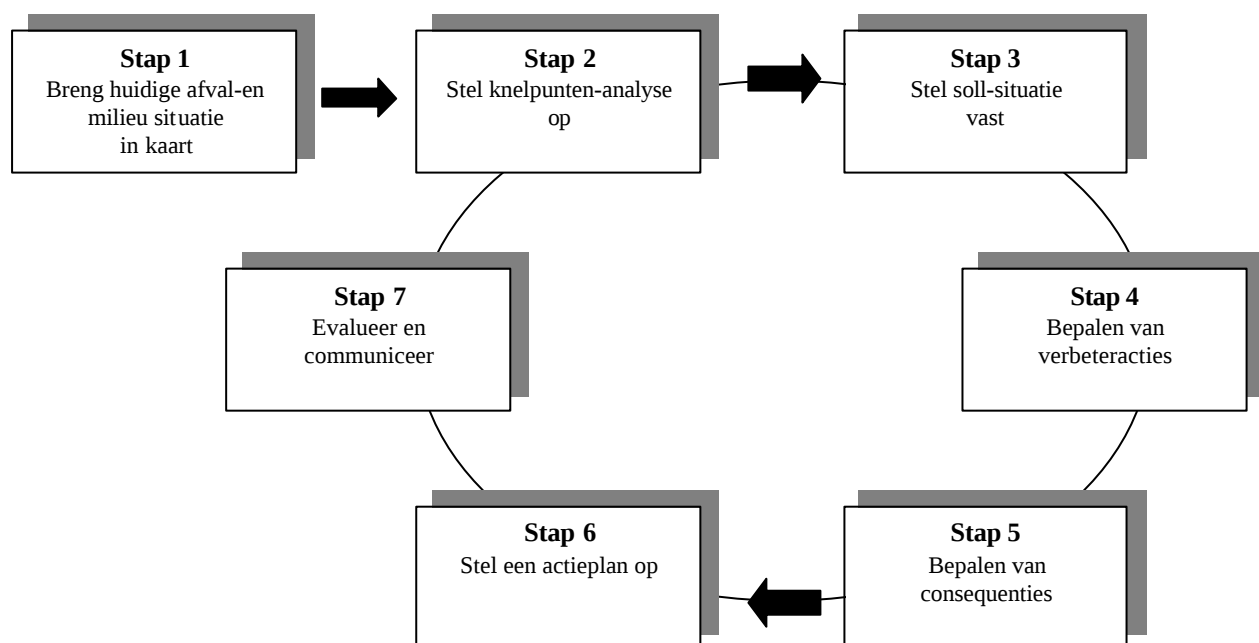
Onderzoeksvragen 1 en 2:

1. Welke geldende wet-en regelgeving wordt opgelegd vanuit de overheid op het gebied van afval-en milieubeheer, dat van toepassing is op Axion?
2. Wat is in de vakliteratuur te vinden over adequaat afval-en milieubeheer?

¹⁵ Kempen, P.M. & Keizer, J.A, blz 2.

¹⁶ De uitwerkingen van de oriënteerden interviews zijn opgenomen in bijlage 4.

Ter beantwoording van de bovenstaande twee onderzoeksvragen zijn drie verschillende methodes gebruikt. Ten eerste zijn bedrijfsgegevens in de archieven en op de “G” computerschijf onderzocht. Daarbij heeft deskresearch plaatsgevonden, door de Haagse Hogeschoolbibliotheek en internetsites te raadplegen. Ten slotte zijn specifieke vragen gesteld en brochures opgevraagd bij: gemeentelijke instanties (provinciehuis Utrecht en gemeente IJsselstein), milieuorganisaties (Infomil, milieu-inspectie en Vrom) en accountmanagers van afvalorganisaties. Met behulp van bovenstaande dataverzamelingmethoden is inzicht verkregen in de onderwerpen. Met deze informatie is de onderzoeks- en oplossingsfase theoretisch onderbouwd, zodat met een eigen visie naar de problematiek gekeken kon worden. De onderzoeksvragen 3 t/m 7 zijn met behulp van het onderstaande 7- stappen afval-en milieuplan gestructureerd.

Figuur 1: 7-stappen afval-en milieuplan.

Onderzoeksvragen 3 t/m 6:

3. Hoe is de ist-situatie op het gebied van afval-en milieubeheer op iedere locatie?

- A. Welke afvalstromen zijn per locatie te onderscheiden, op welke plekken wordt het afval opgeslagen, welke hulpmiddelen worden hierbij gebruikt en wie is hiervoor verantwoordelijk?
- B. Wat zijn de huidige kosten ten aanzien van afvalbeheer en waardoor worden deze veroorzaakt?
- C. Wat zijn de huidige contractuele afspraken omtrent afvalbeheer en welke financiële consequenties zijn hieraan gebonden?
- D. Op welke wijze beïnvloedt de manier van inkopen de hoeveelheid bedrijfsafval?
- E. Welke huidige knelpunten zijn te constateren per locatie omtrent afval-en milieubeheer?

Om de bovenstaande onderzoeks- en subvragen te beantwoorden is een interne en externe bedrijfsafvalscan opgezet en uitgevoerd. De indeling tussen intern en extern is gemaakt, omdat intern de werkwijzen binnen Axion zijn onderzocht. Extern is onderzocht, hoe en door welke aanbieder de afvalstromen worden afgevoerd. Inzicht in de afvalbranche is vervolgens verkregen door zes diepte-interviews af te nemen bij de accountmanagers van de navolgende organisaties: Gebr. Tammer, Sita, van Vlietgroep, Knowaste, van Gansewinkel en RHD Utrecht.

Deze selectie is gemaakt op basis van huidige contacten en literatuuronderzoek¹⁷. Om vervolgens de invloed van Rhijnhuysen te onderzoeken is een schriftelijke vragenlijst per e-mail naar de accountmanager inkoop van deze stichting verstuurd. Voor deze opzet is gekozen, omdat de respondent over weinig tijd beschikte¹⁸.

Met de informatie uit de bovenstaande diepte-interviews, checklisten van de milieu-inspectie en stappenplannen over afvalstoffenmanagement is de vragenlijst opgesteld en de lay-out van de bedrijfsafvalscan ontworpen. Op basis van de aanwezige diensten binnen Axion is de dieptevragenlijst gestructureerd¹⁹. Waar welk soort afval ontstaat, is namelijk sterk bedrijfsafhankelijk. De verschillende diensten en producten binnen Axion veroorzaken ieder op zich weer specifieke afvalstromen. Daarnaast is onderscheid gemaakt tussen operationeel, tactisch en strategisch niveau. Afhankelijk van de omvang van de betreffende woonzorgcentra of verpleeghuizen zijn per locatie en per dienst tussen de twee t/m vijf werknemers mondeling geïnterviewd. Daarnaast is per locatie geparticipeerd met de werknemers die verantwoordelijk zijn voor de inzameling van het bedrijfsafval. Ten slotte, om bijvoorbeeld de hoeveelheid van het swill te bepalen voor de keuken van Mariënstein, is aan de keuken verzocht om het swill afval gedurende één dag apart te verzamelen, zodat dit aan het eind van de dag gewogen kon worden en het aantal kg hierdoor ongeveer bepaald kon worden. Voor deze onderzoeksmethodes is bewust gekozen, omdat op deze manier de meeste aanwezige informatie verzameld kon worden, zodat de nul-meting een zo representatief mogelijk beeld van de werkelijkheid weergeeft. Om de financiële gegevens in kaart te brengen zijn de contracten geraadpleegd en de ontvangen facturen van de aanbieders die werkzaam waren op de verschillende locaties in het jaren 2003 en 2004 opgezocht.

Om vervolgens de resultaten van de afzonderlijke locaties te interpreteren, was het noodzakelijk dat de gegevens op een eenduidige manier werden ingevuld. De resultaten van de diepte-interviews zijn in het spreadsheet ingevuld en schriftelijk toegelicht, zodat de ist-situatie een concreet beeld van de werkelijkheid weergeeft. Om de betrouwbaarheid en de validiteit van de resultaten te bewaken is geprobeerd om de antwoorden van de werknemers continu te verifiëren en te kwantificeren naar meetbare gegevens.

Subonderzoeksvraag 3D is toegevoegd, omdat het ontwerp van producten of diensten uiteindelijk bepaalt in welke vorm en hoeveelheid deze in het bedrijfsafval terechtkomen²⁰. Door deze onderzoeksvraag kan worden onderzocht welke producten of diensten invloed hebben op de hoeveelheid van het bedrijfsafval. Per oorzaak kan indien mogelijk sturing worden gegeven aan een veranderde inkoopwijze. Door integratie en monitoring van inkoop en bedrijfsafval. Kan de hoeveelheid van het bedrijfsafval dalen, zodat mogelijk financiële voordelen kunnen ontstaan.

4. Welke randvoorwaarden worden vanuit de organisatie opgelegd om tot een soll-situatie te komen met betrekking tot afval-en milieubeheer en hoe wordt de soll-situatie ingevuld voor Axion?

A. Welke aanbieder sluit aan op de soll-situatie van Axion?

In de vorm van een discussie tussen: H.Albregths, K. Kromeich en R.Gerritsen zijn de randvoorwaarden van de soll-situatie vastgelegd. Aan de hand van de LAP richtlijnen is

¹⁷ In bijlage 6 zijn de diepte-interviews opgenomen en uitgewerkt van de geselecteerde aanbieders.

¹⁸ In bijlage 7 is het diepte-interview met de accountmanager van Rhijnhuysen opgenomen en uitgewerkt.

¹⁹ Zie bijlage 9 "Spreadsheet bedrijfsafvalscan".

²⁰ Veldstra, B.G.: Facilitaire diensten deel 2, blz 13.

aangegeven welke afvalstromen separaat afgevoerd dienen te worden in de situatie.

Op basis van de randvoorwaarden en de resultaten van het diepteonderzoek is het Programma van Eisen (PvE) opgesteld voor de externe aanbieders.

Het PvE is tot stand gekomen door literatuuronderzoek, overleg binnen Axion en overleg met een externe contactpersoon werkzaam bij de organisatie "Waste Care Systems". Binnen Axion zijn namelijk, geen lay-outs aanwezig van een PvE. Over dit onderwerp moest dus, veel informatie vergaard worden, zodat het PvE opgesteld kon worden. Uiteindelijk is een concept PvE naar de contactpersoon bij "Waste Care Systems" verstuurd, zodat die voorzien kon worden van feedback. Met deze feedbackinformatie is het uiteindelijke PvE opgesteld en via het secretariaat van het FBA verstuurd naar de volgende aanbieders: Does, Sita, Knowaste, van Gansewinkel, RHD en van Vlietgroep. Naar de organisatie "Gebr. Tammer", is geen PvE opgestuurd, omdat de accountmanager tijdens het diepte-interview beweerde met "Knowaste" samen te werken, terwijl dit absoluut niet het geval is. Met behulp van het PvE is de aanbesteding in ganggezet.

De offertes van de aanbieders zijn vervolgens met elkaar vergeleken, door deze te beoordelen aan de hand van de vastgestelde gunningscriteria's.

5. Hoe dient het afval-en milieubeheer geoptimaliseerd en geprofessionaliseerd te worden?

Bij het opstellen van de adviezen voor Axion is continu een afweging gemaakt tussen effectiviteit en efficiency in de bedrijfsvoering (op strategisch, tactisch en operationeel niveau) consequenties hierbij. Daarnaast is geprobeerd de milieuvoorschriften vanuit de overheden na te leven indien deze een meerwaarde boden voor de bedrijfsvoering van Axion. Wanneer de milieuvoorschriften geen meerwaarde boden voor de bedrijfsvoering is besloten deze aspecten niet mee te nemen in het advies. Per niveau zijn de adviezen vervolgens ingedeeld op zaken voor de korte en langere termijn, zodat de prioritering duidelijk werd.

6. Welke financiële, organisatorische en personele consequenties hebben de adviezen?

In deze onderzoeksvraag worden de adviezen financieel en organisatorisch onderbouwd, op basis van de conclusies en adviezen. Met behulp van de ontvangen offertes van "Sita" zijn de adviezen voornamelijk financieel onderbouwd. Daarnaast zijn de organisatorische en personele consequenties met eigen creativiteit en literatuurstudies onderbouwd.

2.3. De invoeringsfase

Onderzoeksvraag 7:

7. Hoe kunnen de adviezen verwerkt worden in een implementatieplan dat voldoet aan de randvoorwaarden van het FBA (hoe kan draagvlak gecreëerd worden in de organisatie, zodat de weerstand verkleint en de adviezen en aanbevelingen daadwerkelijk geïmplementeerd en nageleefd worden)?

Ter invulling van het implementatieplan zijn lay-out voorbeelden gebruikt uit de organisatie en er is een voorbeeld van een implementatieplan gebruikt dat getoond is tijdens een presentatie op de vierde terugkomdag van de opleiding FM Den Haag 2004. Daarnaast is een stappenplan opgesteld, afgeleid van een stappenplan voor een milieuzorgsysteem.

Om draagvlak te creëren zijn internetsites geraadpleegd en boeken gezocht omtrent motivatiecampagnes afvalscheiding, milieuverantwoord ondernemen etc. Tevens is contact opgenomen met het ministerie van Vrom en andere specialisten uit de afvalbranche.

Toepasbaarheid methodieken

De methodieken die gebruikt zijn om het afval-en milieubeheer te professionaliseren binnen Axion kunnen tevens in andere zorgorganisaties gebruikt worden. De spreadsheets van de interne en externe bedrijfsafvalscan zijn hierbij een bruikbaar hulpmiddel. Daarbij kan de vragenlijst gebruikt worden om een nul-meting op te zetten in een zorgorganisatie.

Hoofdstuk 3: Omgevingsfactoren in de afvalbranche

Om inzicht te ontwikkelen in het onderwerp afval-en milieubeheer wordt in dit hoofdstuk met behulp van bedrijfsgegevens en deskresearch antwoord gegeven op de onderstaande twee onderzoeksvragen:

1. *Welke geldende wet-en regelgeving wordt opgelegd vanuit de overheid op het gebied van afval-en milieubeheer, die van toepassing is op Axion?*
2. *Wat is in de vakliteratuur te vinden over adequaat afval-en milieubeheer?*

3.1. Wet Milieubeheer

De afgelopen jaren is de afvalproductie in Nederland relatief toegenomen. Door deze sterke groei en het ontbreken van een geschikte verwijderingstructuur ontstonden knelpunten bij de verwijdering van afvalstoffen. Om de ontstane afvalproblemen aan te pakken heeft de overheid “extra” maatregelen getroffen over de wet-en regelgeving omtrent afvalstoffenbeleid.

Begin 2003 is de Wet Milieubeheer (WM) voor afvalstoffen grondig herzien²¹. De WM is van kracht sinds januari 1994 en voorziet in verplichte regels op grond van de voormalige Hinderwet, Afvalstoffenwet en Wet Chemische Afvalstoffen²². De WM duidt aan dat voor bepaalde activiteiten en bedrijfstypen een milieuvergunning nodig is. In de milieuvergunning zijn voorschriften opgenomen over uiteenlopende milieuaspecten. De eerste stap om te onderzoeken of Axion onder de WM valt is het raadplegen van “inrichting vergunningen besluit” (IVB). De centrale vraag die hierbij gesteld wordt is: “worden in de organisatie bedrijfsmatige activiteiten uitgevoerd?”. Onder bedrijfsmatige activiteiten vallen activiteiten waaraan geld wordt verdiend. Bij Axion worden bedrijfsmatige activiteiten uitgevoerd, dus op basis van deze gegevens valt Axion onder de WM. Daarnaast kan onderscheid gemaakt worden tussen vergunningplichtig en meldingplichtige organisaties. Organisaties zijn milieuvergunningplichtig wanneer een gedeelte van de organisatie bestemd is als academische ziekenhuis, algemeen ziekenhuis, categoriaal ziekenhuis, of als laboratorium. Op basis van bovenstaande gegevens is Axion niet vergunningplichtige, dit maakt hen echter meldingplichtige.

Dit houdt in dat Axion wordt geacht de milieuvoorschriften na te leven, zoals deze zijn opgenomen in de Algemene Maatregel van Bestuur (AMVB) woon- en verblijfgebouwen en WM artikel 8.40²³. De AMVB is van toepassing op gebouwen voor het verrichten van medische of paramedische controle, onderzoek, behandeling, het bieden van verpleging, verzorging of therapie²⁴. Deze voorschriften hebben betrekking op diverse milieuaspecten: afvalverwerking, lozing van afvalwater, opslag van gevaarlijke stoffen en geluidhinder etc. **Uitgangspunten van deze regelingen zijn dat Axion zelf verantwoordelijk is om de milieubelasting te minimaliseren in de organisatie.** Indien Axion andere maatregelen kan treffen dan in het betreffende voorschrift zijn opgenomen, mogen deze afwijken tenzij hiermee minimaal een gelijkwaardige bescherming van het milieu wordt bereikt.

²¹ Hoogenstrijdt, J. & Voorberg, S.: Offerte Axion Sita, blz 4.

²² Woning Zorg Federatie, blz 144.

²³ In bijlage 5 zijn de AMVB voorschriften opgenomen die van toepassing is op Axion.

²⁴ Informatiecentrum milieuvergunningen: Ro8 regelgeving zorgsector, blz 5.

3.2. Landelijk Afval Beheersplan

Zoals uit het AMVB-besluit geconcludeerd kan worden, dient Axion het ontstaan van afval zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Naast de WM is het Landelijk Afval beheersPlan (LAP) van toepassing op Axion. Hierin staat het huidige Nederlandse beleid over het beheer van alle afvalstoffen waarop de WM van toepassing is. Sinds 2003 is deze in plaats gekomen van de regeling Gescheiden Inzamelen van Bedrijfsafval (GIBA). In het LAP wordt het voormalige beleid uit het tienjarenprogramma afval en het tweede meerjarenprogramma gevaarlijke stoffen geïntegreerd. Het LAP geldt voor vier jaar (2002 t/m 2006) en geeft daarnaast een doorkijk tot 2012. Het LAP is sinds 3 maart 2003 in werking. **Uitgangspunt is dat Axion verplicht is om het bedrijfsafval te scheiden, gescheiden te houden en gescheiden af te geven, mits door de afvalscheiding een onevenredige belasting voor de bedrijfsvoering van Axion ontstaat.**

Als richtsnoer geldt dat de gescheiden inzameling € 45 per ton aan meerkosten met zich mee mag brengen ten opzichte van de afvoer via het (ongescheiden) bedrijfsafval. Daarbij mogen de getroffen maatregelen of voorzieningen geen langere terugverdientijd hebben dan vijf jaar. Bijvoorbeeld, indien uit het onderzoek blijkt dat het swill volume benden de LAP richtlijnen blijft is het niet rendabel om deze afvalstroom separaat in te zamelen. Indien een afvalstroom hoger dan in de onderstaande hoeveelheid vrijkomt binnen Axion, dient de betreffende afvalstroom separaat ingezameld te worden mits niet van bovenstaande randvoorwaarde wordt afgeweken ²⁵.

Tabel 1: Richtlijnen van het LAP

Afvalstoffen	Richtlijnen afvalscheiding (maximale hoeveelheid per week in het restafval)
Folie	0 kg
EPS piepschuim	1 rolcontainer van 240 liter (circa 3 kg)
Plastic bekken	Circa 500 bekken
Overige kunststoffen	25 kg
Autobanden	5 banden
GFT/Swill	200 KG
Groenafval	200 KG
Houten pallets	2 pallets (circa 40 kg)
Overig houten afval	40 kg
Glazen verpakkingen	½ rolcontainer van 240 liter (30 kg)
Metalen	40 kg
Steenachtig materiaal/puin	0 kg bij incidentele hoeveelheden 1 m ³
Textiel	40 kg
Glas-en steenwol	25 kg
Overig afval: processpecifiek afval	0 kg (specifiek bedrijfsafval bv injectienaalden)
Incontinentiemateriaal	Axion is verplicht incontinentiemateriaal te scheiden, ongeacht de hoeveelheid met uitzondering wanneer de meerkosten per kilo hoger dan € 0.0045 zijn.
klein chemische afval (KCA) :	bijvoorbeeld asbest, TL-buizen, spaarlampen, batterijen, verf, oplosmiddelen, bestrijdingsmiddelen, papier & karton, wit- grijs en bruingoed en frituurvet moeten altijd gescheiden worden, ongeacht de hoeveelheid
Extra toelichting op "verplicht": Axion is verplicht, om zich aan bovenstaande LAP richtlijnen te houden. De overheid legt echter geen sancties of boetes op wanneer de afvalstromen, waarop "scheidingsplicht" berust toch tussen het restafval komen. Voor Axion is het echter wel voordelig om zich aan bovenstaande normen te houden, want wanneer bijvoorbeeld tussen het restafval KCA wordt aangetroffen berekent een inzamelaar het hoogste afvoertarief, want KCA is de duurste afvalstroom.	

²⁵ www.infomil.nl:richtlijnen: Afvalscheiding nu in het LAP.

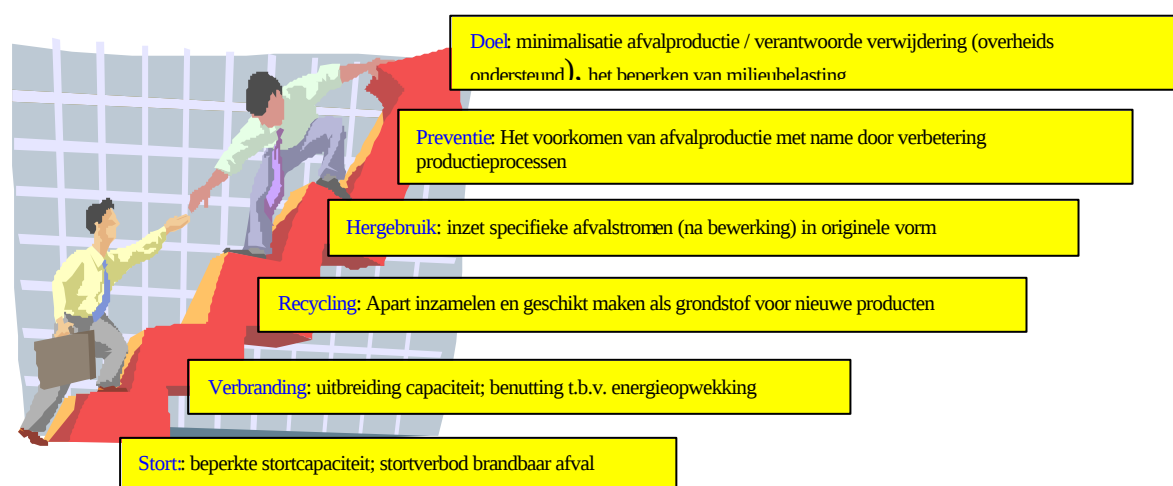
Voor gedetailleerdere informatie over KCA kan de Europese afvalstoffenlijst (EURAL) geraadpleegd worden. In deze lijst benoemt de Europese Commissie welke afvalstoffen gevaarlijk zijn. Binnen Axion komen bijvoorbeeld de volgende in de EURAL genoemde afvalstromen vrij: cartridges, spaarlampen, batterijen etc.

Om milieuverantwoord ondernemen te stimuleren bij organisaties, heeft de overheid verschillende kleinschalige maatregelen bedacht. Bijvoorbeeld de afvalbijdrage op papier en karton conform het papierconvenant. Wanneer Axion generieke producten (papier en karton) bij deze leveranciers afneemt wordt op iedere factuur per kg € 0.03 afvalbijdrage toegevoegd²⁶. Op deze wijze probeert de overheid onder andere organisaties bewuster te maken van hun papierverbruik. Axion kan hierop inspelen door het papier- en kartonverbruik te onderzoeken, zodat reductiemogelijkheden ingevoerd kunnen worden.

3.3. Provinciaal afvalbeleid

Andere wettige partijen en regelingen die van invloed zijn op het afval- en milieubeheer van Axion, zijn enerzijds de provinciale en anderzijds de gemeentelijke bevoegdheden. In het Provinciaal Milieubeleids Plan (PMP) is het provinciaal beleid voor preventie, milieuzorg, verwijdering van bedrijfsafvalstoffen en duurzaam ondernemen opgenomen. Dit beleid is gebaseerd op het door VROM, IPO en VNG vastgesteld landelijk beleid. **Concreet is het provinciaal beleid een vertaling van het landelijk beleid naar de provinciale situatie. De “ladder van Lansink”, opgenomen in artikel 10.1 van de WM'en geformuleerd door de overheden vormt hierbij uitgangspunt van het provinciaal beleid.** Hierin is een voorkeursvolgorde voor de verwijdering van afvalstoffen opgenomen, met op de bovenste trap van de ladder preventie, waarna chronologisch: producthergebruik, materiaalhergebruik, verbranding en als laatste wanneer andere opties niet meer mogelijk zijn: storten.

Afbeelding 1: Ladder van Lansink prioriteitenlijst m.b.t. afvalverwijdering²⁷

Axion kan op dit beleid anticiperen door ten eerste afval te voorkomen. Voorts bijvoorbeeld afgeschreven verpleegbedden niet naar de stortplaats te brengen, maar naar een andere bestemming waar deze hergebruikt kunnen worden.

²⁶ Directie: brief Noorman karton weesp BV, december 2003.

²⁷ Herremans, A.: Axion Samenwerkingsvoorstel, blz 8.

Daarnaast kan binnen Axion onderzocht worden of een verandering van de inkoop van bepaalde producten of diensten afvalproductie kan voorkomen of verminderen.

3.4. Gemeentelijk bevoegdheden

Naast het provinciaalbeleid heeft de gemeente de bevoegdheid om zelfstandig de afvalinzameling te organiseren. Dit wordt niet landelijk voorgeschreven, omdat iedere gemeente anders is wat betreft stedelijkheid, bevolkingsopbouw etc²⁸. Op de locaties, waar aanleunappartementen aanwezig zijn, is de betreffende gemeente namelijk vanwege de zorgplicht wettig aansprakelijk voor het ophalen van het restafval afkomstig van deze bewoners. Het beheer van de faciliteiten omtrent de centrale rolcontainers van de aanleunappartementen valt onder het beheer van het FBA. De centrale rolcontainers van de aanleunappartementen zijn echter eigendom van de betreffende gemeente. In het provinciaalbeleid is daarbij vastgelegd dat deze dienst niet uitbesteedt mag worden aan particuliere inzamelaars, dus de gemeente beschikt ten opzichte van de aanleunappartementen over een monopoliepositie. Wanneer een hernieuwd “afvalcontract” afgesloten dient te worden voor alle Axion locaties vallen de aanleunappartementen hier dus buiten.

3.5. Aansprakelijkheden

Ten aanzien van het verwerken van het bedrijfsafval is de “ontdoende” Axion in dit geval altijd hoofdaansprakelijk. Indien bijvoorbeeld injectienaalden tussen het bedrijfsafval worden gedeponeerd en de chauffeurs van de inzamelbedrijven of medewerkers van Axion prikken zich hieraan, is Axion hiervoor schuldaansprakelijk. Zij kunnen dit soort incidenten voorkomen door hulpmiddelen, zoals naaldenbekers voor de injectienaalden beschikbaar te stellen.

3.6. De link tussen milieuzorgsysteem en afval-en milieubeheer

Naast wettelijke verplichtingen, vastgelegd in de WM, is een Milieuzorgsysteem een mogelijke volgende stap in de toekomst om op een structurele wijze aandacht te besteden aan milieuaspecten. Een Milieuzorgsysteem is niet wettelijk verplicht door de overheid. Een bedrijf is zelf verantwoordelijk voor het opzetten van een Milieuzorgsysteem²⁹. Een milieuzorgsysteem is een onderdeel van het gangbare managementsysteem en richt zich speciaal op het beheersen en verbeteren van prestaties op milieugebied. Via een milieuzorgsysteem kan structureel aandacht worden besteed aan milieu binnen Axion. De ISO 14001 is een internationaal geaccepteerde norm die aangeeft waaraan een goed milieuzorgsysteem zou moeten voldoen. Met een milieuzorgsysteem kan Axion zich eventueel onderscheiden van andere zorginstellingen doordat zij een “groen” imago uitstralen.

Een milieuzorgsysteem heeft betrekking op onder andere de volgende gebieden:

- Afvalstoffenbeheer (vaste afvalstoffen, vloeibare afvalstoffen en emissies);
- Energiebeheer (terugdringen van CO₂-emissie in de atmosfeer);
- Waterbeheer;
- Grondstoffen- en productgebruik;
- Ruimtegebruik/natuurgebruik;
- Relatiebeheer (leveranciers, afnemers/klanten, omwonenden).

²⁸ www.vrom.nl

²⁹ Informatiecentrum milieuvergunningen: A16 Handreiking afvalscheiding, blz 21.

Daarbij kent een milieuzorgsysteem de volgende acht kernelementen die van belang zijn, wanneer een systeem wordt opgezet in een organisatie. Per element wordt uitgewerkt welke concrete stap(pen) genomen kunnen worden, indien Axion een milieuzorgsysteem zou willen opzetten voor afvalstoffenbeheer:

1. De milieubeleidsverklaring: het ondertekenen van een milieuverklaring;
2. Het milieuprogramma: afval-en milieudoelstellingen formuleren op de korte-en langere termijn. Bijvoorbeeld in 2006 dienen de afvalkosten met 5% te verminderen ten aanzien van 2004;
3. Integratie van milieuzorg in de bedrijfsvoering: opstellen van protocollen voor de afvalstromen;
4. Metingen en registratie: het archiveren van afvalkosten (facturen), afgiftebewijzen, etc, zodat meerjaren gegevens bekend worden;
5. Interne controle: het verantwoordelijk stellen van een milieucoördinator, zodat één centraal aanspreekpunt aanwezig is en toezicht wordt gehouden over afval-en milieubeheer binnen Axion;
6. Interne voorlichting en opleiding: medewerkers inlichten en informeren over afvalprotocollen, zodat deze intern duidelijk zijn;
7. Interne en externe milieurapportages: vergaren van managementinformatie; Doorlichting van het totale milieuzorgsysteem: Dit is een vorm van borging. Hierbij dient bekeken te worden of het systeem aansluit en naar behoren functioneert.

Het managementteam in een organisatie beoordeelt regelmatig het milieuzorgsysteem. De beoordeling omvat het functioneren van het milieuzorgsysteem, de uitkomsten van controles, registraties en audits en de evaluatie van de doel-en taakstellingen. Deze worden weergegeven in een milieu-logboek. In dit logboek worden de bevindingen en beoordeling geregistreerd.

Een milieuzorgsysteem kan niet van de ene op de andere dag worden ingevoerd. Het is een geleidelijk proces, waarbij bestaande elementen (b.v. afvalverwijdering, energiebeheer) worden “samengevoegd” en worden aangevuld met nieuwe aandachtsterreinen (b.v. productinkoop, openbaar vervoerregeling). Doordat op het gebied van afval-en milieubeheer momenteel bijna nog niets is georganiseerd binnen Axion, heeft het prioriteit deze in te vullen. Het invoeren van een milieuzorgsysteem kan een toekomstig beleidsplan zijn om het professionaliseringsproces te optimaliseren ten aanzien van milieuzorg. Het empirisch onderzoek wordt gestart met een interne en externe bedrijfsafvalscan. Hierin worden alvast kleine aspecten meegenomen die in de toekomst nodig kunnen zijn voor het opzetten van een milieuzorgsysteem.

3.7. Ontwikkelingen

Verschillende perspectieven over afval-en milieubeheer zijn belicht in de voorgaande paragrafen. Om Axion effectief en op een innovatieve manier te kunnen adviseren over het reorganiseren van het afval- en milieubeheer worden trends en ontwikkelingen onderzocht. Met behulp van deskresearch en diepte-interviews onder specialisten zijn de belangrijkste trends en ontwikkelingen te onderscheiden in de afvalbranche:

- Nederland loopt voorop op het gebied van afvalbeheer in vergelijking met andere Europese landen. Momenteel wordt 72% het Nederlandse afval hergebruikt of gerecycled;

- In de afvalbranche is een concurrentiestrijd waar te nemen tussen de particuliere aanbieders. Vanwege de recessie en tekorten in de gezondheidssector voert kostenbeheersing in de meeste instellingen de boventoon. Gezien het feit dat afval- en milieubeheer in de meeste organisaties niet de eerste prioriteit heeft ten aanzien van de investeringsbegroting vanwege het lage afbreukrisico willen organisaties deze kostenpost zo laag mogelijk houden. De keuze om met een bepaalde aanbieder samen te werken, wordt hierdoor grotendeels bepaald door het offertebedrag;
- De gemeentes willen zich met betrekking tot het ophalen van het afval beperken tot het uitvoeren van hun kerntaak. Wat inhoudt dat zij, vanuit de zorgplicht, alleen het afval van particulieren willen ophalen en niet meer van bedrijven. In IJsselstein heeft de gemeente deze diensten al geprivatiseerd;
- De invloed van klanten op toeleveranciers ten aanzien van het leveren van milieuvriendelijke producten neemt steeds meer toe. Het komt namelijk al steeds meer voor dat een milieugecertificeerde leverancier (ISO-14001 of EMAS van milieuvriendelijkheid) de voorkeur geniet boven leverancier zonder "groen imago"³⁰. Axion kan in deze trend meegaan door ook op basis van bovenstaande criteria leveranciers te selecteren.
- De chauffeurs van de particuliere en gemeentelijke aanbieders zijn oplettend met betrekking tot scheiding van bedrijfsafval, omdat zij inhouding op hun salaris krijgen, wanneer de verkeerde afvalstromen gemengd worden³¹. Hierdoor zijn de chauffeurs oplettender wat betreft afvalscheiding. Een voorbeeld hiervan is dat de chauffeurs van "Sita" op de locatie Mariënstein hebben aangegeven dat glas apart afgevoerd zou moeten worden.
- 70% van de totale hoeveelheid bedrijfsafval in de zorgsector is incontinentiemateriaal. Het is dus ontzettend belangrijk deze stroom van het overige bedrijfsafval te scheiden, zodat met behulp van automatisering het incontinentiemateriaal gerecycled kan worden tot plastic of papier³².

3.8. Conclusies

Naar aanleiding van de voorgaande paragrafen kunnen de onderstaande deelconclusies getrokken worden, die antwoord geven op de eerste twee onderzoeksvragen:

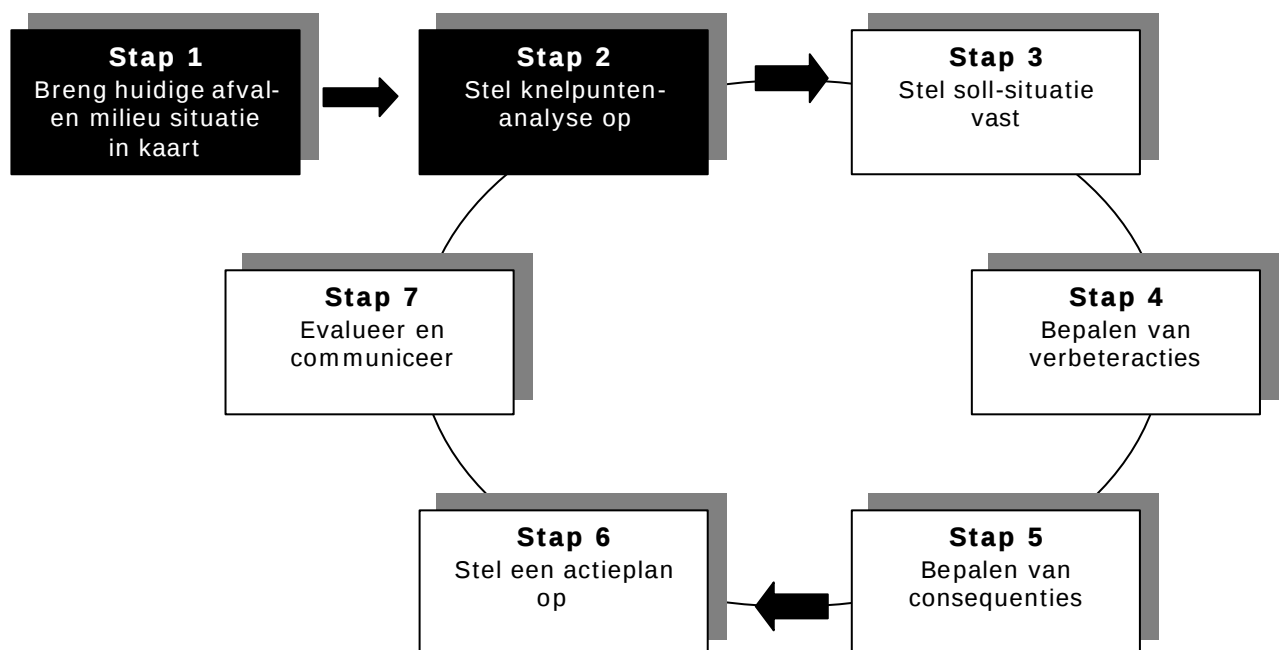
Wet en regelgeving die van toepassing is op Axion kan respectievelijk verdeeld worden in WM en LAP. Waarbij de WM als "Paraplu wet" fungeert en het LAP als "richtlijnen". Ten aanzien van afvalbeheer heeft de wet-en regelgeving geen dwingend karakter, omdat volgens de wet Axion meldingsplichtig is. De overheden geven Axion zelf de verantwoordelijkheid om preventief met afvalscheiding om te gaan. Vanuit de overheden worden namelijk geen sancties opgelegd wanneer afvalstromen niet separaat afgevoerd worden, terwijl de vrijgekomen hoeveelheid dit wel vereist. Andere actoren die van invloed zijn op het afval-en milieubeheer van Axion, zijn de provincie en de gemeente.

Naast de overheden is in de theorie veel informatie te vinden over afval-en milieubeheer. De ladder van Lansink, het 7-stappen afval- en milieuplan, milieuzorgsysteem en de waarneembare trends in de afvalbranche zijn bruikbare hulpmiddelen voor de theoretische onderbouwing. Met de opgedane kennis uit de theorie is de bedrijfsafvalscan opgezet. Het 7-stappen afval- en milieubeheer zal in de volgende hoofdstukken toegepast worden om het afval-en milieubeheer te professionaliseren binnen Axion.

³⁰ Veldstra. B.G.: *Facilitaire diensten deel 2*, blz 13.

³¹ Ned 3 (RVU), rapportage: *Terug op de werkvloer*, 22 maart 2004.

³² www.knoweaste.nl

Hoofdstuk 4: De Ist-situatie

Om de ist-situatie van Axion in kaart te brengen is een nul-meting uitgevoerd, zodat de startpositie bepaald kan worden. Met behulp van dieptevragen, doorlichting en inventarisatie op dienstenniveau is inzicht verkregen in de vrijgekomen afvalstromen per locatie. Met behulp van deze gegevens wordt antwoord gegeven op de navolgende onderzoeksvraag:

3. *Hoe is de huidige situatie op het gebied van afvalbeheer en milieu per locatie?*
 - A. *Welke afvalstromen zijn per locatie te onderscheiden, op welke plekken wordt het afval opgeslagen, welke hulpmiddelen worden hierbij gebruikt en wie is hiervoor verantwoordelijk?*
 - B. *Wat zijn de huidige kosten ten aanzien van afvalbeheer en waardoor worden deze veroorzaakt?*
 - C. *Wat zijn de huidige contractuele afspraken omtrent afvalbeheer en welke financiële consequenties zijn hieraan gebonden?*
 - D. *Op welke wijze beïnvloedt de manier van inkopen de hoeveelheid bedrijfsafval?*
 - E. *Welke huidige knelpunten zijn te constateren per locatie omtrent afval-en milieubeheer?*

*De belangrijkste resultaten uit de nul-meting worden in de paragraaf 4.1 toegelicht in de interne en externe bedrijfsafvalscan. Vervolgens worden de belangrijkste geconstateerde knelpunten in paragraaf 4.2. geanalyseerd. **Bijlagen 10 en 11 kunnen geraadpleegd worden voor specifieke informatie per locatie. In bijlage 10 zijn de uitgewerkte bedrijfsafvalscan-spreadsheets per locatie opgenomen en in bijlage 11 worden de resultaten schriftelijk per locatie toegelicht.***

4.1. Interne en externe bedrijfsafvalscan organisatiebreed

Respectievelijk zullen in deze paragraaf de volgende aspecten beschreven worden: milieuverklaring, de afvalstromen, de verzamelplaatsen, verantwoordelijkheden, innovatieve maatregelen, de relatie tussen inkoop en afvalbeheer en afvalkosten. Met behulp van bovenstaande aspecten wordt de nul-meting deels ingevuld.

4.1.1. Milieuverklaring

Op geen enkele locatie is een actueel afval-of milieubeleid aanwezig. Op locatie Isselwaarde is echter wel een milieuverklaring ondertekend, gedateerd in 1996. Daarnaast is voor de locatie De Wartburg een bedrijfsmilieu-en energieplan opgesteld in 1997.

4.1.2. Afvalstromen

Op iedere locatie zijn de navolgende afvalstromen onderzocht: cartridges, batterijen, TL- buizen, spaarlampen, verblikken, papier en karton, wit-grijs en bruingoed, glas, swill, GFT, frituurvet, geneesmiddelen, injectienaalden en restafval. Per afvalstroom is onderzocht in welke hoeveelheid de afvalstroom vrijkomt, waar deze wordt opgeslagen, welke hulpmiddelen gebruikt worden, of de afvalstroom separaat afgevoerd wordt etc. Indien de hoeveelheid van de afvalstroom groter dan in de LAP richtlijnen vrijkomt binnen Axion. Moet deze afvalstroom separaat afgevoerd worden. De afvalstromen die niet separaat afgevoerd worden, terwijl de LAP richtlijnen dit wel vereisen zijn per locatie in bijlagen 10 en 11 “**zwart dik**” gedrukt aangegeven.

Op de locatie Isselwaarde, Mariënstein en de Schutse wordt het incontinentiemateriaal bijvoorbeeld niet separaat afgevoerd, terwijl dit volgens de LAP richtlijnen wel moet. Deze afvalstroom is op deze drie locaties om die reden “zwart dik” gedrukt.

Op de locaties Voorhoeve en De Wartburg daartegenover worden bijna alle grote hoeveelheden afvalstromen separaat afgevoerd. Op de locatie Voorhoeve worden alleen papier en karton en glas incidenteel tussen het restafval gevonden terwijl deze in principe separaat afgevoerd moeten worden. Daarnaast worden op de locatie De Wartburg verblikken, frituurvet en cartridges niet separaat afgevoerd, terwijl dit wel vereist is.

Onder de afvalstroom “specifiek organisatorisch” behoren in dit onderzoek: injectienaalden, geneesmiddelen en incontinentiemateriaal. Wanneer medische werkzaamheden verricht moeten worden, wordt op iedere locatie een stichting opgeroepen (bijvoorbeeld “Saltro of het laboratorium”). Zij voorzien de bewoners van medische indicatie en zij zijn zelf verantwoordelijk voor het afvoeren van deze afvalstroom. Verwondingen komen ongeveer twee a vier keer per jaar voor op de locaties. Hierdoor zijn de afvalstromen “bloed of verbandmiddelen etc” nihil.

Uit het theoretische kader blijkt dat de afvalstromen van de aanleunappartementen buiten het onderzoek vallen. Echter moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de bewoners van de aanleunappartementen incidenteel hun afval in containers van de verpleeghuizen en woonzorgcentra deponeren terwijl deze niet voor de aanleunappartementen bestemd zijn.

Ten aanzien van het afvoeren van incidenteel wit- grijs en bruingoed (koelkasten, oud meubilair) naar de betreffende gemeente zijn de ATM's op elke locatie verantwoordelijk. Op locatie de Wartburg zorgt dit voor ontevredenheid onder de ATM's, omdat zij het niet verantwoord vinden om met hun eigen vervoer deze afvalstroom te transporteren. Binnen Axion is wel één bus beschikbaar om deze afvalstroom af te voeren, alleen dienen de ATM's van de Wartburg deze bus in IJsselstein op de locatie IJsselwaerde op te halen. Om dit te voorkomen kan met de gemeente of een potentiële aanbieder afgesproken worden dat, het wit-grijs en bruingoed op afroep tegen een bepaalde vergoeding wordt opgehaald.

4.1.3. Verzamelplaatsen

Op iedere locatie bevinden zich in pandig interne verzamelplaatsen voor het bedrijfsafval. De grootte van een betreffende locatie bepaald het aantal interne verzamelplaatsen. Op bijna iedere verpleeg- of woonzorgafdeling zijn verzamelplaatsen aanwezig. Daarnaast is op iedere locatie waar een keuken is, ook een verzamelplaats aanwezig.

4.1.4. Verantwoordelijkheden operationeel

De Algemeen Technische Medewerkers (ATM) zijn bijna op iedere locatie verantwoordelijk voor het afvoeren van het bedrijfsafval van de interne verzamelplaatsen naar eindopslag (restafval centrale containers) van maandag t/m vrijdag. Daarnaast is de verpleging en verzorging verantwoordelijk voor het afvoeren van het incontinentiemateriaal afkomstig van de interne bewoners appartementen naar de interne verzamelplaatsen. In het weekend neemt de verpleging en de verzorging voor een deel de taken van de ATM's over met betrekking tot vuilafvoer. Met uitzondering van de locatie De Schutse, omdat deze locatie relatief klein is. Is een ATM vier uur in de week aanwezig om voornamelijk onderhoudswerkzaamheden uit te voeren. Op deze locatie is de verpleging en verzorging daarom verantwoordelijk voor het afvoeren van het bedrijfsafval. Het bedrijfsafval afkomstig van de sanitaire ruimtes, ontmoetingsruimtes, appartementen en kamers van de bewoners en kantoorwerkplekken wordt op de locaties door het uitbestede schoonmaakbedrijf “ Manon” of door de huishouding afgevoerd naar de eindopslag.

Ten slotte verzorgen de apotheek en de verpleging en verzorging tezamen de afvoer van de geneesmiddelen en de injectienaalden. Door de verpleging en verzorging worden deze stromen op centrale posten gedeponneerd, zodat de apotheek deze kosteloos kan afvoeren. De RHD Utrecht haalt vervolgens deze afvalstroom bij de apotheek op en zorgt voor de eindverwerking. Met uitzondering van injectienaalden op de locatie Voorhoeve, want op deze locatie worden de injectienaalden door Mesos Medisch Centrum afgevoerd en verwerkt.

Op de locatie Voorhoeve zijn de verantwoordelijkheden van afval-en milieubeheer geheel anders in vergelijking met de andere Axion locaties. Het transporteren van het bedrijfsafval vanaf de interne verzamelplaatsen naar de eindopslag (buiten op de terreinen van Voorhoeve en Mesos) is geheel uitbesteed aan Mesos Medisch Centrum. De werknemers Voorhoeve brengen het bedrijfsafval op de interne verzamelplaatsen, vervolgens wordt de verzamelpunten zeven keer in de week geledigd door de werknemers van Mesos transport.

4.1.5. Verantwoordelijkheden tactische en strategisch

De strategische verantwoordelijkheden voor afval-en milieubeheer liggen bij het Managementteam. Zij hebben gezamenlijk het initiatief genomen om milieuverantwoord en duurzaam te ondernemen binnen Axion. Daarnaast beslissen zij op welke wijze het afval-en milieubeheer concreet geprofessionaliseerd wordt. Op tactisch niveau liggen de verantwoordelijkheden voornamelijk bij het FBA. Zij beheren en onderhouden de afvalcontracten.

4.1.6. Relatie tussen inkoop en afvalbeheer

De inkoop van de investeringsproducten en begrotingsproducten (kantoorartikelen, huishoudelijke artikelen, verpleegkundige artikelen en klein deel schoonmaak, etc) worden centraal door de inkoper (C.Th. van Hulst werkzaam op Isselwaerde) ingekocht. Met uitzondering van de locatie Voorhoeve, want de investeringsproducten worden door de Facilitair coördinator van Voorhoeve bij Mesos ingekocht. Vanwege defuseren met Mesos en fuseren met Axion is het voor Voorhoeve nog niet mogelijk om alle producten via Axion te bestellen gezien de complexiteit van het defuseren. Een andere partij die van invloed is op het inkoopbeleid van Axion is "stichting Rhijnhuysen". Tactische en strategische inkoop wordt door Rhijnhuysen ingebed. Rhijnhuysen heeft mantelovereenkomsten afgesloten bij verscheidene leveranciers.

De benodigde artikelen worden grotendeels besteld via de mail of met behulp van inkooplijsten. Tijdens het inkopen wordt indien mogelijk rekening gehouden met het aspect "milieu", door producten in te kopen die gekenmerkt zijn met het "Eco- Merk". Het selecteren van de leveranciers vindt nog niet plaats op basis van milieugecertificeerde leveranciers (ISO-14001 of EMAS van milieuvriendelijkheid). Voor de inkoop van alle schoonmaakartikelen die buiten de inkoop van het schoonmaakbedrijf "Manon" vallen, is Facilitair coördinator (B. Woudsma werkzaam op Mariënstein) verantwoordelijk met uitzondering van Voorhoeve. Bij dit inkoopproces wordt bovendien rekening gehouden met het aspect "milieu" door onder andere natuurlijke zepen in te kopen in plaats van chloorhoudende middelen en door de schoonmaakflessen na te vullen.

Om de relatie tussen inkoop en de hoeveelheid van het bedrijfsafval aan te geven, worden de diensten die invloed hebben op de hoeveelheid van het bedrijfsafval toegelicht. Door dus te onderzoeken hoe deze diensten anders georganiseerd kunnen worden, kan de hoeveelheid van het bedrijfsafval afnemen.

Verpleging en verzorging

- Het medicijnensysteem (monoverpakkingen per bewoner) zorgt voor een relatief grotere hoeveelheid afvalproductie in vergelijking met serieverpakkingen, maar vanwege de controle en veiligheid wordt deze werkwijze gehandhaafd.
- Incontinentiemateriaal (verpakt in kartonnen dozen en plastic);
- Per week wordt voornamelijk in de verpleeghuizen op de locaties een relatief grote hoeveelheid appelmoespotten ingekocht. De appelmoes wordt gebruikt om de geneesmiddelen te verwerken, zodat de bewoners de geneesmiddelen makkelijker kunnen innemen. Hierdoor ontstaat per afdeling een stroom aan glas.

Maaltijdvoorziening

- Het gebruiken van plastic lepels op de locatie Voorhoeve zorgt voor meer plastic afval in vergelijking met het gebruik van metalen lepels;
- Op locatie De Schutse worden bij iedere middag- en avondmaaltijd per persoon twee placemats gebruikt "30 bewoners X 2 = 60 placemats per dag" die in de klike worden gedeponeerd;
- De overgang van monoverpakkingen voor de broodmaaltijdverstrekking zorgt voor een grotere afvalstroom verpakkingmateriaal in verband met individuele verpakkingen.

Overige

- De kantoorwerkplekken: het verbruik van papier, zorgt voor een "grote" stroom aan papier;
- Momenteel gebruikt de wasserette plasticvuilniszakken om het wasgoed naar de wasserette te transporteren. Deze werkwijze veroorzaakt een afvalstroom van plastic, omdat de plasticvuilniszakken na het legen van het wasgoed in de klike worden gedeponeerd.

4.1.7. Innovatieve maatregelen

Op de afzonderlijke locaties zijn vier innovatieve maatregelen gevonden:

1. Op de locaties Isselwaerde, Mariënstein en de Schutse, wordt in samenwerking met "stichting AAP" kosteloos de cartridges afgevoerd;
2. Het frituurvet van deze bovenstaande locaties, wordt kosteloos afgevoerd door "Noba";
3. Op De Schutse is een officiële KCA box aanwezig, waarop de bestemde afvalstromen staan aangegeven;
4. Op de locaties de Wartburg en Voorhoeve wordt het incontinentiemateriaal separaat afgevoerd in samenwerking met "Knowaste".

4.1.8. Afvalkosten

Met het berekenen van de afvalkosten zijn de personele kosten niet meegenomen. Voor de locatie Voorhoeve zijn deze gegevens wel bekend, maar omdat van de overige locaties de personeelskosten van de interne ATM's niet zijn meegenomen en berekend, is gekozen deze post geheel buiten beschouwing te laten. Op basis van de huidige contracten met de inzamelaars en gegevens uit 2003 zijn de kosten voor 2004 in kaart gebracht. De opbouw van de afvalkosten van de locatie Voorhoeve is deels niet te vergelijken met de opbouw van de andere locaties, omdat de huur en de ledigingskosten van de papier- en kartonpers, restafval en glas structureel worden doorberekend door Mesos. De kengetallen zijn tot stand gekomen door per locatie het aantal aanwezige personen door de totale afvalkosten van een locatie te delen. Met behulp van deze berekening is tabel 2 opgesteld.

Tabel 2: Kengetallen afvalkosten Axion

Locatie	Aantal werknemers	Aantal Fte's	Aantal verzorgings- en verpleeg- en dagbehandeling plaatsen	Aantal fte & verzorgings- en verpleeg- en dagbehandeling plaatsen	Totale afvalkosten per jaar	Afvalkosten kengetal per jaar
Isselwaerde	186	101,58	69,5	171,08	€17.387,49	€ 101,63
De Wartburg	124	72,93	116	188,93	€ 12.855,00	€ 68,04
De Schutse	46	19,89	40	59,89	€ 2.725,68	€ 45,51
Mariënstein	174	77,48	101	178,48	€ 19.709,76	€ 110,43
Voorhoeve	301	186,36	125	311,36	€ 11.990,28	€ 38,51
Totalen	831	458,24	451,5	909,74	€ 64.668,21	€ 71,08

*Het bestuursbureau bestaat uit 33 personen, waarvan 7 (21%) personen zich op locatie De Wartburg bevinden en 26 (79%) op Isselwaerde bevinden de fte's zijn ook relatief verdeeld.

*De dagbehandeling bewoners op een locatie, indien aanwezig zijn voor 50% meegeteld bij de verzorgings- en verpleegplaatsen.

De locatie Mariënstein is de duurste locatie in vergelijking met de andere locaties. Het afvalkosten kengetal is € 110,43 per jaar. Een feit is dat op de locatie Mariënstein veel afvalstromen, zoals glas, swill, incontinentiemateriaal etc in het restafval worden gedoneerd. De afvalkosten van locatie Voorhoeve zijn daartegenover het laagste in vergelijking met de andere locaties.

4.2. Knelpuntenanalyse organisatiebreed

Met behulp van de diepte-interviews en observaties zijn per locatie knelpunten opgesteld. De knelpunten hebben betrekking op: gebruikte hulpmiddelen, communicatie en ruimtegebrek. Vervolgens zijn deze knelpunten in deze rapportage onderverdeeld in technische en organisatorische knelpunten. De meest voorkomende knelpunten met hoogste prioriteit zullen in deze paragraaf aan bod komen. Tijdens de selectie staan de beleving van de werknemer, kosten afvalverwerking, naleving van LAP richtlijnen, AMVB voorschriften en risico's voor de gezondheid centraal. Voor gedetailleerdere informatie per knelpunt, per locatie kunnen bijlagen 10 en 11 geraadpleegd worden.

4.2.1. Technische knelpunten

De stalen restafval rolcontainers op de locaties Isselwaerde, Mariënstein en De Schutse veroorzaken ontevredenheid onder het personeel, omdat deze te hoog zijn, waardoor het personeel boven haar macht moet tillen om het bedrijfsafval in de centrale restafvalcontainers over te hevelen. Hierdoor kunnen rugklachten ontstaan, blijkt uit een onderzoek uitgevoerd door Corpus in mei 2001 op locatie de Schutse. Uit dit onderzoek blijkt namelijk dat bedrijfsafvalverwerking als een belastende taak wordt beschouwd. Een andere veelvoorkomende klacht is dat de ATM's de vuilniszakken incidenteel te zwaar vinden. Volgens de ARBO is een vuilniszak officieel te zwaar wanneer hij zwaarder dan 23 kg is³³. Tijdens de observatie kan aangenomen worden dat de vuilniszakken niet boven deze norm komen. Het "zware" gewicht wordt mogelijk veroorzaakt, doordat verkeerde afvalstromen in de vuilniszakken worden gedoneerd, zoals glas tussen het restafval.

Het ontbreken van professionele voorzieningen voor glas, TL-buizen etc veroorzaakt daarbij diverse knelpunten, zoals snij-incidenten en lekkages van de vuilniszakken.

³³ Kiebert, J.: Inventarisatie lichamelijk belasting ondersteunende diensten blz 18 t/m 23.

Op de locatie Voorhoeve wordt het glas wel separaat afgevoerd, alleen worden intern geen centrale inzamelvoorzieningen aangeboden voor deze afvalstroom, dus de verzorging en verpleging dienen continu kartonnen dozen te zoeken voor het glas.

Een ander technische knelpunt is geobserveerd op de locatie De Wartburg. Van de geplaatste perscontainer wordt momenteel niet optimaal gebruik gemaakt, omdat de ATM de vuilniszakken handmatig in de perscontainer moet deponeren, terwijl op de perscontainer een heffunctie is geïnstalleerd. Een ander knelpunt dat veroorzaakt wordt door de perscontainer is stankoverlast. Zomer 2003 zijn enkele klachten van de omwonende buurtbewoners binnengekomen over stankoverlast afkomstig van de perscontainer. Daarnaast wordt op de locatie het frituurvet inpandig op diverse plekken opgeslagen, terwijl deze stroom niet afgevoerd wordt.

De capaciteit van de huidige interne klike's op de afdelingen veroorzaakt bovendien op de diverse locaties voor knelpunten. De klike's zijn dermate klein, dat vuilniszakken op de gang worden gezet of naast de klike's. De meeste knelpunten zijn gevonden op de locatie Mariënstein. Ruimtegebrek veroorzaakt diverse knelpunten, omdat bijvoorbeeld de ruimte van één centrale restafval-rolcontainer (direct na de buiteningang) in een garagebox staat. De garagebox is te klein, waardoor de container niet volledig geopend kan worden. De ATM's dienen hierdoor de vuilniszakken op een specifieke wijze in de container te werpen.

4.2.2. Organisatorische Knelpunten

Op de locaties Isselwaerde, Mariënstein en De Schutse wordt het incontinentiemateriaal niet separaat ingezameld of afgevoerd door een aanbieder. Op deze locaties heerst daarom een onprettige geur afkomstig van het incontinentiemateriaal.

Op alle locaties wordt papier en karton separaat afgevoerd. Tijdens observatie is alleen gebleken dat papier en karton tussen het restafval wordt gedeponeerd. Dit heeft zeer nadelige gevolgen, omdat het volume van het restafval hierdoor extra toeneemt. De dozen worden namelijk niet verkleind. Ten tweede wordt nu voor deze afvalstroom betaald, terwijl tegen inlevering van deze stroom geld ontvangen kan worden. Een ander knelpunt is het bewaren van de afgiftebewijzen van gevaarlijk stoffen zoals batterijen etc. De afgiftebewijzen worden wel afgegeven door de RHD Utrecht bijvoorbeeld, alleen worden deze intern niet bewaard.

Onduidelijke interne communicatie zorgt ook voor organisatorische knelpunten. Bijvoorbeeld in het contract met Mesos wordt voor een glascontainer betaald, terwijl per september 2003 ook een contract met de RHD Utrecht is afgesloten voor het verwijderen van het glasafval. Per jaar wordt dus € 375 te veel aan Mesos betaald ten behoeven van het afvoeren van glas. Intern worden de richtlijnen over de werkwijzen van bepaalde afvalstromen dus niet duidelijk doorgecommuniceerd naar het personeel van Axion. Bijvoorbeeld op de locatie De Schutse worden batterijen ingezameld in een KCA box, maar intern is onduidelijk door wie, wanneer en hoe deze geledigd wordt. Anderzijds worden bepaalde richtlijnen niet goed nageleefd door het personeel van Axion. Bijvoorbeeld op de locatie Voorhoeve wordt het incontinentiemateriaal gescheiden afgevoerd en het personeel heeft hiervoor instructies over gekregen. Echter dient het hoofd Mesos transport maximaal één keer in de week een klacht in over het niet naleven van de regels. Bijvoorbeeld het incontinentiemateriaal dient door de verpleging en verzorging eerst in een plastic zak overgeheveld te worden, voordat deze stroom in de interne klike's wordt gedeponeerd. Volgens het hoofd Mesos transport komt een gelijksoortig incident één keer in de week voor. Deze klachten zijn daarbij doorgecommuniceerd naar de Teamhoofden van Voorhoeve, alleen zijn tot op heden nog geen acties ondernomen.

Extern zijn ook diverse knelpunten gevonden met betrekking tot de communicatie. De containers van “van Gansewinkel” worden in April 2004 nog steeds geledigd door “van Gansewinkel”, terwijl het contract in februari 2004 is beëindigd. De huidige inzamelaar “Sita” constateerde dit, omdat de restafvalcontainers van “Sita” bijna niet gevuld waren. Terwijl het FBA de opzegging schriftelijk heeft beëindigd bij “van Gansewinkel” blijven zij wel (vooruit) factureren, de betreffende containers zijn uiteindelijk op 22-04-2004 verwijderd.

4.3. Conclusies

Met behulp van de nul-meting is de ist-situatie van Axion geheel in kaart gebracht. De afvalstromen, hulpmiddelen, verantwoordelijkheden, kosten, contracten, relatie tot het inkoopbeleid en de knelpunten zijn benoemd. In de onderstaande deelconclusies wordt antwoord gegeven op de onderzoeksvraag.

In de organisatie is gebleken dat er voldoende draagvlak aanwezig is om het afval-en milieubeheer op de locaties te professionaliseren, want de geïnterviewden staan in het algemeen positief tegenover het onderwerp en vinden het noodzakelijk om dit te verbeteren. Op bijna iedere locatie wordt wel in een bepaalde mate aan afvalscheiding gedaan, zoals het scheiden van papier, karton, batterijen en glas etc. Uit het empirisch onderzoek is tevens gebleken welke afvalstromen geoptimaliseerd dienen te worden.

Anderzijds is uit het onderzoek gebleken dat bepaalde afvalstromen buiten het optimalisatieproces vallen, zoals bloed, verbandmiddelen, groenafval, bestrijdingsmiddelen etc, vanwege twee reden:

1. De geringde hoeveelheid;
 2. Deze afvalstromen worden soms in combinatie met een specialistische dienst bovendien afgevoerd, zoals tijdens het onderhouden van de tuin wordt het groenafval ook afgevoerd;
- Voor deze afvalstromen hoeven geen speciale voorzieningen getroffen te worden, omdat de ist-situatie al gewenst is.

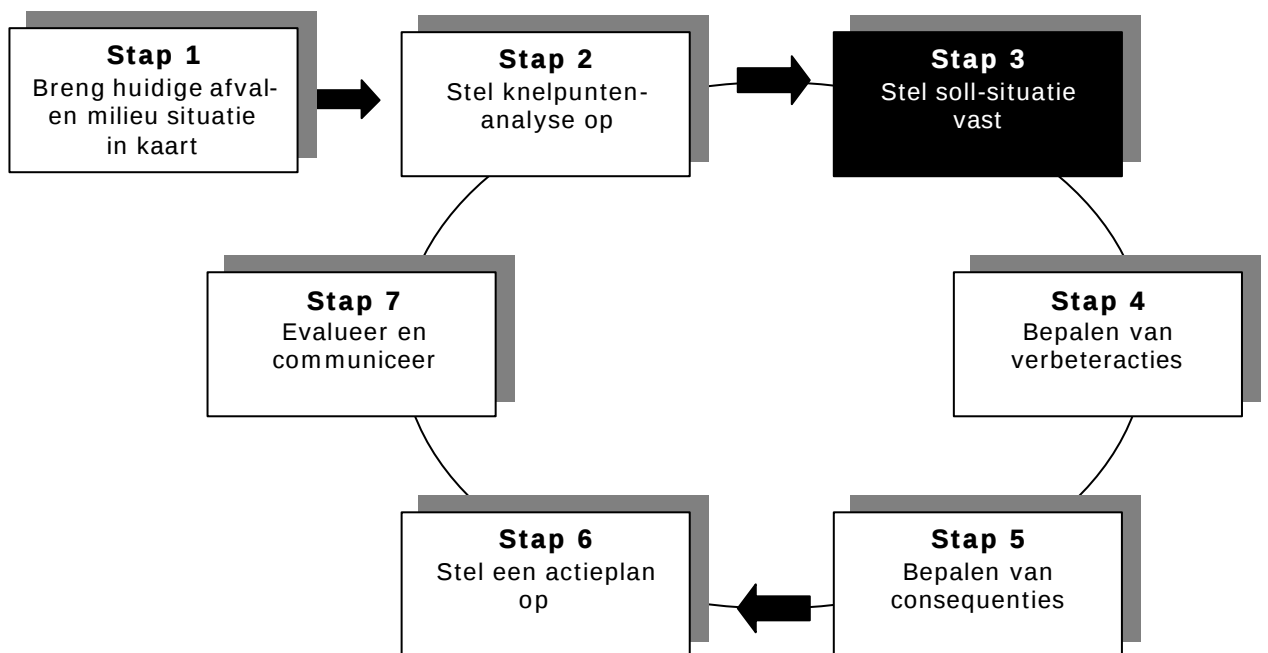
Met betrekking tot de kosten blijkt dat de locatie Mariënstein het duurst is. Mogelijk wordt dit veroorzaakt, doordat op de locatie bijna geen afvalstromen separaat afgevoerd worden. Onderzoek zal moeten aantonen of separaat afvoeren van bepaalde afvalstromen op de locaties voor een lager kengetal zorgt. Voorhoeve is de goedkoopste locatie. Het delen van de afvalkosten met Mesos is dus goedkoper in vergelijking met andere locaties.

Op iedere locatie zijn verscheidene knelpunten geconstateerd. De getroffen maatregelen en het aantal knelpunten staan sterk in relatie met elkaar. Op de locaties waar de meeste afvalstromen separaat afgevoerd worden, zijn dus ook de minste knelpunten met hoge prioriteit te constateren. De locaties Voorhoeve en De Wartburg te Utrecht zijn echter toonaangevend op dit gebied. Dit zijn de enige locaties waar het incontinentiemateriaal separaat wordt afgevoerd van het overige bedrijfsafval. Hiervoor is een contract afgesloten met “Knowaste” (incontinentie-inzamelaar).

Daarnaast wordt op de locaties met verscheidene aanbieders samengewerkt. Hierdoor zijn de gemaakte voorwaarden en kosten niet overzichtelijk. Een ander knelpunt is inefficiënt werken door op de verpleeg- en verzorgingsafdelingen het bedrijfsafval wel te scheiden maar vervolgens niet gescheiden af te voeren.

De organisatorische en technische knelpunten worden voornamelijk veroorzaakt omdat te veel zelfinitiatief van het personeel verwacht wordt met betrekking tot afval-en milieupreventie maatregelen en werkwijzen. Vanuit strategische en tactische niveau worden te weinig richtlijnen aangegeven en professionele voorzieningen aangeboden om alles centraal op uniforme wijze op alle locaties te organiseren.

De resultaten van de knelpuntenanalyse worden in het volgende hoofdstuk gebruik als input om de soll-situatie van Axion in te vullen.

Hoofdstuk 5: De soll-situatie

In dit hoofdstuk worden de onderstaande onderzoeksvragen beantwoord:

4. Welke randvoorwaarden worden vanuit de organisatie opgelegd om tot een soll-situatie te komen met betrekking tot afval-en milieubeheer en hoe wordt de soll-situatie ingevuld voor Axion?

A. Welke aanbieder sluit aan op de soll-situatie van Axion?

Om de soll-situatie te bereiken dient duidelijk vastgesteld te worden waaraan deze moet voldoen. Met de informatie uit de nul-meting en een knelpuntenanalyse is een programma van eisen (PvE) opgesteld. Hierdoor konden de diverse aanbieders een offerte uitbrengen. In paragraaf 5.1 is de visie van Axion ten aanzien van het afval-en milieubeheer geformuleerd. In paragraaf 5.2 wordt een aanbieder geselecteerd voor alle Axion locaties. Vervolgens wordt in paragraaf 5.3 de soll-situatie per locatie ingevuld.

5.1. Visie afval-en milieubeheer Axion

De randvoorwaarden van Axion om het afval-en milieubeheer te reorganiseren en optimaliseren zijn als volgt geformuleerd:

- Duurzaam en verantwoord ondernemen binnen Axion;
- Uniformiteit op alle locaties;
- Professionalisering;
- Naleving van de wet-en regelgeving;
- Beheersbaarheid;
- Uitvoerbaarheid;
- Kosten neutraal ten aanzien van de huidige situatie;
- Alle diensten zoveel mogelijk onderbrengen bij één aanbieder.

Met behulp van deze randvoorwaarden dienen de onderstaande uitgangspunten bereikt te worden:

- Alle afvalstromen die in de bijlage 10 en 11 zwart zijn aangegeven dienen in de soll-situatie optimaal op een “milieuvriendelijke en veilige” wijze separaat afgevoerd te worden. De LAP richtlijnen zijn hierbij als prestatie-indicator genomen;
- De geconstateerde technische en organisatorische knelpunten zoveel mogelijk oplossen;
- De aangeboden hulpmiddelen dienen een professionele uitstraling te hebben. Daarbij dient intern duidelijk gecommuniceerd te worden waarin en waarom welke afvalstromen in bepaalde voorzieningen gedeponeerd moeten worden;
- Ten aanzien van afval afkomstig van papier en incontinentiemateriaal, dient onderzocht te worden welke reductiemaatregelen getroffen kunnen worden, zodat de hoeveelheid van het bedrijfsafval daalt en financiële voordelen behaald kunnen worden;
- Het vergroten van het milieubewust zijn onder de werknemers van Axion;
- Kostenbeheersing van de afvalstromen per locatie.

5.2. Programma van eisen Axion

Met de bovenstaande visie en uitgangspunten als leidraad is het PvE opgesteld voor Axion. Per locatie zal de soll-situatie ingevuld worden.

Soll-situatie Isselwaerde:

1. Separaat afvoeren TL-buizen, spaarlampen en verfblikken;
2. Separaat afvoeren van het incontinentiemateriaal;

3. Separaat afvoeren glas;
4. Optimalisatie van de huidige hulpmiddelen gedoeld op de stalen rest afvalcontainer van 2500 L;
5. Optimalisatie afvalscheiding papier en karton.

Soll-situatie De Wartburg:

1. Separaat afvoeren cartridges en verfblikken;
2. Optimalisatie of alternatieven voor het restafval, incontinentiemateriaal, en glas;
3. Alternatieven ten aanzien van het incidenteel afvoeren van wit-grijs en bruingoed (vb koelkasten en meubilair);
4. Optimalisatie van de hulpmiddelen omtrent de perscontainer;

Soll-situatie Mariënstein

1. Separaat afvoeren TL-buizen, spaarlampen en verfblikken;
2. Optimalisatie of alternatieven voor het restafval;
3. Separaat afvoeren glas;
4. Separaat afvoeren swill;
5. Alternatieven op basis van ruimtegebrek:
In de spoelruimtes op de locatie Mariënstein waar momenteel het bedrijfsafval intern wordt opgeslagen passen hooguit twee kliko's van 240 liter. Hierdoor is het gewenst alternatieven te beelden die ruimte besparen.

Soll-situatie De Schutse:

1. Separaat afvoeren TL-buizen en spaarlampen;
2. Optimalisatie of alternatieven voor het restafval;
3. Separaat afvoeren incontinentiemateriaal.

Soll-situatie Voorhoeve

1. Optimalisatie van het restafval, incontinentiemateriaal, glas en KCA, door deze stromen geheel in eigenbeheer af te laten voeren, dus door los te koppelen van Mesos;
2. Separaat afvoeren restafval:
2. Separaat afvoeren papier en karton:
3. Separaat afvoeren incontinentiemateriaal.

5.3. Aanbestedingstraject

Om de soll-situatie te kunnen bereiken worden de ontvangen offertes van: Sita, van Gansewinkel, van Vlietgroep en Dores met elkaar vergeleken, zodat één aanbieder geselecteerd kan worden. Gezien de ontwikkeling dat Per 1 mei 2004 Sita en van Gansewinkel toetreden als aandeelhouders van Knowaste. Is Knowaste in de offerte-vergelijking buiten beschouwing gelaten. Sita en van Gansewinkel hebben namelijk in samenwerking met Knowaste alternatieven aangeboden voor het incontinentiemateriaal.

In tabel 3 zullen de offertes beoordeeld worden aan de hand van de opgestelde gunningscriteria's³⁴. Per criteria wordt een normering van 1 t/m 3 gegeven. Waarbij 1 betekent dat de aanbieder geheel aan de criteria voldoet, 2: deels en 3: geheel niet.

³⁴ In bijlage 12 is het PvE opgenomen, welke is verstuurd naar alle geselecteerde aanbieders. Vervolgens zijn in bijlage 12.3 de ontvangen offertes opgenomen van de aanbieders die gereageerd hebben op de aanbesteding.

Vervolgens zijn de normeringen maal de wegingen berekend, zodat de totaalscores bekend werden. De aanbieder met de laagste score wordt geselecteerd, omdat deze de minste gebreken heeft.

Tabel 3: Beoordeling offertes

Aanbieders	Gunningscriteria	Normering	Weging	Score
Dores	Kosten neutraal	3	35 %	105
	Service dienstverlening	3	30 %	90
	Uniformiteit op alle locaties	3	20 %	60
	Aanbevelingen omtrent de interne logistiek	1	15 %	15
Totaal		10	100 %	270
Van Gansewinkel	Kosten neutraal	1	35 %	35
	Service dienstverlening	2	30 %	60
	Uniformiteit op alle locaties	1	20 %	20
	Aanbevelingen omtrent de interne logistiek	1	15 %	15
Totaal		6	100 %	130
Sita	Kosten neutraal	1	35 %	35
	Service dienstverlening	1	30 %	30
	Uniformiteit op alle locaties	1	20 %	20
	Aanbevelingen omtrent de interne logistiek	1	15 %	15
Totaal		3	100 %	100
van Vlietgroep				
	Kosten neutraal	1	35 %	35
	Service dienstverlening	3	30 %	90
	Uniformiteit op alle locaties	1	20 %	20
	Aanbevelingen omtrent de interne logistiek	3	15 %	45
Totaal		9	100 %	190

*1: Voldoet aan criteria

2: Voldoet deels aan criteria

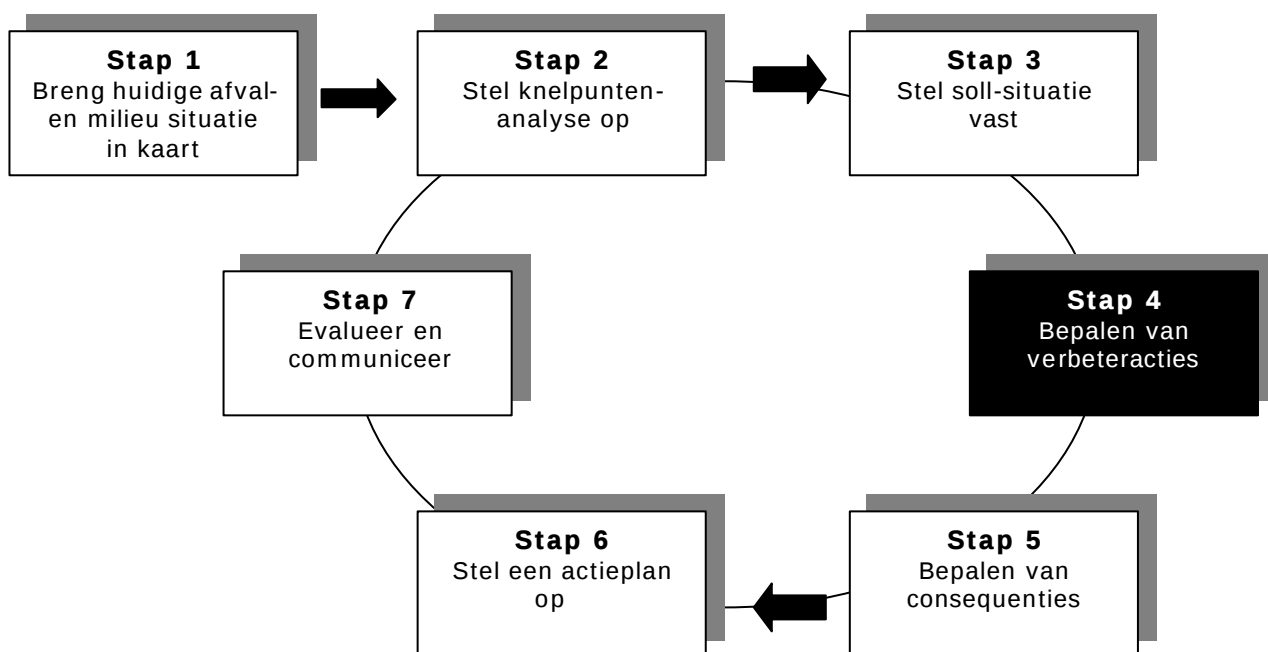
3: Voldoet geheel niet aan criteria

Met een score van 100% is "Sita" geselecteerd als aanbieder die het beste aansluit bij de wensen en eisen van Axion. In deze offerte zijn de minste gebreken gevonden, waardoor "Sita" de laagste score haalde in vergelijking met de andere geselecteerde aanbieders.

5.3. Conclusies

De onderstaande deelconclusies zullen antwoord geven op de bovengenoemde onderzoeksvraag. Door het formuleren van de visie en uitgangspunten is vastgesteld aan welke randvoorwaarden het afval- en milieubeheer dient te voldoen in een optimale soll-situatie. Concreet is deze soll-situatie per locatie ingevuld, door aan te geven welke afvalstromen in de toekomst separaat afgevoerd of geoptimaliseerd dienen te worden. Met betrekking tot de technische- en organisatorische knelpunten en integratie tussen inkoop en afval- en milieubeheer zullen in het navolgende hoofdstuk adviezen gegeven worden, zodat de soll-situatie optimaal bereikt.

Om één aanbieder te kunnen selecteren, is een aanbesteding in ganggezet. Op deze aanbesteding hebben vier aanbieders (van Gansewinkel, Dores, Sita en van Vlietgroep) gereageerd. Met behulp van de vastgestelde gunningscriteria's is uiteindelijk "Sita" geselecteerd als potentiële aanbieder voor alle Axion locaties. Sita sluit namelijk het beste aan, bij de geformuleerde visie en randvoorwaarden van Axion.

Hoofdstuk 6: Adviezen en conclusies

De soll-situatie is geheel vastgesteld. In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de onderstaande onderzoeksvraag, zodat een optimale soll-situatie bereikt kan worden.

5. Hoe dient het afval-en milieubeheer geoptimaliseerd en geprofessionaliseerd te worden?

Op basis van de voorgaande stappen kunnen verbeteracties in de vorm van adviezen en conclusies bepaald worden. Om de adviezen te structureren zijn deze ingedeeld in drie niveaus: strategisch, tactisch en operationeel. Elk niveau zal gedefinieerd worden, zodat de betekenissen van de niveaus duidelijk zijn³⁵. Daarnaast zijn de adviezen per niveau onderverdeeld in korte-en langere termijn, met uitzondering van operationeel niveau, omdat deze adviezen allemaal op de korte termijn gerealiseerd moeten worden. Maatregelen op de korte termijn zorgen voor realiseerbare snelle successen, zodat het personeel van Axion gestimuleerd wordt en de soll-situatie optimaal bereikt wordt. In paragraaf 6.4 worden ten slotte adviezen gegeven over potentiële vervolgonderzoeken. Om het professionaliseringsproces te bewaken, kan het FBA deze onderzoeken in de toekomst laten uitvoeren.

6.1. Strategisch

Op strategisch niveau binnen Axion wordt vastgelegd, welke ontwikkelingen op langere termijn relevant zijn voor het primaire proces. Daarbij worden randvoorwaarden en prioriteiten gesteld voor de wijze waarop het afval-en milieubeheer dient te verlopen. De adviezen die gegeven worden zullen dus structurele veranderingen omvatten binnen Axion. Door onder andere toekomstscenario's te schetsen, zodat maatschappelijk verantwoord ondernemen in de bedrijfsvoering wordt geïntegreerd.

Korte termijn

Strategisch dienen protocollen per afvalstroom goedgekeurd te worden, zodat naar het Axion personeel gecommuniceerd kan worden, wat de werkwijzen en procedures zijn per afvalstroom³⁶. Door deze protocollen op te stellen worden vele organisatorische en technische knelpunten gezamenlijk opgelost, omdat op strategische niveau bijna geen beleidsbeslissingen zijn genomen over dit onderwerp.

Bovendien dient op dit niveau bepaald te worden, dat "Sita" de aanbieder wordt op alle locaties, voor alle afvalstromen die in de soll-situatie benoemd zijn. Het onderbrengen van alle diensten bij één aanbieder heeft namelijk als voordeel dat schaalvoordeel afspraken gemaakt kunnen worden. Doordat "Sita" onder andere aandeelhouder is geworden van Knowaste is het gunstiger voor het FBA om één contactpersoon voor alle locaties te hebben, waardoor de communicatielijnen zeer kort blijven. Wanneer knelpunten geconstateerd worden. Kunnen deze direct naar "Sita" worden doorgecommuniceerd, zodat deze adequaat opgelost worden. Daarnaast kent de "Sita" accountmanager de ist-situatie van de Axion locaties, waardoor hij pro-actief kan meedenken in het professionaliseringsproces van het afval-en milieubeheer van Axion. Ten slotte ontvangt Axion één factuur, waardoor de interne administratiekosten bespaard worden. Om de afval-en milieugegevens te monitoren dient strategisch bepaald te worden, dat iedere locatie een milieulogboek bij dient te houden, waarin de jaarlijkse kosten bijgehouden worden en afgiftebewijzen in verzameld zijn.

³⁵ Es, W.J.M.: Accommodatiemanagement 3, blz 25.

³⁶ Zie bijlage 13 "voorbeeld protocol afvalstromen".

Wanneer de locaties bezocht worden door de milieu-inspectie, dienen bovenstaande gegevens namelijk opgezocht en getoond te worden. Daarnaast kan met deze managementinformatie de eerste stap gezet worden naar een milieuzorgsysteem op afval-en milieubeheer. Met de managementinformatie kunnen ontwikkelingen gesignaleerd worden, zodat nieuwe afval-en milieudoelstellingen geformuleerd en gerealiseerd kunnen worden.

Langere termijn

De invoering van een milieuzorgsysteem op afval-en milieugebied kan als een soort startfase gezien worden. Op de langere termijn kunnen eventueel andere deelgebieden toegevoegd worden, zoals energiebeheer of relatiebeheer (leveranciers, milieuvriendelijker inkopen etc). Wanneer alle deelgebieden zijn toegevoegd kan Axion zich wellicht in de toekomst ISO 14001 certificeren.

6.2. Tactische

Het tactisch niveau is te definiëren als het organisatorisch niveau waar het plannen van werkzaamheden die meestal een projectmatige aanpak vereisen, worden gemaakt en uitgevoerd. Diverse deskundigen of betrokkenen kunnen een inbreng hebben. De werkzaamheden dienen op de korte dan wel middellange termijn afgerond te zijn.

Kortere termijn

Afsluiten van mantelcontracten; eind 2004 begint de Stichting Rhijnhuysen met een oriëntatietraject om mantelovereenkomsten af te sluiten met afvalinzamelaars³⁷. Het FBA kan hierin een adviserende en actieve rol innemen door de kennis over Axion van de "Sita" accountmanager tezamen met de Projectmedewerker FBA te gebruiken. Bijlage 6 kan hierbij gebruikt worden. Hierin zijn namelijk de diepte-interviews van de accountmanagers van Sita, Does, Van Vlietgroep, van Gansewinkel, Knowaste en RHD Utrecht opgenomen.

Met betrekking tot de interne doorberekening tussen Mesos en Voorhoeve kan onderhandeld worden over de deelpost "glascontainerverhuur". Het glas wordt per juni 2003 door de RHD Utrecht afgevoerd. Deze dienst dient dus niet meer door Mesos intern structureel doorberekend te worden.

Daarnaast dient een Projectmedewerker van het FBA het aandachtsgebied afval-en milieubeheer als extra taakomschrijving te krijgen bij zijn huidige functie. Het aanstellen van een verantwoordelijke is namelijk noodzakelijk om het afval- en milieubeheer te professionaliseren. Daarnaast is het belangrijk dat binnen Axion een gelijkwaardige gesprekspartner aanwezig is, om met "Sita" of andere aanbieders te communiceren en te onderhandelen over het afval-en milieubeheer binnen Axion.

Middellange termijn

In 2007 wordt verwacht dat het Mesos geheel zal verhuizen. Voor de uitbestede diensten die momenteel door Mesos worden uitgevoerd, dienen alternatieven gevonden te worden. De organisatie "Waste Care Systems" is hierbij een potentiële oplossing. Dit is namelijk een specialistisch bedrijf in de afvalzorg, die hardware, dienstverlening vanaf de werkplek, management en coördinatie aanbieden. Voor het strikt scheiden van afval op de werkvloer, waarbij gebruik wordt gemaakt van een gepatenteerd systeem, zodat de totale afvalzorg binnen Voorhoeve overgenomen kan worden van Mesos, zonder een ATM aan te nemen.

³⁷ In bijlage 7 is de vragenlijst opgenomen van mevrouw Peelen E, accountmanager Rhijnhuysen Care .

Op dit moment is de betreffende organisatie echter nog niet zover om het systeem in een zorgorganisatie aan te bieden. Zij zijn wel bezig om zorgsystemen op te zetten met de mogelijkheden tot opslag en afvoer van medische-en verplegende afvalstromen, in combinatie met reguliere afvalstromen³⁸.

Wanneer in 2007 “Waste Care Systems” nog steeds niet de capaciteit heeft om de afvalzorg van Voorhoeve op te pakken, kan ook gekozen worden om ATM's uit te wisselen van andere locaties. Over het ledigen en verwerken van het bedrijfsafval dienen in beide gevallen contracten afgesloten te worden met “Sita” omdat “Waste care Systems” niet gespecialiseerd is in het afvaltransport. Gunstig is om dit contract met de aanbieder “Sita” af te sluiten, omdat de voorwaarde “alle diensten onder één aanbieder” op deze manier gewaarborgd wordt.

6.3. Operationeel

Operationeel niveau is te definiëren als het organisatorische niveau waarop de uitvoering van dagelijkse werkzaamheden met terugkerend karakter, zoals het intern inzamelen van bedrijfsafval, repareren van inventaris etc plaatsvindt. Om de afvalscheiding op de locaties te optimaliseren worden op dit niveau praktische korte termijn adviezen gegeven.

Korte termijn

Op de locatie de Wartburg wordt het frituurvet niet afgevoerd. Hiervoor dienen afspraken gemaakt te worden met “Noba”, want zij voeren kosteloos deze afvalstroom af in de links afgebeeld tonnen.

Op de locatie de Wartburg worden de cartridges niet separaat afgevoerd. Hiervoor dienen afspraken gemaakt te worden met “Stichting AAP”, want zij voeren kosteloos deze stroom af.

Over het afvoeren van lege verfblikken wordt als advies gegeven om deze in het restafval te deponeren. Volgens de overheid mag deze afvalstroom namelijk tussen het restafval verzameld worden wanneer de verf volledig verhard is. Op de ATM werkplaatsen dienen de verfblikken verzameld te worden. Vervolgens kunnen de verfblikken wanneer deze verhard zijn in de centrale restafval rolcontainers overgeheveld worden;

Daarnaast kan het milieubewust inkopen en gebruiken van de producten onder de bewoners en werknemers gestimuleerd worden.

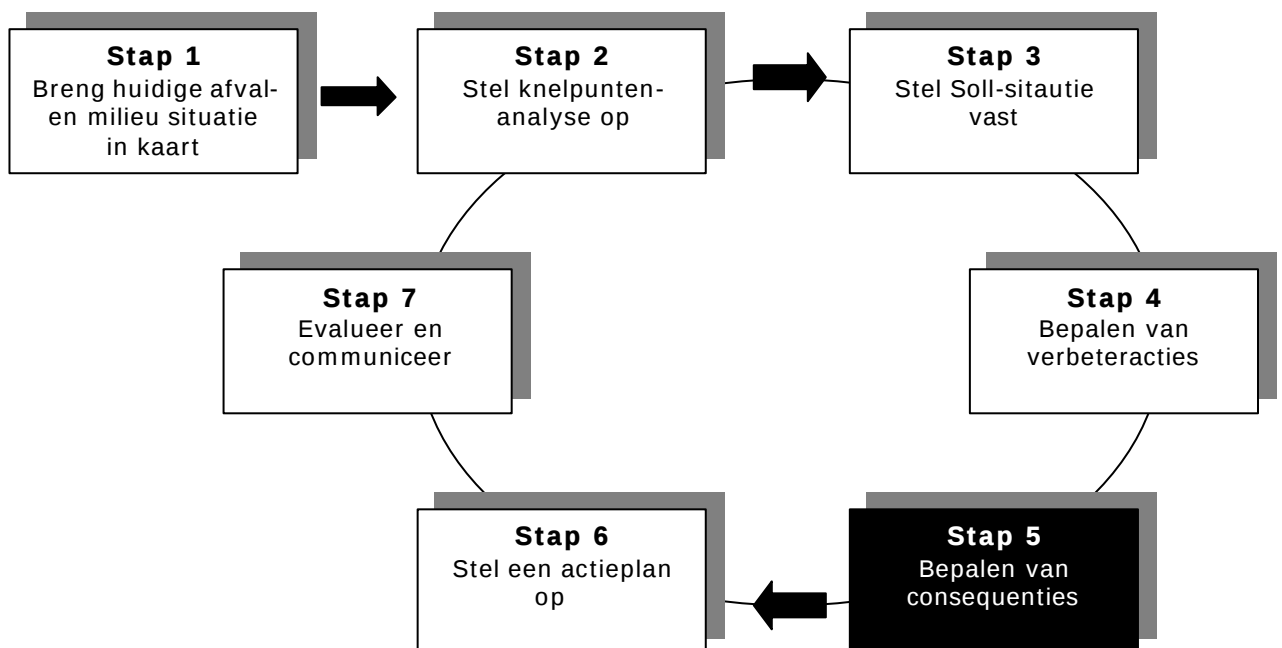
Door op iedere locatie een maximum aantal wc-rollen en vuilniszakken per week, per kamer of bewoner beschikbaar te stellen. Om het milieubewustheid bij Axion te vergroten kan op iedere locatie van Axion een preventie-en afvalscheiding ideeënbus geplaatst worden, zodat het personeel actief kan meedenken om de bedrijfsvoering milieuvriendelijk te organiseren. Voor iedere maatregel die in de ideeënbus wordt gedeponeerd en daadwerkelijk ingevoerd wordt binnen Axion ontvangt de betreffende werknemer een Iris cheque van € 15.

³⁸ Wast care Systems contactpersoon: Dhers J. Manders.

6.4. Vervolgonderzoeken

in het kader van professionalisering van het FBA zijn de navolgende vervolgonderzoeken geformuleerd:

- ✓ Onderzoek naar het reduceren van het energieverbruik (uit twee rapporten van de milieu-inspecties blijkt namelijk dat het verbruik op de locatie De Wartburg boven de normen ligt);
- ✓ Onderzoek naar alternatieven voor de afvalstromen: mest, zaagsel en stro, omdat één keer in de twee maanden 150 kg vrijkomt op de locatie Isselwaerde. Deze afvalstromen worden momenteel in de restafval rolcontainers gedeponeerd, dus hiervoor dient een alternatief gezocht te worden. Bijvoorbeeld een advertentie in de krant met de landbouwsector in de regio IJsselstein als doelgroep. In de advertentie kunnen deze afvalstromen gratis aangeboden worden, met als voorwaarde dat de afvalstromen op de locatie Isselwaerde worden opgehaald.
- ✓ Over circa twee jaar zullen waarschijnlijk nieuwe printers aangeschaft worden. Onderzoek naar de papierstromen op alle locaties zal daarom wenselijk zijn. Het papierverbruik zorgt aannemelijk voor “veel” bedrijfsafval. Door de mogelijkheden van bijvoorbeeld dubbelzijdig printen verder uit te zoeken, kunnen hoogstwaarschijnlijk kostenbesparingen optreden. In samenwerking met het systeembeheer van Axion is namelijk bepaald, dat de twee huidige automatische printers op de kantoorgangen van Isselwaerde dubbelzijdig kunnen printen binnen Axion. De overige printers kunnen wel aan twee kanten bedrukken, alleen zal het papier dan handmatig gewisseld moeten worden;
- ✓ Ten aanzien van de afvalproductie die veroorzaakt wordt door de inkoopwijzen van met name het incontinentiemateriaal, plastic lepels op Voorhoeve en het gebruik van plastic zaken op Mariënstein (linnendienst) kan onderzocht worden welke potentiële andere milieuvriendelijkere leveranciers geselecteerd kunnen worden, zodat kostenvoordelen behaald kunnen worden;
- ✓ Om inzicht te krijgen in de positie van het afval-en milieubeheer binnen Axion in vergelijking met andere organisaties kan een benchmarkonderzoek opgezet en uitgevoerd worden door een FM student van de Haagse Hogeschool in het kader van een managementstage. Benchmarks is het vergelijken van cases, situaties op basis van kengetallen. Tijdens een benchmarkonderzoek worden vergelijkbare cijfers naast elkaar gelegd om overeenkomsten en verschillen aan te geven. Het Hofpoort ziekenhuis te Woerden kan eventueel deelnemen in een potentieel benchmarkonderzoek. Mevr Marleen van Meerdendonk en Mevr. Jantien Lammers zijn in deze organisatie Arbo- en milieucoördinatoren. Met deze personen kan contact opgenomen worden (tel 0348-427509).
- ✓ Onderzoek naar mogelijkheden om geld te ontvangen voor cartridges en toners; momenteel worden deze afvalstromen in samenwerking met “stichting Aap” geheel naar wens afgevoerd. Door het aanbieden van een oriëntatiestage aan de Haagse Hogeschool, kan onderzocht worden welke andere mogelijkheden voor deze afvalstromen mogelijk zijn binnen Axion.
- ✓ Onderzoeken naar mogelijkheden om de vuilniszakken waarin het incontinentiemateriaal wordt gedeponeerd via andere leveranciers te bestellen. Momenteel worden deze vuilniszakken op de locatie Voorhoeve via “Medeco” besteld met de opdruk “Knowaste”. Gebaseerd op de deelposten van de kwartaalgegevens 2003-2004 aangeleverd door de Economische Administratieve Dienst, wordt verondersteld dat dit een “hoge” deelpostenpost is. In de vorm van een benchmarkonderzoek kan aangetoond worden, welke financiële voordelen hierin behaald kunnen worden.

Hoofdstuk 7: De consequenties

In dit hoofdstuk wordt de navolgende onderzoeksvraag beantwoord:

6. Welke financiële en organisatorische en personele consequenties hebben de adviezen?

Om de adviezen te onderbouwen zullen de consequenties benoemd moeten worden. Centrale vraag hierbij, wegen de lasten op tegen de baten? Daarnaast is geprobeerd de organisatorische en personele consequenties van de adviezen toe te lichten per niveau en per advies. In de onderstaande paragrafen zullen de consequenties weergegeven worden.

7.1. Consequenties van de strategische adviezen

Advies: goedkeuren protocollen.

Voordat de protocollen goedgekeurd worden, dienen deze ten eerste opgesteld te worden. In bijlage 13 is een voorbeeld opgenomen van een protocol voor incontinentiemateriaal. Per afvalstroom dienen de werkwijzen en procedures exact vastgesteld te worden. Wanneer dit door een HBO FM student uitgevoerd wordt zijn de kosten minimaal. De tijd die geschat wordt voor het opstellen van de protocollen is 36 uur. Daarna dienen de protocollen door het managementteam goedgekeurd te worden. Wanneer de protocollen vervolgens concreet zijn kunnen deze doorgecommuniceerd worden naar het Axion personeel. De baten zijn voornamelijk de interne Axion arbeidsuren en kosten die deels bespaard worden door een HBO FM student in te schakelen. Tevens is dit het enige aandachtsgebied van de HBO student binnen Axion, dus zal het afval-en milieubeheer de volledige aandacht krijgen binnen Axion.

Advies: alle diensten onderbrengen bij "Sita".

Indien alle diensten voor vuilafvoer op alle Axion locaties door aanbieder "Sita" worden uitgevoerd zullen de onderstaande kosten per locatie gemaakt worden. Per locatie zal een kosten-en batenanalyse worden uitgevoerd door het bedrijfsmiddel, ledigingfrequentie, huurkosten per container, kosten per lediging en de kosten van de soll-situatie te vergelijken de ist-situatie. Wanneer het verschil tussen ist en soll negatief is (kostenverlagend) zijn de bedragen "groen". Wanneer het verschil positief is (kostenverhogend), zijn de bedragen "rood". Daarbij worden de oorzaken van de kostenverlagingen of verhogingen toegelicht aansluitend met de benodigde hulpmiddelen voor de interne logistiek.

Tabel 4: Locatie Isselwaarde kosten-en batenanalyse.

Afalstroom	Bedrijfsmiddel	Ledigings-frequentie	Huurkosten per container	Kosten per lediging	Kosten op jaarbasis soll-situatie	Kosten op jaarbasis ist-situatie	Vershil
Glas	1 X 240 L	Op afroep	€ 2,00 PM	€ 8,00	€ 152,00	€ 0 (niet separaat)	+ € 152
Incontin-tiemateriaal	1700 L kunststof met voetpedaal & 770 L kunststof	1 X PW	N.V.T	N.V.T	€ 3.364,56	€0 (niet separaat)	+ € 3.364.56
Restafval	1700 liter 2 X kunststof met voetpedaal	2 X PW	€ 10.00 PM	€ 32.86	€ 7.074,83	€ 17.176,80	- €1.0101.97
Convendentieel papier	1 X 660 L	Op afroep	€ 8.00 PM	38.23	€ 210,69	€ 210,69	€ 0
Totaal					10.591,39	17.387.49	- € 6.796,10

De stalen rolcontainer (links afgebeeld) wordt momenteel gebruikt voor het incontinentiemateriaal en restafval. Technische knelpunten worden hierdoor veroorzaakt, omdat de deksels onder ander “te zwaar” zijn. Door de stalen rolcontainer om te ruilen met de kunststof rolcontainer met voetpedaal (met pijl aangegeven), wordt het technische knelpunt “te zwaar” geheel opgelost. Bovendien is deze werkwijze hygiënischer.

Tabel 5: Locatie De Wartburg kosten-en batenanalyse.

Afvalstroom	Bedrijfsmiddel	Ledigings-frequentie	Huurkosten per container	Kosten per lediging	Kosten op jaarbasis soll-situatie	Kosten op jaarbasis ist-situatie	Verschil
Glas	1 X 240 L	1 X PW	€ 2,00 PM	€ 8,00	€ 440,00	€ 516,88	+ € 76,88
Incontinentie-materiaal	1 X 2500 L	1 X PW	N.V.T	N.V.T	€3.364,56	3.364,56	€ 0
Restafval	1 X 2500 L	3 X PW	€ 15,00 PM	€ 45,79	€ 7.262,04	€ 8.973,56	- € 1.711,52
Totaal					€ 11.066,6	€12.855,00	- €1.788,4

Op de locatie de Wartburg staat momenteel een perscontainer. Deze moet door van Vlietgroep minimaal 1 keer per jaar gereinigd worden, in verband met hygiëne. De kosten van één reinigingsbeurt zijn € 119 op jaarbasis. Verborgene kosten, zoals schoonmaak uren van de hulpmiddelen is op deze locatie, dus van grote invloed. Het gebruik van een rolcontainer voor het restafval heeft als voordeel dat, deze door de ATM's zelfstandig schoongemaakt kunnen worden.

Tabel 6: Locatie Mariënstein kosten-en batenanalyse.

Afvalstroom	Bedrijfsmiddel	Ledigings-frequentie	Huurkosten per container	Kosten per lediging	Kosten op jaarbasis soll-situatie	Kosten op jaarbasis ist-situatie	Verschil
Glas	2 X 240 L	1 X PW	€ 2,00 PM	€ 8,00	€ 880,00	€ 0, (niet Separaat)	+ € 880,00
Swill	1 X 120 L	1 X PW	€ 2,00 PM	€ 14,40	€ 772,80	€ 0, (niet Separaat)	+ € 772,80
Incontinentie-materiaal	1 X 2500 L 1 X 750 L Kunststof	1 X PW	N.V.T	N.V.T	€ 4224,00	€ 0, (niet Separaat)	+ € 4.224,00
Restafval	2 X 1700 L kunststof met voetpedaal	2 X PW	€ 10,00 PM	€ 32,86	€ 7.074,83	€ 19.709,76	-€ 12.634,93
Totaal					€ 12.951,63	€ 19.709,76	+ € 6.758,13

De kiko ten behoeve van swill (rechts afgebeeld), is alleen van toepassing op de locatie Mariënstein. Deze kiko is voorzien van een knevel aansluiting, zodat de kiko thermisch is afgesloten. Deze kiko kan intern gebruikt worden, omdat deze tijdens het ledigingen gewisseld worden. Hierdoor beschikt de keuken iedere week over een gereinigde kiko. Het personeel hoeft dus niet zelfstandig de kiko's te reinigen.

Tabel 7: Locatie De Schutse kosten baten analyse.

Afvalstroom	Bedrijfsmiddel	Ledigings-frequentie	Huurkosten per container	Kosten per lediging	Kosten op jaarbasis soll-situatie	Kosten op jaarbasis ist-situatie	Vershil
Incontinentie-materiaal	1 X 660 L Kunstsof	1 X PW	N.V.T	N.V.T	€ 1.212,00	€ 0 (niet separaat)	- € 1.212,00
Restafval	1 X 1000 L Kunststof	2 X PW	€ 6.00 PM	€ 21,65	€ 2.323,49	€ 2.725,68	+ €402,19-
Totaal					€ 3.535,49	€ 2.725,68	- € 809,81

Op deze locatie wordt momenteel het incontinentiemateriaal niet gescheiden. De kosten worden echter wel hoger in vergelijking met de ist-situatie. De personele consequenties zijn daartegenover minimaal, omdat het geen extra tijd in beslag neemt om incontinentiemateriaal te scheiden, want binnen een verpleeghuis of woonzorgcentra zijn de loopstromen van het afval al in te delen in; incontinentiemateriaal en bedrijfsafval. Twee verschillende inzamelcontainers nemen in principe dus niet meer tijd in beslag.

Tabel 8: Locatie Voorhoeve (in eigen beheer vuilafvoer "Mesos" versus uitbesteed aan "Sita") kosten-en batenanalyse.

Afvalstroom	Bedrijfsmiddel	Ledigings-frequentie	Huurkosten per container	Kosten per lediging	Kosten op jaarbasis soll-situatie eigen beheer	Kosten op jaarbasis ist-situatie Mesos	Vershil
Papier en karton	1 X 660 liter (eigendom)	1 X PW	€ 4,00 PM	€ 4,58	€ 286,14	€ 250,00	+ € 36,14
Glas	4 X 120 L	1 X PW	€ 1,00 PM	€ 5,00	€ 1.088,00	€ 735,28	+ € 352,72
Incontinentie-materiaal	2 X 3000 L	1 X PW	N.V.T	N.V.T	€ 7.080,00	€ 7.380,00	+ € 300,00
Restafval	1 X 1000 L	2 X PW	€ 15,00 PM	€ 51,55	€ 5.540,79	€ 3.625,00	-€ 1.915,79
Totaal					€ 13.994,93	€ 11.990,28	-€ 2.004,65

De glascontainers (links afgebeeld) kunnen intern geplaatst worden op de verzamelplaatsen van de locaties. Huidige technische knelpunten worden veroorzaakt, omdat intern geen voorzieningen zijn getroffen voor glas. Doordat deze kliko's tijdens lediging gewisseld worden, beschikt de afdeling iedere week over een gereinigde kliko. Deze werkwijze is daarentegen voor locatie Voorhoeve duurder dan de ist-situatie, maar de baten overtreffen de lasten.

Een andere consequentie voor locatie Voorhoeve, wanneer de diensten door "Sita" worden uitgevoerd is dat de loopafstand van de Mesos Transport Medewerkers korter wordt, omdat de containers in de soll-situatie op het terrein van Voorhoeve staan. Ook hoeft Mesos transport maar 1 keer per week het glas van de interne verzamelplaatsen te halen. Door deze wijziging in de interne logistiek zal het aantal fte uren opnieuw berekend moeten worden. Aangenomen kan worden dat het totaal fte uren zal dalen, waardoor de totalen personele kosten die Mesos structureel intern doorberekend zullen dalen.

Per locatie zijn de consequenties onderbouwd. Naar aanleiding van deze gegevens is tabel 9 (blz 46) samengesteld. De genoemde bedragen in tabel 9 zijn voorgerecalculeerde kosten gebaseerd op de resultaten van de nul-meting en de uitgebrachte offerte van "Sita". "Sita" kan alleen deze prijsgarantie geven indien alle diensten binnen Axion door "Sita" worden uitgevoerd. De aanschaf van de interne hulpmiddelen die Axion nodig heeft zijn niet meegenomen in tabel 9.

Intern kan de Projectmedewerker FBA in samenwerking met "Sita" bekijken welke hulpmiddelen exact aangeschaft moeten worden.

Aangenomen kan worden dat na de aanschaf van de hulpmiddelen het resultaat van de soll-situatie relatief zal dalen, maar het uiteindelijke resultaat zal absoluut niet kostenverhogend zijn ten opzichte van de ist-situatie. Op basis van de offerte van "Sita" kan geconcludeerd worden dat de kosten van de hulpmiddelen relatief laag worden, omdat bepaalde hulpmiddelen al in de huur verrekend zijn. Daarnaast dient de Projectmedewerker FBA creatieve en relatief goedkope oplossingen te vinden, om de huidige hulpmiddelen aan te passen. Bijvoorbeeld op de locatie Mariënstein beschikt de verzorging over een kar, waarvan één afvalzak niet gebruikt wordt. In deze zak kan in de soll-situatie het incontinentiemateriaal overgeheveld worden. Op deze wijze dient de Projectmedewerker adviezen te geven over de aan te schaffen hulpmiddelen per locatie.

In tabel 9 zijn daarnaast de afvalstromen KCA (TL-buizen, spaarlampen, en batterijen) niet meegenomen. Deze afvalstromen kunnen op drie manier afgevoerd worden:

1. Na de interne inzameling van deze afvalstromen dienen de ATM's van de betreffende locaties deze één keer per jaar naar de gemeente van de desbetreffende locatie te brengen. Hiervoor dient wel contact opgenomen te worden met de gemeente IJsselstein en Utrecht, zodat afspraken gemaakt kunnen worden. Doordat deze afvalstromen door bedrijfsmatige activiteiten vrijkomen binnen Axion, dienen voor deze afvalstromen betaald te worden. In overleg kunnen gunstige prijsafspraken gemaakt worden. Hierbij moeten de kosten van de ATM's werkuren niet vergeten worden bij het opstellen van een totale kostenraming.
2. Na interne inzameling kunnen voor deze afvalstromen creatieve oplossingen gevonden worden. Bijvoorbeeld door met de leveranciers van deze afvalstromen afspraken te maken over de afvoer, omdat Axion een grootverbruiker is kunnen potentiële gunstige afspraken gemaakt worden;
3. Na de interne inzameling kunnen deze afvalstromen ook door "Sita" op basis van oproep geledigd worden. Het FBA dient bij deze optie voor iedere locatie de rechts afgebeelde twee hulpmiddelen eenmalig aan te schaffen:

Ten behoeve van de batterijen: Milieubox 60 L:	€ 38,34
Ten behoeve van de TL-buizen: Dekselvat 200 L:	€ 15,93
Ten behoeve van de spaarlampen: dekselvat 200 L:	€ 15,93
Afaltransport kosten voor de drie stromen tezamen:	<u>€ 59,00</u>
Kosten 1 x oproep per locatie:	€ 129,20

Kosten op jaarbasis Axion: **5 x € 129.20 = € 646.00**

Het FBA dient eerst strategisch te beslissen op welke wijze de afvalstromen afgevoerd dienen te worden, voordat de definitieve kosten van deze afvalstromen toegevoegd kunnen worden. Met de bovenstaande informatie als input is tabel 9 samengesteld.

Tabel 9: voorcalculatie Axion locaties 2005-2006

Alle diensten onder brengen bij "Sita" met uitzondering van de aanschaf van interne hulpmiddelen en afvoer van de KCA afvalstromen op alle Axion locaties.

Locatie	Kosten op jaarbasis soll-situatie	Kosten op jaarbasis ist-situatie	Verschil
Isselwaerde	€10.591,39	€17.387,49	- €6.796,10
De Wartburg	€11.066,60	€12.855,00	- €1.788,40
Mariënstein	€12.951,63	€19.709,76	- €6.758,13
De Schutse	€3.535,49	€2.725,68	+ €809,81
Voorhoeve	€ 13.994,93	€ 11.990,28	+ € 2.004,65
Totaal	€52.090,04	€64.668,21	-€12.578,17

* Alle genoemde bedragen zijn exclusief BTW.

Vier maanden na daadwerkelijke invoering van de soll-situatie zal per locatie herzien moeten worden of de werkelijke hoeveelheid van de afvalstromen overeenkomen met de voorgerecalculeerde volumes. De volumes zijn namelijk gebaseerd op aannemingen naar aanleiding van de nul-meting. Na vier maanden kan gesproken worden over ervaringscijfers, zodat de resultaten representatief zijn voor de Axion locaties. De volumes kunnen dan indien dit nodig is bijgesteld worden, zodat eind 2005 de werkelijke kosten inzichtelijk gemaakt kunnen worden. Jaarlijks dienen deze gegevens geregistreerd te worden door de Projectmedewerker FBA die afval-en milieubeheer als aandachtgebied heeft. De geschatte werkuren van de Projectmedewerker FBA zijn buiten beschouwing gelaten, echter dienen deze uren bij de projectuitvoering wel meegenomen te worden.

Over de verschillende baten en lasten per locatie, zal overlegd moeten worden of de kosten met elkaar gecompenseerd kunnen worden. De budgetten van de verpleeghuizen zijn relatief hoger in vergelijking met de woonzorgcentra, dus de locatiemanagers zullen hierover moeten overleggen. Bijvoorbeeld, voor verpleeghuis Voorhoeve en Woonzorgcentra Mariënstein treden kostenverhogingen op, daarentegen verlagen de afvalkosten van verpleeghuis Isselwaerde.

Naast de meetbare financiële voordelige consequenties van de adviezen zijn de navolgende, niet goed meetbare voordelige consequenties (de zogenaamde imponderabilia) te benoemen:

- Beter bedrijfsimago;
- Minder kans op aansprakelijkheid, omdat de afvalstromen op de juiste “wettelijke” wijze worden afgevoerd;
- Verbeterde arbeidshygiëne: door het gebruik van “klappies” voor het incontinentiemateriaal. De verpleging en verzorging komen niet direct in contact met het incontinentiemateriaal, vanwege een voetpedaal;
- Innovatieverre Axion bedrijfscultuur;
- Recyclen van bedrijfsafval; door bijvoorbeeld op iedere locatie het incontinentiemateriaal te scheiden, kan Knowaste deze stroom recyclen³⁹;
- Voorkomen van sancties of opmerkingen, indien de locaties door de milieu-inspectie worden geïnspecteerd.

Advies: milieulogboek.

Wanneer strategisch besloten wordt om een milieulogboek bij te houden van iedere locatie, zal doorgecommuniceerd moeten worden dat de Projectmedewerker FBA deze gegevens archiveert. Tezamen met de “Sita” accountmanagers kunnen deze meerjaren gegevens inzichtelijk gemaakt worden.

7.2. Consequenties van de tactische adviezen

Advies: deelname oriëntatietraject Rhijnhuysen.

Ten aanzien van het oriëntatietraject van Rhijnhuysen om mantelovereenkomsten te sluiten met afvalaanbieders, dient de verantwoordelijke afval-en milieubeheer Projectmedewerker FBA contact op te nemen met mevr. E. Peelen werkzaam binnen Rhijnhuysen. Zij kunnen dan communiceren over potentiële afvalmantelcontracten.

Advies: onderhandelen met Mesos.

Met betrekking tot de structurele interne doorberekening van Mesos dient het Hoofd Operationele Zaken in onderhandeling te gaan over de dienstverleningskosten.

³⁹ In bijlage 14 worden de milieubesparingen weergegeven indien met Knowaste wordt samengewerkt.

Voor de afvalstroom glas wordt namelijk, in 2004 € 375 teveel aan Mesos betaald voor het afvoeren van glas. Daarnaast dient tijdens deze bespreking onderhandeld te worden over de deelposten: restafval, papier en kartonpers, en de personele kosten.

Advies: Projectmedewerker FBA afval-en milieubeheer als deelgebied.

Om vervolgens de soll-situatie te bereiken dient een Projectmedewerker van het FBA afval-en milieubeheer als deelgebied toe te voegen aan zijn/haar huidige takenpakket. Tijdens het stafoverleg van het FBA is bepaald dat dhr H. Koevoets de aanbesteding omtrent afval- en milieubeheer concreet gaat invullen voor 2005. In 1996 heeft de desbetreffende Projectmedewerker bovendien een cursus gevolgd om milieuzorgsystemen en energiebeheer in te voeren in een zorgorganisatie, namens de Stichting Ouderenzorg Lopik-IJsselstein (SOLIJ). Een logische stap is dus dat deze Projectmedewerker verantwoordelijk wordt voor het afval-en milieubeheer binnen Axion. Voordat de Projectmedewerker FBA zijn extra aandachtsgebied naar behoren kan uitvoeren, dient hij door de FM student geïnformeerd te worden over de ist-en soll-situatie van Axion. Daarnaast dient de Projectmedewerker FBA zich theoretisch te verdiepen in dit onderwerp, zodat hij een gelijkwaardige gesprekspartner is met de aanbieders.

De Projectmedewerker FBA zal verantwoordelijk zijn om de afvalstromen in goede banen te leiden en zorgt tegelijkertijd voor de voorwaarden (kennis, tijd en beslissingsbevoegdheid), die nodig zijn voor de uitvoering van deze taak, zoals het beheren van de afvalcontracten met aanbieder "Sita" en overige, opstellen van managementrapportages etc. Het is namelijk zeer belangrijk dat gegevens per locatie geregistreerd worden, zodat afval-en milieugegevens inzichtelijk worden binnen Axion. Deze gegevens dient de Projectmedewerker FBA tezamen met de gecontracteerde afvalaanbieders binnen Axion te verzamelen. De Projectmedewerker FBA heeft namelijk, interne deskundigheid over Axion. De afvalaanbieders kunnen met behulp van dienstverleningsoverzichten periodieke managementrapportages op stellen, zodat de volumes van de afvalstromen onder andere bekend worden. Met behulp van deze gegevens kunnen managementsrapportages opgesteld worden, zodat nieuwe afval-en milieudoelstellingen nagestreefd kunnen worden.

Advies: waarborgen alle diensten onderbrengen bij "Sita".

Om de organisatorische consequenties van alle diensten bij één aanbieder in kaart te brengen wordt per locatie in tabel 10 toegelicht welke concrete stappen genomen kunnen worden.

Tabel 10: Tactische organisatorische consequenties al diensten onderbrengen bij "Sita".

Locatie	Afvalstroom	Contract Beëindigd	Actie	Uitvoeder:
Isselwaerde	Restafval	31-12-2004	Contract uitbreiden met Sita, conform tabel 4.	Project-medewerker FBA
De Wartburg	Restafval	01-08-2004	Schriftelijk beëindigen contract bij van vlietgroep. Vanaf 02-03-2004 loopt een aanvraag over de contractdatum. De aanvraag is na vele verzoeken op 25-05-2004 per fax binnen gekomen (3 maanden opzegtermijn).	Project-medewerker FBA
	Glas	23-7-2004	Schriftelijk beëindigen contract RHD Utrecht (3 maanden opzegtermijn) Uitstel van 3 maanden is op 11-05-2004 aangevraagd en toegezegd.	Project-medewerker FBA
	Incontinentie-materiaal	1-5-2005	Contract toevoegen aan Sita contract, conform tabel 5.	Project-medewerker FBA

Locatie	Afvalstroom	Contract Beëindigd	Actie	Uitvoeder:
Mariënstein	Restafval	31-12-2004	Contract uitbreiden met Sita, conform tabel 6. Daarbij dienen de aanpassingen aan het terrein meegenomen te worden. Voor gedetailleerde informatie kan contact opgenomen worden met het Hoofd Operationele Zaken.	Project-medewerker FBA
De Schutse	Restafval	31-12-2004	Contract uitbreiden Sita, conform tabel 7.	Project-medewerker FBA
	Restafval Papier en karton	1-1-2005	Integraal doorberekenen voor de externe afvoer met Mesos beëindigen. Onderhandelen over het aantal fte uren, omdat de interne logistiek verandert.	Hoofd operationele zaken
Voorhoeve	KCA	1-1-2005	Besluiten afvoer wijze KCA, binnen Axion. Opstellen en invoeren protocol KCA.	Manager FBA Student FM
	Glas	8-6-2004	Schriftelijk beëindigen RHD contract Utrecht (3 maanden opzegtermijn). Uitstel moet nog aangevraagd worden.	Project-medewerker FBA
	Incontinentie-materiaal	1-5-2005	Contract toevoegen aan Sita contract conform tabel 8.	Project-medewerker FBA

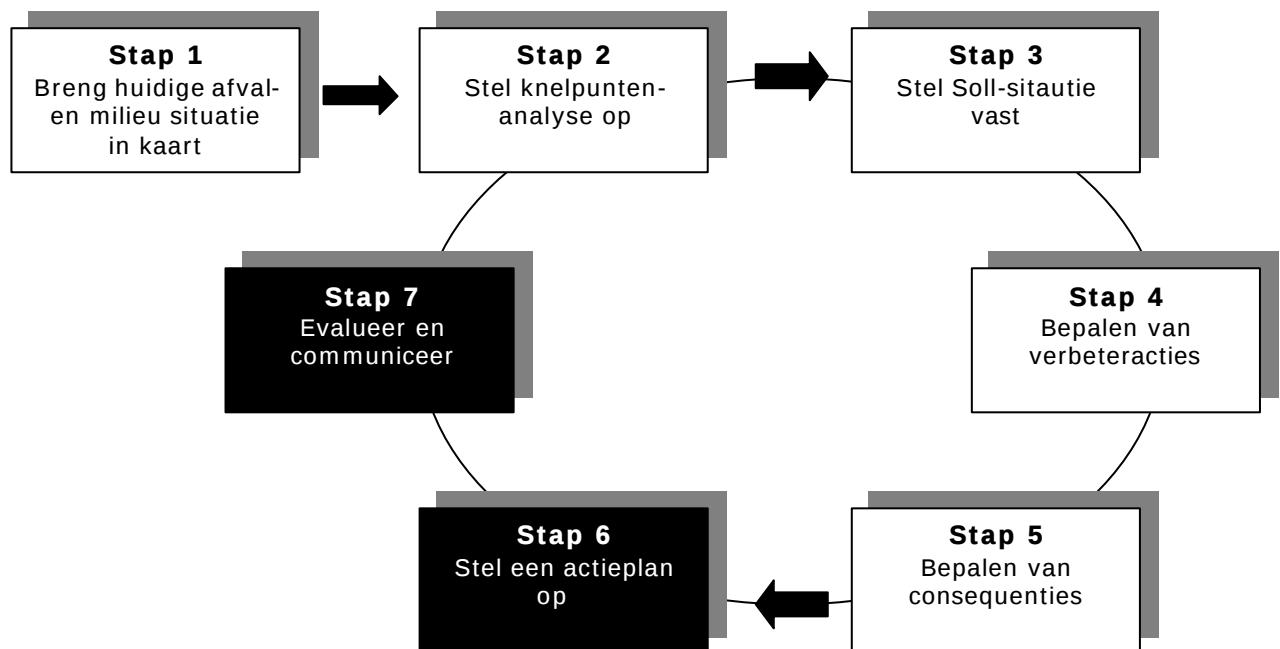
7.4. Consequenties van de operationele adviezen

Advies: separaat afvoeren frituurvet, cartridges en wit-grijs en bruingoed.

De operationele consequenties zijn afhankelijk van de protocollen die opgesteld worden per afvalstroom dus de protocollen dienen eerst opgesteld te worden.

7.5. Consequenties van de vervolgonderzoeken

Het FBA voldoet veronderstellend niet aan voldoende personele en financiële middelen om de aangegeven vervolgonderzoeken uit te voeren. Geadviseerd wordt, om FM studenten van de Haagse Hogeschool in te schakelen, zodat de kosten minimaal blijven. Bovendien zijn de potentiële vervolgonderzoeken het enige aandachtgebied van de studenten, zodat het onderwerp de volledige aandacht krijgt. In samenwerking met het stagebureau kan eventueel overlegd worden over opdrachtformuleringen. Afhankelijk van het niveau van de opdracht zullen geschikte studenten ingezet worden. Op basis van deze gegevens kunnen tevens de beloningen bepaald worden.

Hoofdstuk 8: Implementatieplan

Om de adviezen en aanbevelingen structureel plaats te laten vinden wordt in dit hoofdstuk antwoord gegeven op de navolgende onderzoeksvraag:

7. Hoe kunnen de adviezen verwerkt worden in een implementatieplan dat voldoet aan de randvoorwaarden van het FBA (hoe kan draagvlak gecreëerd worden in de organisatie, zodat de weerstand verkleint en de adviezen en aanbevelingen daadwerkelijk geïmplementeerd en nageleefd worden)?

Om vast te stellen wanneer de soll-situatie optimaal bereikt is, dient het FBA continue te evalueren en bij te stellen. Het implementatietraject wordt in tabel 11 globaal beschreven. Vervolgens worden de te nemen stappen concreter ingevuld..

Tabel11: Implementatieplan.

Wat veranderen	Waar	Verbeteractie, doel en inhoud	Betrokkenen	Uitvoerder	Startdatum
Presenteren van de adviezen	Vergaderzaal Isselwaerde	Draagvlak Creëren en informeren.	Het FBA	R.Gerritsen	26-05-2004
Definitief Aanstellen Projectmedewerker FBA (aandachtsgebied Afval en milieubeheer)	Stafoverleg	Interne controle: het verantwoordelijk stellen van een verantwoordelijke werknemer, zodat één centraal aanspreekpunt aanwezig is en toezicht wordt gehouden omtrent afval-en milieubeheer binnen Axion.	Het FBA	H. Albregths (Manager FBA)	01-06-2004
Opstellen projectomschrijving, conform FBA protocol	Stafoverleg	Implementeren van de adviezen.	Het FBA	Projectmedewerkers FBA	07-05-2004
Presteren van de adviezen	Vergaderzaal Isselwaerde	Draagvlak Creëren en informeren.	Locatiemanagers En Manager FBA	R.Gerritsen	01-06-2004

Ter ondersteuning van het opstellen van een projectomschrijving kan het onderstaande stappenplan gebruikt worden als handvat, globaal kunnen deze stappen genomen worden om het afval-en milieubeheer binnen Axion te professionaliseren. Tevens zijn de betrokken per stap toegelicht. Het is momenteel nog onmogelijk om een tijdspad aan te geven, omdat voorts strategische besluiten genomen dienen te worden door het Managementteam.

1. Soll-situatie van Axion omtrent afval-en milieubeheer definitief vaststellen; (Managementteam).
2. Overleggen met Rhijnhuysen over mantelovereenkomsten; (Projectmedewerker FBA die afval-en milieubeheer als aandacht gebied heeft en Managementteam)
3. Integratie van afval-en milieuzorg in de bedrijfsvoering; Afvalprotocollen definitief opstellen. (HBO student FM, Projectmedewerker FBA en managementteam);
4. Afvalcontracten beëindigen en nieuwe samenwerkingverbanden aangaan; (Projectmedewerkers FBA, Hoofd Operationele zaken en Manager FBA, tabel 10 kan hierbij gebruikt worden).

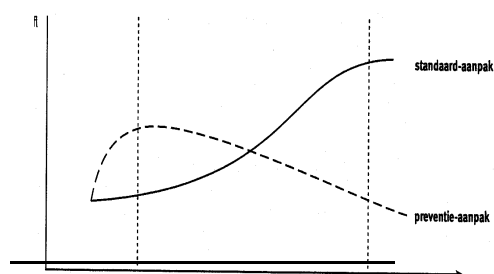
5. Interne voorlichting en opleiding:
Formeren van een werkgroep waarin de volgende personen in vertegenwoordigd zijn; de verzorging en verpleging, ATM's, Projectmedewerkers FBA, Hoofd Operationele Zaken, De Centrale Cliëntenraad, ondernemingsraad etc.
6. Aanpassen van de ist-situatie op basis van de soll-situatie:
Bij deze aanpassingen kunnen de evaluatie van de locaties de Wartburg en Voorhoeve geraadpleegd worden, omdat het incontinentiemateriaal op deze locaties al separaat afgevoerd wordt.
7. Invoeren soll-situatie,;
8. Proefevaluatie soll-situatie;
Na 4 maanden gebruikfase en invoering dient een proefevaluatie plaats te vinden, waarin de volumes en werkwijze geëvalueerd worden, zodat deze aangepast kunnen worden. De projectmedewerker FBA tezamen met de gecontracteerde aanbieder(s) dienen tijdens deze periodieke evaluatiemomenten de dienstverlening zo optimaal mogelijk aan te sluiten op volumes van de afvalstromen;
9. Metingen en registratie:
Het archiveren van afvalkosten (facturen), afgiftebewijzen, etc, zodat meerjaren gegevens bekend worden en milieuraportages opgesteld kunnen worden:
10. Doorlichting van het totale afval-en milieuzorgsysteem:
Dit is een vorm van borging. Hierbij dient bekeken te worden of de soll-situatie optimaal aansluit en naar behoren functioneert.
11. Het milieuprogramma: uit de informatie van de managementrapportages nieuwe afval-en milieudoelstellingen formuleren op de korte-en langere termijn.
Bijvoorbeeld vanaf 2005 t/m 2007 dienen de afvalkosten per locatie per jaar inzichtelijk te zijn.

8.1. Draagvlak

Om de veranderingen in te voeren dienen ten eerste strategische keuzes gemaakt te worden over een definitieve Axion soll-situatie. Door namelijk op dit niveau besluiten te nemen worden op de langere termijn kostenvoordelen behaald. Ter indicatie wordt het onderstaande voorbeeld genomen.

Om aan de omgevingseisen te kunnen voldoen kunnen we twee indicatieve kostenramingen opstellen. In de eerste raming wordt gebruik gemaakt van standaard maatregelen, overeenkomstig de huidige situatie waarin het bedrijf (Axion) zich bevindt. De tweede raming wordt gebaseerd op enkele preventieve maatregelen. Een vergelijking tussen de beide ramingen (standaard-aanpak en preventie (beleidsmatige)-aanpak) kan het strategische niveau van Axion helpen bij het nemen van beleidsbeslissingen. Doorgaans voldoen de standaardmaatregelen op de korte termijn, maar zijn deze maatregelen duurder op langere termijn. Dit is grafisch als volgt weer te geven:

Figuur 2: Kostenindicatie standaard afval en milieuaanpak versus preventie (beleids)matige - afval-en milieuaanpak.

Op tijdstip D1 vergt de preventie (beleids)matige-aanpak de nodige investeringen, die zich pas geleidelijk aan zullen terugverdienen, waardoor de standaard-aanpak voordeliger uitvalt. Op tijdstip D2 zijn de omgevingseisen dermate gewijzigd dat de standaard-aanpak verreweg de duurste aanpak is gebleken. De maatregelen werpen hun succes af⁴⁰.

Een ander vereiste is de beschikbaarheid van een projectmedewerker binnen Axion die afval-en milieubeheer kan toevoegen aan zijn huidige functie. Dit is tevens een belangrijke vereiste om de veranderingen succesvol te laten verlopen.

Om het implementatieplan succesvol te laten verlopen, dient rekening gehouden te worden met weerstanden van het personeel. Een groot deel van de weerstanden zal vermoedelijk veroorzaakt worden door veranderingen in taken, werkwijzen en bevoegdheden. Tijdens het implementeren van de adviezen dient dus rekening gehouden te worden met het feit dat de werknemers de protocollen over dit onderwerp niet gewend zijn. Bestaande routines moeten doorbroken worden en nieuwe protocollen dienen verduidelijkt en verantwoord te worden om de veranderingen succesvol te laten verlopen.

Door diverse interventie-instrumenten te gebruiken zoals voorlichtingsbijeenkomsten, protocollen en evaluaties, wordt de weerstand zoveel mogelijk verkleind. Een positieve houding van het Axion personeel is namelijk noodzakelijk om de veranderingen door te voeren. Daarnaast dient de nadruk op de collectiviteit gelegd te worden. Iedereen binnen Axion zal mee moeten doen. Per persoon heeft men namelijk vaak de indruk, dat het beetje afval wat als persoon geproduceerd wordt, niet nadelig is voor het milieu.

De overgang van separaat afvoeren van het incontinentiemateriaal op de locaties Voorhoeve en de Wartburg is destijds snel en met weinig weerstand verlopen. Op de locaties is door een "Knowaste" accountmanager een introductiepresentatie gehouden om de werknemers te motiveren en milieubewustheid te stimuleren. Ook is veel aandacht besteed aan de voorbereidingstijd.

De inzet van de juiste faciliteiten en mensen is daarom zeer belangrijk voor het bevorderen van milieuvriendelijk gedrag. Als faciliteiten onvoldoende zijn, vervalt het personeel met de juiste attitude toch terug in het oude gedrag. Ook dient rekening gehouden te worden met onverwachte synergie-effecten, doordat gelijktijdig lopende aanpassingen elkaars effect versterken. Bijvoorbeeld schonere werkplekken door het hernieuwde afval-en milieubeleid heeft een positief effect op de beleving van de arbeidsomstandigheden.

Geraadpleegde literatuur

Boeken & Syllabi

Bont, P.F.H. & Havinga, S.: Zakboekje afvalstoffen. Den Haag: SDU uitgevers, 1998, ISBN 90 12 086795.

Es, W.J.M.: Accommodatie management 3. Haagse Hogeschool, sector Economie en management, opleiding Facility Management, cursusjaar 2001-2002, code 2326.

Genet, C.M.: MVO en de Markt. Haagse Hoge School, Sector Economie en Management, opleiding Facility Management, cursusjaar 2000/2001, code 2384.

Grijpink, J.H.A.M.: Afvalmanagement en afvalpolitiek, hoe krijgen we de afvalberg binnen perken. Den Haag: Stichting Maatschappij en Ondernemingen, 1993, ISBN 90 6962 089 8.

Kempen, P.M. & Keizer J.A.: Advieskunde voor praktijkstages organisatieverandering als leerproces. Wolters-Noordhoff, tweede druk 2000, ISBN 90 01 468225.

Reijnders, E.: Interne communicatie: aanpak en achtergronden. Uitgave Assen Van Gorcum cop, 2000, 2e, herziende druk, ISBN 90 23 23636X

Keuning, D. & Eppink, D. J.: Management en organisatie. Educatieve partners, zevende druk 2000, ISBN 90 11 06327 9.

Mante, Y.: Handleiding Schriftelijke rapportage. Haagse Hogeschool, Sector Economie en Management, opleiding Facility management, cursusjaar 2000/2001, code 2318.

Veldstra, B.G.: FAD1. Facilitaire diensten deel 2. Haagse Hogeschool opleiding Facility management, derde druk, cursusjaar 2003-2004, code 2379, hoofdstukken afvalbeheer.

Vakinformatie

Documentatiecentrum, Stichting Werkgroep Infectie Preventie.: Verzamelen en transport van afval in verpleeghuizen, No V-8. Leiden: 1993, ISBN 90 73292 39 5.

Duister, M. & Eisses, K.Th.: Milieu en duurzaamheidsrapport. verpleeghuis Voorhoeve utrecht en de Wartburg, September 2002.

Ministerie van VROM.: toekomstig afvalbeleid een eerste stap naar een nieuwe langere termijnvisie voor het afvalbeleid. Den Haag Juni 2003.

Informatiecentrum milieuvergunningen.: A16 afval en emissiepreventie afvalscheiding bij vergunningplichtige bedrijven. Den Haag, juli 2001.

Informatiecentrum milieuvergunningen en BECO Milieu management & Advies BV.: RO 8 regelgeving informatieblad zorgsector. Plantijn Casparie, Den Haag, november 1999.

Provinciehuis Utrecht.: Uitwerkingsplan Afvalstoffenplan 1998-2002, onderdeel Milieubeleidsplan Provincie Utrecht 1998-2002. Utrecht 1997

Provinciehuis Utrecht.: Milieubeleidsplan Provincie Utrecht 1998-2002. Milieu in praktijk. Utrecht 1997.

Woning zorg federatie Nederlandse verpleging voor verpleeghuizen.: Handleiding milieu zorg. Zeist juni 1995.

Artikelen

Bruins, R.: Verdien geld met vuilnis, ruim troep zorgvuldig op. Facto magazine nummer 3 maart 2003.

Facto Media, database,: D2500-, 15, 16, 17, 24, 20, 22 en 24,
Reststoffenmanagement.
Schoonmaak & Hygiëne, 1998.

Korthals, A.H & Pronk, J.P.: Besluit woon- en verblijfsgebouwen milieubeheer.
Uitgegeven 's Gravenhage, 7 oktober 1998.

Pentinga, K.H.: Akte van fusie stichtingen AXION, stichting voor zorg en wonen. CMS
Derks star Busmann, juni 2002.

Verwegen, L.: Intensief samenwerken aan samenhang in wonen en zorg. Zenderstreek,
april 2003.

Bedrijfsgegevens

Albreghts, H.: Beleidsnotitie.: Bouwen aan de structuur van het Facilitair Bedrijf Bedrijf Axion, Januari 2004.

Albreghts, H.: Beleidsnotitie.: Jaarplannen Facilitair Bedrijf Axion. 2004.

BedrijfsMilieuPlan (BMP): Opzet voor een ontwerp BedrijfsMilieuPlan. Voorbeeld ontwerp BMP milieuzorg in verzorgingshuis. Rusthuis de Wartburg, Utrecht 1998.

Bosman.: Jaarverslag Rhijnhuysen in 2002. Businessplan Rhijnhuysen 2002.

Hoogenstrijdt, J. & Voorberg, S.: Offerte Axion. Sita recycling service West BV, Augustus 2003.

Kiebert, J. in opdracht van Corpus : inventarisatie lichamelijke belasting ondersteunende diensten. de Schutse, Amsterdam Mei 2001.

Kok, D. (namens; BECO Milieumanagement & Advies):. Werken aan milieuzorg bij verpleeghuizen in de Provincie Utrecht. Utrecht 1996.

Novem, Nederlandse maatschappij voor milieu en energie campagne.:
Motivatiecampagne voor energiebesparing in verzorgingshuizen. 1991.

Projectgroep. (namens Woonzorg Federatie (WZF):. Handleiding Milieuzorg voor Verzorgings-en Verpleeghuizen.
Zeist 1995.

Roseboom, L (Raad van Bestuur):. Bouwen aan de toekomst een nieuw perspectief. beleidsplan 2003-2008. januari 2003.

Roseboom, L (Raad van Bestuur):. Aanpakken en Verankeren. Jaarplan 2003, januari 2003.

Scripties

Galen, B.: Implementatie van een milieuzorgsysteem, Sector Management en Economie, Opleiding Facility Management, mei 2003.

Vogelaar, S.: Op weg naar een optimaal afvalbeleid, Sector Management en Economie, Opleiding Facility Management, mei 2002.

Fransen, S.: Waarom afval produceren als je het toch weggooit, Sector Management en Economie, Opleiding Facility Management, mei 2003.

Internetsites

- ✓ www.aap.nl
- ✓ www.afvalgids.nl
- ✓ www.axiongroep.nl
- ✓ Www.facto.nl
- ✓ www.fractal.org.nl
- ✓ www.iso14000.nl
- ✓ www.kwowatse.nl
- ✓ www.milieu.pagina.nl
- ✓ www.milieuwinst.nl
- ✓ www.novem.nl
- ✓ www.prvutr.nl
- ✓ www.tegroen.nl
- ✓ www.virage.nl
- ✓ www.vvav.nl
- ✓ www.vrom.nl
- ✓ www.wastecare.nl

Begrippenlijst

Begrip	Definitie
Afgiftebewijs:	Bewijs van afgifte van bepaalde afvalstoffen, uitgereikt door leveranciers of inzamelaars. Vervolgens wordt het ook in het landelijk meldpunt afvalstoffen (LMA) gemeld. Deze bewijzen dienen centraal bewaard te worden van alle locaties.
Afvalbeheer:	Afval zoveel mogelijk voorkomen en vervolgens zoveel mogelijk gescheiden aanbieden en afvoeren. Een optimaal afvalbeheer betekent ook het realiseren van een kosteneffectieve inzamelstructuur die goed aansluit op de wensen van de medewerkers en die voldoet aan alle wettelijke verplichtingen.
Afvalpreventie:	Het voorkomen of beperken van het ontstaan van afval door reductie aan de bron, door intern hergebruik of door de vermindering van de totale milieuschadelijkheid daarvan.
Afvalscheiding:	Scheiden van afvalstromen uit restafval.
Afvalstoffen:	Stoffen die op de stort of in de verbrandingsinstallaties belanden of die als emissie in lucht, water of bodem terechtkomen.
Afvalstoffenwet:	Algemene regels voor het zich ontdoen van afval en het beperken van afvalstoffenbelasting voor het milieu.
Afzetcontainer:	Containers zonder wielen, constructie kan in de vorm van een perscontainer of een staande container. Facturering van een afzetcontainer vindt altijd plaats op basis van het gewicht (aantal kg). Extra toelichting: het doel van een perscontainer is het reduceren van het restafval. Bij een volle perscontainer brandt het "volsignaal", zodat deze door de inzamelaar geledigd kan worden.
ATM:	Algemeen Technisch Medewerker.
Bedrijfsafval(stoffen):	Verdeling van alle afvalstoffen die in een organisatie vrijkomen. Bedrijfsafvalstoffen zijn gelijk te stellen met het huishoudelijk afval, alleen worden zij anders genoemd.
Beleid:	Het streven naar het bereiken van bepaalde doeleinden met bepaalde middelen en in een bepaalde tijdsvolgorde.
Centrale rolcontainers:	De eindopslagen voor bedrijfsafval, deze worden door de inzamelaars geledigd.
Gevaarlijk afvalstoffen:	Zie KCA, Voor huishoudens en kantoorgebouwen wordt namelijk de term klein chemisch afval (KCA) gebruikt.
Glas:	Verpakkingsglas.
Restafval:	Bedrijfsafval met uitzondering van afval waarop scheidingplicht berust (LAP richtlijnen).
Rolcontainer:	Alle containers met wielen. De facturering vindt plaats op basis van het volume (aantal L).
Groente, Fruit en Tuinafval (GFT):	Afval van ongekookte groente, zoals;schillen en resten van groenten, fruit en aardappelen en van tuinen en preken rondom de zorginstelling.
Hinderwet:	Wet die bedrijven aanzet tot het beperken van gevaar, schade en hinder door instellingen voor mens en milieu.
Incontinentiemateriaal:	Disposable incontinentiesystemen, disposable bedonderlegers en witte/ transparante LDPE zakken. Niet: papier en plastic, maandverband' washandjes' stretchbroekjes.
Ist-situatie:	De huidige situatie in een organisatie.
Inzamelen:	Het ophalen van bedrijfsafvalstoffen bij een persoon die zich van die afvalstoffen ontdoet door afgifte aan degene die afvalstoffen ophaalt. In deze rapportage zijn dit de diensten van de aanbieders.
KCA:	Stoffen waar chemische stoffen inzitten die schadelijk zijn voor de gezondheid en voor het milieu. Het afval bevat bijvoorbeeld lood, kwik, cadmium, chroom of organische oplosmiddelen. Bovendien zijn deze door de overheid als zodanig aangewezen in de BAGA-lijst. Voorbeelden TL - buizen, spaarlampen viltstiften. KCA is te herkennen aan de sticker op de verpakking, waarop een vuilnisbak met daaroverheen een kruis is afgebeeld.
Klappie	Pedaalemmer, waarin plaats van een emmer een vuilniszak in zit. Voor het

	overhevelen van incontinentiemateriaal.
--	---

Begrip	Definitie
Kunststoffen:	Kunststof verpakkingsfolie (zakken hoezen, stretchen en krimpfolie), verpakkings-en isolatiematerialen van EPS (piepschuim).
Milieuzorg:	Het geheel van werkzaamheden in een instelling dat is gericht op het beheersen controleren en zoveel mogelijk verhinderen van de milieubelasting die het gevolg is van activiteiten van die instelling. Daarbij geldt als randvoorwaarde dat de eisen gesteld aan het werk/leefklimaat worden gehandhaafd.
Overige afvalstoffen:	Textiel (bijvoorbeeld gordijnen, kleding, tafellinnen, en beddengoed, meubilair afkomstig, bouw en-sloopafval etc.
Optimaal:	Uiterste, hoogst en gunstig.
Papier en karton:	Computer-en kantoorpapier, kartonnen verpakkingen, vakbladen, folders, reclaimedrukwerk etc.
Prestatie indicator:	De omschrijving van een onderwerp, de maatschaal en de meetprocedure, die gebruikt wordt om succesfactor meetbaar te maken.
Professionaliseren:	Vakmanschap op een bepaald gebied.
Programma van Eisen:	Een beslisdocument waarin de gebruiker heeft vastgelegd aan welke eisen een gewenst product dient te voldoen.
Reststoffen:	niet-gerealiseerd product, een reststof wordt pas een afvalstof als het nergens meer voor te gebruiken is.
Recycling:	Het terugwinnen van grondstoffen uit afval.
Specifiek bedrijfsafval:	Specifiek ziekenhuisafval vrijkomend bij intra - en extramurale instellingen voor de gezondheidszorg of van particulieren bijvoorbeeld injectienaalden.
Soll-situatie:	De gewenste situatie in een organisatie.
Swill:	Gekookte keukenafval en etensresten, zoals resten van gekookt eten, vlees- en visresten (inclusief graten, schelpen en botjes), pinda- en notendoppen, eierschalen, plantaardige olie en gestold vet.
Verpakkingsafval:	ongevaarlijk afval, hiertoe behoren ook houtwol en zaagsel.
Wet Milieu Gevaarlijke: (voorheen chemische) Afvalstoffen (WGA)	Wet die tegengaan van verontreiniging door gevaarlijk afval en afgewerkte olie. Wanneer in de organisatie een koelingsinstallatie aanwezig is, dient het bedrijf aan het CFK besluit te voldoen, dit wordt door de gemeente en overheid gecontroleerd. Naar mate de motor van de koeling groter is wordt de jaarlijkse frequentie controle toegenomen.
Wet Milieubeheer (WM):	Wet waarbinnen alle sectorale milieuwetgevingen en regelingen zijn samengevoegd, en die bedrijven aanzet tot preventie en hergebruik: scheidingsplicht, terugnameplicht, verwerkingsplicht, statiegeld en stortverbod.
Wit- grijs en bruingoed:	Elektronische en elektrische huishoudelijke-en kantoorapparatuur bv koelkasten, of apparaten als computers.
Verpleging:	Werkzaamheden en diensten die van invloed zijn op het verplegend personeel.
Vetafscheider:	Een installatie in het rioolstelsel dat dient om vet af te scheiden van het bedrijfswater van een ruimte waar voedingsmiddelen vervaardigd, bewerkt of verwerkt worden.
Verzorging	Werkzaamheden en diensten die van invloed zijn op het verzorgend personeel.

**Verdien geld met AFVAL.....
Ruim afval PROFFESIONEEL op**

**Bijlagenboek
afval-en milieubeheer
Axion 2004**

***Roseline Gerritsen
Mei 2003***

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	60
BIJLAGE 1: BESCHRIJVING VAN DE VIJF LOCATIES	61
BIJLAGE 2: ORGANOGRAM AXION.....	62
BIJLAGE 3: ORGANOGRAM FACILITAIR BEDRIJF AXION	63
BIJLAGE 4: ORIËNTERENDE INTERVIEWS.....	64
BIJLAGE 5: AMVB VOORSCHRIFTEN	73
BIJLAGE 6: DIEPTE-INTERVIEWS AANBIEDERS AFVALINZAMELING.....	74
BIJLAGE 7: DIEPTE-INTERVIEW ACCOUNTMANAGER RHIJNHUYSEN	85
BIJLAGE 8 : CONTRACTEN RHIJNHUYSEN	86
BIJLAGE 9: DIEPTEVRAGENLIJST BEDRIJFSAFVALSCAN	87
BIJLAGE 10: INTERNE EN EXTERNE BEDRIJFSAFVALSCANS SPREADSHEETS	90
BIJLAGE 11: UITWERKINGEN INTERNE EN EXTERNE BEDRIJFSAFVALSCAN.....	92
11.1. INTERNE EN EXTERNE BEDRIJFSAFVALSCAN ISSELWAERDE	92
11.2. INTERNE EN EXTERNE BEDRIJFSAFVALSCAN DE WARTBURG.....	93
11.3. INTERNE EN EXTERNE BEDRIJFSAFVALSCAN MARIËNSTEIN	94
11.4. INTERNE EN EXTERNE BEDRIJFSAFVALSCAN DE SCHUTSE	97
11.5. INTERNE EN EXTERNE BEDRIJFSAFVALSCAN VOORHOEVE	98
BIJLAGE 12: PVE AXION.....	101
12.1.: PROGRAMMA VAN EISEN AFVAL- EN MILIEUBEHEER AXION	103
12.2.: INTERNE EN EXTERNE BEDRIJFSAFVALSCANS T.B.V AANBIEDERS	106
12.3.: INVULTEMPLATES AANBIEDERS.....	108
BIJLAGE 13: VOORBEELD PROTOCOL AFVALSTROMEN.....	110
13.1. PROTOCOL INCONTINENTMATERIAAL	110
13.2. TOEKOMSTIGE PROTOCOLLEN	110
BIJLAGE 14: KNOWASTE MILIEUBESPARINGEN.....	111

Bijlage 1: Beschrijving van de vijf locaties

Verpleeghuis Isselwaerde te IJsselstein

Beschikt momenteel over 62 plaatsen psycho- geriatrische zorg, 15 plaatsen dagbehandeling en wordt uitgebreid tot 92 plaatsen voor het verpleeghuis. Het verpleeghuis verzorgt meerzorgprojecten en vervangende verpleeghuiszorgprojecten in een drietal zorgcentra in de regio, verzorgingscentrum Ewoud, De Schutse en Mariënstein.

Woonzorgcentrum Mariënstein te IJsselstein

Is een zorgcentrum met 101 verzorgingsplaatsen en kent verschillende projecten in de vorm van meerzorg en aanvullende verpleeghuiszorg. Naast een aparte unit voor CVA patiënten in samenwerking met verpleeghuis Isselwaerde en het Antonius ziekenhuis, kent het zorgcentrum een speciale afdeling voor palliatieve zorg. Het zorgcentrum beschikt over tijdelijke opnameplaatsen waar crisisopname of vakantieopname worden gerealiseerd. Daarnaast is er het naastgelegen servicewoningencomplex De Hooghe Camp met 165 plaatsen. Hier wordt door het zorgcentrum Mariënstein door middel van extramurale zorg vervangende verzorgingshuiszorg geboden.

Verpleeghuis Voorhoeve te Utrecht West

Is de grootste locatie binnen de Axion groep. Het beschikt over 120 verpleeghuisplaatsen, waarvan 60 somatisch en 60 psychogeriatrisch. Naast een dagopvang worden aanvullende verpleeghuiszorg en meerzorgprojecten in samenwerking met meerdere verzorgingshuizen vorm gegeven. Met het ziekenhuis Mesos-Overvecht wordt nauw samenwerkt inzake het verlenen van verpleeghuiszorg in het ziekenhuis gericht op CVA, een Schakelunit en de reactiveringsafdeling.

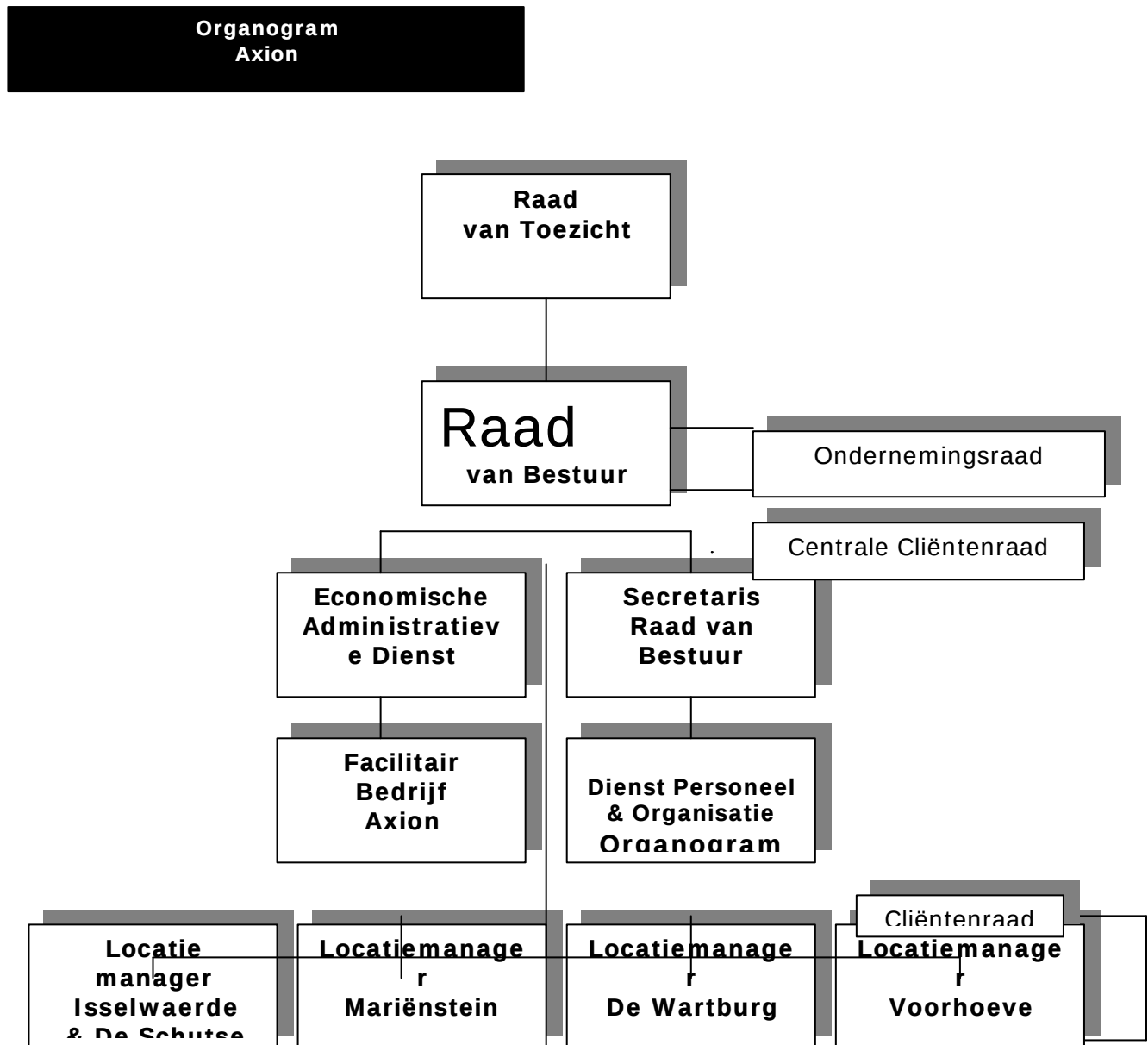
Woonzorgcentrum De Wartburg te Utrecht West

Zorgcentrum De Wartburg is een verzorgingshuis met 116 verzorgingsplaatsen en 35 aanleunwoningen. Het BVO is in te delen in 4822 m² (Oostvleugel), 3320 m² (Westvleugel). Daarnaast wordt vervangende verpleeghuiszorg geboden en zijn er tijdelijke opnameplaatsen en een meerzorgafdeling. In samenhang met Mesos- ziekenhuis en verpleeghuis Voorhoeve is er tevens een CVA-afdeling voor kortdurend herstel en reactivering. In de aanleunwoningen wordt Vervangende Verzorgingshuiszorg geboden. Er zijn 120 werknemers werkzaam en 66.81 FTE.

Woonzorgcentrum De Schutse te Lopik

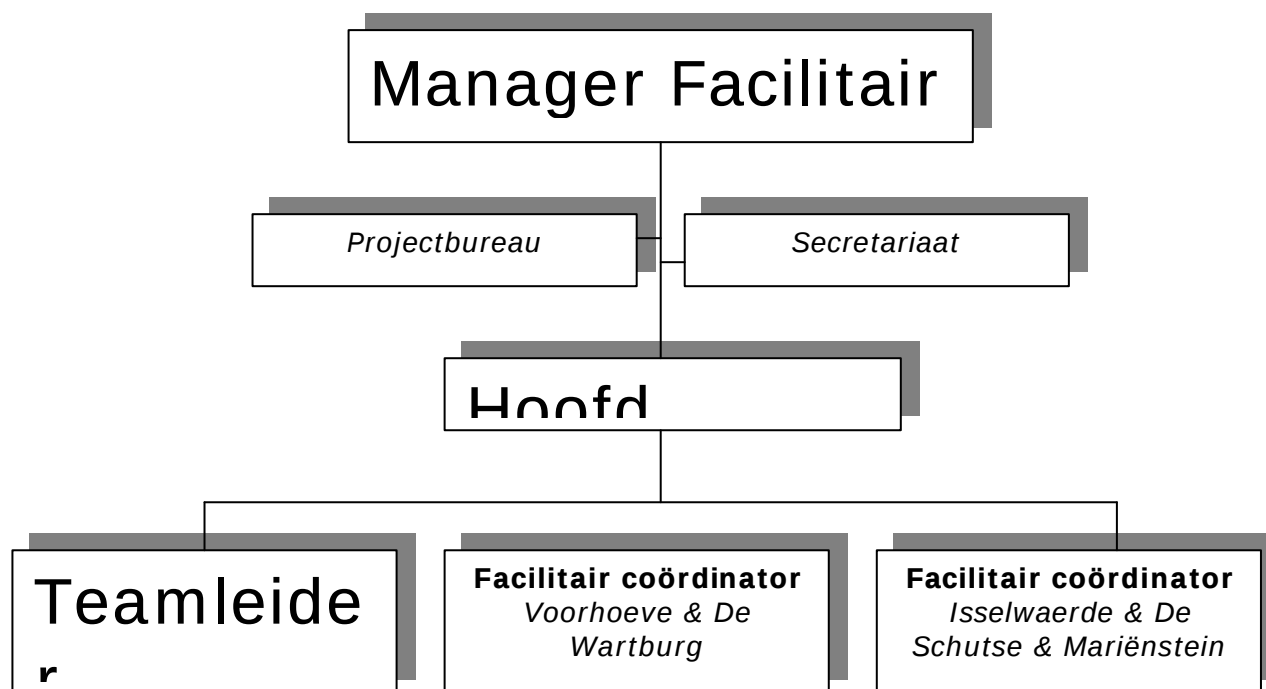
Zorgcentrum De Schutse is de kleinste locatie binnen Axion groep. Het zorgcentrum beschikt over 35 zorgplaatsen. Tevens wordt psychogeriatrische dagbehandeling met nadruk op opvang en dagverzorging geboden aan ouderen. Aan De Schutse zijn 27 aanleunwoningen gekoppeld. De bewoners hiervan kunnen, indien gewenst, extramurale verzorgingshuiszorg ontvangen en gebruik maken van de faciliteiten van het zorgcentrum. Binnen De Schutse zijn ongeveer 40 werknemers in de zorg, keuken en huishouding werkzaam in continudienst. Het zorgcentrum wordt aangestuurd door de zorg-locatiecoördinator.

Bijlage 2: Organogram Axion

Bijlage 3: Organogram Facilitair Bedrijf Axion

Organogram Facilitair Bedrijf Axion

Bijlage 4: Oriënterende Interviews

Datum : 27/01/2004
Geïnterviewde : H. Ekelschot
Functie : Algemeen Technisch Medewerker (ATM)
Locatie : De Wartburg (woonzorgcentra te Utrecht)

Uitwerking oriënterend interview en rondleiding

Wat vindt u van de huidige situatie op het gebied van afvalbeheer en milieu?

In verhouding met andere locaties goed georganiseerd.

Wat vindt u ervan dat het FBA aandacht besteed aan afvalbeheer en milieu?

Goed, want op deze locatie is veel afval aanwezig.

Welke activiteiten hebben momenteel al plaats gevonden ten aanzien van het afvalbeheer en milieu?

- Sinds t/m a vijf jaar wordt het afval gescheiden; in bedrijfsafval en incontinentiemateriaal. Iedere donderdag wordt deze opgehaald door de inzamelaar.
- Op de salarisadministratie worden de cartridges gescheiden;
- Batterijen en accu's worden één keer in het half jaar door "Van Vlietgroep " opgehaald;
- Het karton wordt één keer in de twee weken opgehaald door "De Bodekamer";
- De kranten worden gescheiden en één keer per week opgehaald;
- Het glas wordt door de stadsreinigingsdienst (RHD) opgehaald, p elke donderdag. Hiervoor is een contract afgesloten;

Wat zijn de huidige knelpunten?

Voor het afvoeren van grof afval zoals koelkasten, bedden etc zijn wij zelf verantwoordelijk. Hierdoor moeten wij deze materialen met onze eigen auto vervoeren. Het zou fijn zijn als een contract met de gemeente afgesloten kan worden voor het afvoeren van grof afval. Tevens wordt op de locatie Isselwaerde te IJsselstein alles bepaald maar dit wordt niet door gecommuniceerd, de fusie heeft op dit gebied niet voor veranderingen gezorgd.

Extra informatie ten behoeve van het onderzoek?

- De bewoners van de aanleunwoningen zijn zelf verantwoordelijk voor het opbergen van hun afval;
- Op de locatie bevindt zich een perscontainer;
- Op de locatie is de keuken opgeheven. Daarom worden op deze locatie alleen nog maar broodmaaltijden bereid;
- Het gebouw is niet energiezuinig, is te constateren vanwege hoge energiekosten.

Datum : 29/01/2004
Geïnterviewde : C. Ephraïm
Functie : Facilitair coördinator (Voorhoeve & De Wartburg)
Rondleiding : P. Schagen
Functie : Algemeen Technisch Medewerker (ATM)
Locatie : Voorhoeve (verpleeghuis te Utrecht)

Uitwerking oriënterend interview en rondleiding

Wat vindt u van de huidige situatie op het gebied van afvalbeheer en milieu?

In principe is het op deze locatie goed georganiseerd, want op deze locatie wordt als enige het incontinentiemateriaal gescheiden opgehaald door "Knowaste " sinds anderhalf jaar, dit is destijds een bewuste keuze geweest. Tevens wordt het bedrijfsafval iedere dag naar buiten gebracht, en niet lang binnen opgeslagen.

Wat vindt u ervan dat het FBA aandacht besteed aan afvalbeheer en milieu?

Goed, dit is duidelijk een taak voor het FBA.

Welke activiteiten hebben momenteel al plaats gevonden ten aanzien van het afvalbeheer en milieu?

- Het scheiden van het incontinentiemateriaal;
- De injectienaalden worden gescheiden in kleine gele containers;
- Overgebleven medicijnen worden verzameld en vervolgens afgevoerd naar de apotheek die verantwoordelijk is voor het verwijderen;
- In de slokop worden alle grote vloeistoffen gedeponeerd;
- Het papier, karton en glas wordt gescheiden;
- Om het longenvloeistof af te voeren en te verwijderen zijn wij in contact met speciale leveranciers die pompmachines leveren.

Wat zijn de huidige knelpunten?

- De capaciteit van de containers is soms te klein, want de containers kunnen dan niet volledig afgesloten worden met de deksel;
- Op de afdeling fysiotherapie wordt gebruik gemaakt van de stof Paraffine (gemaakt uit kaarsvet en beukensnippers). Deze machine wordt één keer in de zoveel tijd bijgevuld, want het is (her) te gebruiken. Door verpleegsters en de verzorging wordt deze vloeistof soms onnodig weggegooid.

Extra informatie ten behoeve van het onderzoek?

- Momenteel zijn wij ons aan het loskoppelen van het oude ziekenhuis "Mesos". Welke diensten exact door Mesos worden uitgevoerd zal nader onderzocht moeten worden.
- Het karton wordt door de technische dienst opgehaald en bij Mesos in de kartonpers verkleint, vervolgens wordt het door Scherperzeel opgehaald (voor gedetailleerdere informatie over dit contract kan contact opgenomen worden met Dhr F.Eindhoven).

Datum : 30/01/2004
Geïnterviewde : B. Woudsma
Functie : Facilitair coördinator (Mariënstein, Isselwaerde en De Schutse)
Rondleiding : F.Casparie
Functie : Algemeen Technisch Medewerker (ATM)
Locatie : Mariënstein (woonzorgcentra te IJsselstein)

Uitwerking oriënterend interview en rondleiding

Wat vindt u van de huidige situatie op het gebied van afvalbeheer en milieu?

Slecht want er zijn bijna geen voorzieningen getroffen.

Wat vindt u ervan dat het FBA aandacht besteed aan afvalbeheer en milieu?

Goed, want het is noodzakelijk. Sinds de fusie is namelijk geen start gemaakt om protocollen op te stellen en deze in te voeren in de organisatie.

Welke activiteiten hebben momenteel al plaats gevonden ten aanzien van afvalbeheer en milieu?

- Het afval wordt deels gescheiden zoals: injectiespuiten, TL-buizen en batterijen;
- Het oude papier wordt apart verzameld en één keer in de week opgehaald door een vrijwilliger;
- Op deze locatie wordt niet met chloor gewerkt;
- De huishouding maakt gebruik van navulbare flessen, om het afval te reduceren;

Wat zijn de huidige knelpunten?

Al een paar maanden zijn we in overleg met de gemeente om een glasbak te plaatsen op het terrein. De dichtstbijzijnde glasbak bevindt zich op een paar meter afstand van het verzorgingshuis.

Extra informatie ten behoeve van het onderzoek?

- De centrale keuken zorgt voor een grote afvalstroom van voedsel;
- In de spoelruimte worden alle vuilniszakken opgeslagen;

Datum : 02/02/2004
Geïnterviewde : H. Albregts
Functie : Manager Facilitair Bedrijf en Bouwzaken
Rondleiding : S. van Elteren
Functie : Algemeen Technisch Medewerker (ATM)
Locatie : IJsselwaerde (Verpleeghuis te IJsselstein)

Uitwerking oriënterend interview en rondleiding

Wat vindt u van de huidige situatie op het gebied van afvalbeheer en milieu?

Momenteel wordt er te weinig aandacht besteed aan dit onderwerp in de organisatie. Voorheen werd het afval door de gemeente opgehaald, tegen een relatief laag tarief. Maar de gemeente IJsselstein hield op met het aanbeiden van deze diensten, daarom is tijdelijk een “noodcontract” afgesloten.

Welke activiteiten hebben momenteel al plaats gevonden ten aanzien van het afvalbeheer en milieu?

Met “Knowaste” (incontinentie-inzamelaar) is een gezamenlijk contract afgesloten om het incontinentiemateriaal op te halen van diverse zorginstellingen, in samenwerking met de stichting IVVU. In dit contract zijn gezamenlijke overeenkomsten tot stand gebracht.

Leeft het onder het personeel?

Ja, want de overgang naar “Knowaste” op locatie Voorhoeve te Utrecht is destijds spoedig en met weinig weerstand verlopen.

Wat zijn de huidige knelpunten?

Het onderwerp wordt niet onder de aandacht gelegd van het personeel en iedere locatie heeft zijn eigen werkwijze. Het huidige afvalbeheer is niet ontzettend slecht te noemen, maar het kan beter. Momenteel wordt het bedrijfsafval op sommige locaties deels gescheiden, maar in de toekomst zal op elke locatie het bedrijfsafval gescheiden moeten worden. Wanneer het FBA het afvalbeheer wilt professionaliseren is het noodzakelijk dat de gebruikers de juiste materialen en hulpmiddelen tot hun beschikking hebben. Zodat zij gestimuleerd worden om bedrijfsafval te scheiden. Bijvoorbeeld wanneer batterijen gescheiden moeten worden, dienen ook de juiste materialen aangeboden te worden om die scheiding mogelijk te maken. Bovendien zijn de gemaakte kosten per locatie niet inzichtelijk. Binnen Axion is hier geen compleet beeld van. Een ander knelpunt is dat de energiekosten tamelijk hoog zijn, maar het zou te breed worden om dit aspect ook mee te nemen in dit onderzoek.

Is een budget aanwezig voor het implementeren van de adviezen?

Een budget is krap aanwezig. Adviezen die direct worden geïmplementeerd gaan op de exploitatierekening en andere gaan op de investeringsrekening voor volgend jaar.

Extra informatie ten behoeve van het onderzoek.

- Op de afdeling is een cd-rom aanwezig over het productieproces van “Knowaste”;
- GFT afval is misschien te weinig om te scheiden, dit zal per locatie bekeken moeten worden;
- De zolder wordt gebruikt als opslagplaats van de voorraad zoals rolstoelen en incontinentiemateriaal. Tevens bevindt zich een oude papierbak waarin stukken worden gedeponeerd die meer dan 10 jaar oud zijn;
- De verpleegsters verzamelen het bedrijfsafval per kamer en deponeren de vuilniszakken in de spoelruimte. Vervolgens brengen de ATM's (Ruud en Sjaak) de containers naar buiten en deponeren het bedrijfsafval in de centrale container.

Datum : 03/02/2004
Geïnterviewde : F. Tienhooven
Functie : Hoofd Operationele Zaken
Locatie : IJsselwaerde (Verpleeghuis te IJsselstein)

Uitwerking oriënterend interview

Wat vindt u van de huidige situatie op het gebied van afvalbeheer en milieu?

Over het ophalen van het bedrijfsafval zijn geen klachten, alleen is het nadelig dat met meerdere aanbieders wordt gewerkt. Intern in de organisatie dient dit onderwerp goed georganiseerd te worden. Daarbij dienen de werkwijzen gestandaardiseerd te worden per locatie.

Wat vindt u ervan dat het FBA aandacht besteed aan afvalbeheer en milieu?

Goed, het is nodig dat dit ingericht wordt ten eerste vanuit wettelijk oogpunt en ten tweede is afstemming tussen de locaties noodzakelijk. Per locatie lopen verschillende contracten bij diverse aanbieders. Het is voordeliger om met één partij mantelovereenkomsten te sluiten, zodat schaalvoordeelafspraken makkelijker afgedwongen kunnen worden.

Welke aspecten vindt u zelf belangrijk?

- Het beperken van het aantal aanbieders naar indien mogelijk één aanbieder;
- Op de afdeling alles goed organiseren zodat de gebruikers geen hinder ervaren;

Leeft het onderwerp onder het personeel?

Wel en niet, wanneer de gebruikers bijvoorbeeld met een stinkende container worden geconfronteerd ervaren zijn dit als negatief. In dit opzicht leeft het wel onder het personeel. Anderzijds om ervoor te zorgen dat medewerkers milieuverantwoord werken, dienen zijn door de organisatie aangestuurd te worden.

Welke activiteiten hebben momenteel al plaats gevonden ten aanzien van het afvalbeheer?

- Op locatie Voorhoeve te Utrecht wordt het incontinentiemateriaal gescheiden van het overige bedrijfsafvalafval.
- Voor de keuken op de locatie Mariënstein te IJsselstein is een contract afgesloten met een leverancier van milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen;

Wat zijn de huidige knelpunten?

Niet direct knelpunten, maar het kan efficiënter. Zoals op de locatie De Wartburg te Utrecht is een perscontainer aanwezig, alleen wordt deze niet schoongemaakt. Afgelopen zomer zijn diverse klachten binnengekomen afkomstig van de buurtbewoners over stankoverlast. Om het afvalbeheer een esthetischer karakter te geven dienen de verzamelplaatsen en hulpmiddelen aangepast te worden.

Extra informatie ten behoeve van het onderzoek?

- In het archief bevinden zich diverse mappen omtrent dit onderwerp;
- In de keuken op de locatie Mariënstein te IJsselstein is een afvalstroom naar het riool geconstateerd, hier worden hoogstwaarschijnlijk geen gevaarlijke stoffen in gestort;

Datum : 03/02/2004
Geïnterviewde : C. Th. van Hulst
Functie : Projectmedewerker
Locatie : Isselwaerde (verpleeghuis te IJsselstein)

Uitwerking oriënterend interview

Wat vindt u van de huidige situatie op het gebied van afvalbeheer en milieu?

Momenteel wordt te weinig aandacht besteed aan het gescheiden ophalen van het bedrijfsafval.

Wat vindt u ervan dat het FBA aandacht besteed aan afvalbeheer en milieu?

Het is goed dat dit binnen de organisatie wordt opgestart, nu er tijd voor is.

Leeft het onderwerp onder het personeel?

Nee, een motivatiecampagne zou heel goed zijn.

Welke activiteiten hebben momenteel al plaats gevonden ten aanzien van het afvalbeheer?

In 1996 hebben Dhr C. van Hulst en Dhr F.Koevoets een cursus gevolgd om een milieubeleidsplan op te stellen in afspraak met de provincie Utrecht. Tevens is destijds een milieuverklaring ondertekend, waarin verklaard wordt binnen de organisatie aandacht te besteden aan milieu. Een milieubeleidsplan is vanwege de tijdsdruk niet opgesteld.

Wat zijn de huidige knelpunten?

Op de afdelingen worden bepaalde afvalstromen gescheiden, vervolgens wordt alles in één container gedeponneerd en afgevoerd. Hierop zijn de tarieven van de inzamelaars aangepast, wanneer het bedrijfsafval wel gescheiden wordt zullen de tarieven hoogstwaarschijnlijk dalen. Bijvoorbeeld glas wordt op de afdeling wel gescheiden alleen wordt deze stroom niet apart afgevoerd.

Extra informatie ten behoeve van het onderzoek?

- Op de locatie Isselwaerde te IJsselstein was de gemeente voorheen inzamelaar vervolgens is dit aan Van Vlietgroep (particuliere inzamelaar) uitbesteed voor één jaar, met behoud van dezelfde prijzen. Hierna zou een centrale aanbieder voor alle locatie gezocht worden, alleen was hier geen tijd voor, dus is een tijdelijk noodcontract met "Sita" afgesloten, omdat zij een goede en duidelijke offerte hadden uitgebracht.
- "Sita" heeft een offerte uitgebracht voor de locatie Isselwaerde te IJsselstein om het bedrijfsafval gescheiden in te zamelen (hierop is destijds niet verder ingegaan);
- "Sita" haalt ook de "Knowaste" containers op;
- Op de afdeling bevindingen zich milieuzorgmappen afkomstig uit de gevolgde cursus in 1996, de gegevens zijn enigszins gedateerd, maar kunnen wel handig zijn.

Datum : 11/02/2004
Geïnterviewde : M. Veldhuizen
Functie : Afdelingscoördinator
Locatie : IJsselwaerde (verpleeghuis te IJsselstein)

Uitwerking oriënterend interview

Wat vindt u van de huidige situatie op het gebied van afvalbeheer en milieu?

Heel slecht, want het afval wordt absoluut niet goed gescheiden.

Wat vindt u ervan dat het FBA aandacht besteed aan afvalbeheer en milieu?

Nodig, want het incontinentiemateriaal moet echt gescheiden worden. In andere zorg instellingen zie ik dat het ook wordt gedaan, dus ik vraag me af waarom het op deze locatie niet ingevoerd kan worden.

Welke activiteiten hebben momenteel al plaats gevonden ten aanzien van het afvalbeheer?

- Dit jaar zijn stoffen zakken voor het linnengoed aangeschaft, zodat geen plastic vuilniszakken meer gebruikt hoeven te worden. Van de wasserette ontvangen instellingen een boete wanneer zij vuilniszakken inleveren;
- Het papier en glas wordt op enkele afdelingen voor een deel gescheiden;

Wat zijn de huidige knelpunten?

- In de spoelruimtes staan alle containers, maar deze veroorzaken stankoverlast over de gehele afdeling;
- Met het energieverbruik wordt niet zuinig omgegaan, omdat licht onnodig aanstaan;
- De centrale containers zijn erg hoog om het afval in te deponeren, dit werkt niet efficiënt;

Extra informatie ten behoeve van het onderzoek?

- In het weekend is de verzorging zelf verantwoordelijk voor het afvoeren van het bedrijfsafval naar de centrale containers;
- Voor extra informatie over de zorg kan contact worden opgenomen met (Sylvia de praktijk begeleider);
- In de documentatiekast bevindt zich informatie over ontwikkelingen in de zorgsector.

Datum : 06/02/2004
Geïnterviewde : Mevr E. de Vries
Rondleiding : Mevr E. de Vries
Functie : Zorg en-locatiecoördinator
Locatie : De Schutse te Lopik (woonzorgcentra)

Uitwerking oriënterend interview en rondleiding

Wat vindt u van de huidige situatie op het gebied van afvalbeheer en milieu?

Bepaalde afvalstromen worden al gescheiden op deze locatie, zoals lege flessen en kranten, maar het incontinentiemateriaal wordt niet gescheiden, terwijl dit wel wenselijk zou zijn. Daarnaast kan het op een praktischere en efficiëntere manier georganiseerd worden.

Wat vindt u ervan dat het FBA aandacht besteed aan afvalbeheer en milieu?

Prima, uit maatschappelijk oogpunt zijn wij als organisatie verantwoordelijk hier iets aan te doen.

Welke activiteiten hebben momenteel al plaats gevonden ten aanzien van het afvalbeheer?

Het oude papier wordt gescheiden, vervolgens wordt het één keer in de week door de plaatselijke sportvereniging opgehaald;

Wat zijn de huidige knelpunten?

Momenteel zijn twee contracten afgesloten met particuliere inzamelaars (Van Gansewinkel en Sita). Het contract met Van Gansewinkel verloopt binnenkort. Bij het aanschaffen van de containers van Sita is geen rekening gehouden met de bewoners. De deksels van de containers zijn te zwaar voor de bewoners om deze zelfstandig omhoog te tillen. Hierdoor wordt de zelfredzaamheid verkleind en is het een taak van de verzorgers geworden om het bedrijfsafval hierin te deponeren.

Extra informatie ten behoeve van het onderzoek?

- Tijdens het onderzoek zou ook onderzocht moeten worden of de bewoners van de woon zorgcentra zelf hun bedrijfsafval moeten scheiden. De bewoners gebruiken namelijk "Tena" en hiervoor zouden dan speciale afvalbakken voor aangeschaft moeten worden;
- In de ontmoetingsruimte worden de maaltijden genuttigd. Na de maaltijd wordt het bedrijfsafval niet gescheiden, maar in één container gedeponerd;
- Dhr Verlaan (ATM"er) is iedere donderdagochtend aanwezig om de technische werkzaamheden uit te voeren. Voor gedetailleerdere informatie over de werkwijzen kan contact met hem worden opgenomen;
- De logistieke inkoop van het incontinentiemateriaal van dit woonzorgcentra wordt anders georganiseerd in vergelijking met de verpleeghuizen. In een woonzorgcentra wordt het meeste bekostigd op basis van de algemene wet bijzondere ziektekosten en in een verpleeghuis op basis van het ziekenfonds.
- Een informatiepakket over het productieproces van Knowaste;
- Het wit-grijs en bruingoed wordt door Dhr Verlaan naar de gemeente afgevoerd.
- Wanneer uit het onderzoek blijkt dat de bewoners zelf afval moeten gaan scheiden. Zal in de badkamers een aparte containertje neergezet moeten worden voor het incontinentiemateriaal, bovendien dienen zijn hierover geïnformeerd te worden;
- Op de locatie is een contract afgesloten met de ongedierte bestrijding, vanwege de naastgelegen sloot.

Datum : 06/02/2004
Geïnterviewde : Mevr de Ruiter
Functie : Bewoner en lid van de Cliëntenraad
Locatie : De Schutse te Lopik (woonzorgcentra)

Scheidt u zelf u afval?

Ja.

Wat voor soort afval heeft u?

Een klein beetje groente en fruit (schillen etc) en kranten.

Wat vindt u ervan dat verzorgingshuis aandacht besteed aan afvalbeheer een milieuzorg?

Goed, maar ik weet er niet veel van.

Hoe vindt u dat het afvalbeheer in dit woonzorgcentra georganiseerd is?

Goed ik ben er tevreden over. Ik heb er zelf niet veel mee te maken. Zelf heb ik weinig afval. Eén keer in de week komt de huishouding en zij leegt mijn prullenbakken. Als ik zelf grote stukken afval heb breng ik die zelf naar de container (haar afvalbakken zijn niet altijd vol).

Bijlage 5: AMVB voorschriften⁴¹

Paragraaf 1.3 Afvalstoffen en afvalwater

1.3.1

Het ontstaan van afvalstoffen wordt zoveel mogelijk voorkomen of beperkt. Degene die de inrichting drijft: treft maatregelen of voorzieningen die ertoe bijdragen dat binnen de inrichting het ontstaan van afvalstoffen wordt voorkomen of beperkt; geeft op verzoek van het bevoegd gezag aan welke maatregelen of voorzieningen hij heeft getroffen of zal treffen.

1.3.2

Afvalstoffen worden van elkaar gescheiden, gescheiden gehouden en gescheiden afgegeven, tenzij dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd. Dat geldt in ieder geval voor: papier- en kartonafval, kunststofafval, wit- en bruingoed, keukenapparatuur, geluidsapparatuur, computers en, beeldontvangstapparatuur, glasafval, groente-, fruit- en tuinafval, groenafval, metaalafval.

1.3.3

Gevaarlijke afvalstoffen die behoren tot verschillende categorieën van gevaarlijke afvalstoffen, worden van elkaar en van andere afvalstoffen gescheiden, gescheiden gehouden en gescheiden afgegeven.

1.3.4

De binnen de inrichting aanwezige afvalstoffen worden zodanig opgeslagen dat nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen. Voor zover voorkomen niet mogelijk is, worden zij zodanig opgeslagen dat nadelige gevolgen voor het milieu zoveel mogelijk worden beperkt en gescheiden afgifte mogelijk blijft.

1.3.5

Bedrijfsafvalwater dat: bedrijfsafvalstoffen bevat, waarvan kan worden voorkomen dat ze in het bedrijfsafvalwater terechtkomen of die door versnijdende of vernalende apparatuur zijn versneden of vernalen, een gevaarlijke afvalstof is of bevat, waarvan kan worden voorkomen dat deze in de riolering terechtkomt, of stankoverlast buiten de inrichting veroorzaakt, wordt niet in een riolering gebracht.

1.3.6

Bedrijfsafvalwater dat grove of snel bezinkende bedrijfsafvalstoffen bevat, wordt niet in een openbaar riool gebracht.

1.3.11

Het lozen van plantaardige of dierlijke oliën of vetten zoveel mogelijk moet worden voorkomen, tenzij dit redelijkerwijs niet kan worden gevergd. Bedrijfsafvalwater, afkomstig uit een ruimte voor het vervaardigen, bewerken of verwerken van voedingsmiddelen, voor vermenging met bedrijfsafvalwater afkomstig uit andere ruimten, niet hoger is dan 300 mg/liter in enig steekmonster

1.3.13

Een slibvangput en een vetafscheider als bedoeld in voorschrift 1.3.11, moet voldoen aan NEN 7087, uitgave 1990 en de daarbij behorende bijlage met het daarop in 1992 uitgegeven correctieblad. Ten aanzien van de toepassing van NEN 7087 als bedoeld onder a kunnen bij ministeriele regeling voorschriften worden gegeven. Daarbij kunnen van die NEN afwijkende voorschriften worden vastgesteld.

⁴¹ Milieuwetgeving 2003/15

3.3.1 Voor zover zij voor de inrichting zijn afgegeven, beschikt men over afgiftebewijzen van de afvoer van restafval en de afvoer van gevaarlijke stoffen. Deze worden bewaarde in de stichting, gedurende vijf jaar bewaard.

Bijlage 6: Diepte-interviews aanbieders afvalinzameling

Datum : 25/02/2004
Naam : J. Hoogenstrijdt
Functie : Accountmanager
Organisatie : Sita

Geef een beschrijving van de organisatie.

Sita is één van de grootste Inzamelaar in Nederland met landelijke dekking in alle provincies geconcentreerd in de Randstad.

Welke afvalstromen halen jullie op?

Wij zijn gespecialiseerd in het ophalen van al het bedrijfsafval, incontinentiemateriaal, daarbij halen wij een klein deel van het KCA afval op. Met uitzondering van het nucleaire afval, want voor deze afvalstroom is Sita niet gemachtigd. Voor het incontinentiemateriaal is tussen Knowaste, van Gansewinkel en Sita een drie-parijen overeenkomst afgesloten. Dit houdt in dat, alleen van Gansewinkel en Sita bevoegd zijn om het incontinentiemateriaal separate in te zamelen en af te leveren bij de Knowaste fabriek. Het Swill (alleen te gebruiken waar gekookt wordt) en glaswerk kan ook opgehaald worden. Deze kleine containers worden omgewisseld, zodat geen stankoverlast plaatsvindt. Arbo technische gezien zijn deze iet zwaar om af te vervoeren.

Welke eisen stellen jullie aan Axion voor het inzamelen van het bedrijfsafval?

Binnen Axion wordt verwacht dat zij handhaving hanteren tussen het separate afvoeren van KCA en het bedrijfsafval. TL-buizen zijn namelijk een van de grootste vervuilers van KCA afval voor het milieu. Wanneer injectienaalden in het bedrijfsafval worden gedoneerd heeft de ophaler een kans letsel hiervan op te lopen. De ontdoende (Axion) is altijd aansprakelijk voor het afgevoerde bedrijfsafval. Kortom van Axion wordt vereist dat voor de afvalstromen de juiste inzamelmiddelen worden ingezet. Met betrekking tot de manier van inzameling wordt ten eerste verwacht dat alle zakken in de daarvoor bestemde containers worden gedeponneerd. Ten tweede, dat de container vertrouwelijk papier naaste de buitendeur wordt gezet. Ten slotte wordt verwacht dat Axion open staat voor innovatieve vanuit overheid om het scheiden van bedrijfsafval te optimaliseren.

Is de organisatie ISO 14001 gecertificeerd en hoe wordt intern aandacht besteed aan kwaliteit?

Ja, wij zijn ISO gecertificeerd, want dat is bijna een van kwalificatie-eisen die aan organisaties worden gesteld tegenwoordig. Voor kwaliteit bouwt Sita een relatie op met de klant die gebaseerd is op dienstverlening op maat. Intern wordt veel aandacht besteed aan het ontwikkelingen van een werkomgeving die de medewerkers het minst belast bij het uitvoeren van de werkzaamheden.

Welke trends en ontwikkelingen zijn in de afvalbranche waar te nemen?

Nederland tezamen met Scandinavische landen zijn ver gevorderd in het scheiden van afval, vanaf de bron in vergelijking met andere landen. De recycling methodieken die Knowaste toepast, is één van de innovatiefste bewerking van de laatste drie jaar.

Wat zijn de contract looptijden voornamelijk?

Vijf jaar. Binnen het contract kunnen de variabelen gewisseld worden naar de behoefte van Axion. Een keer in het halfjaar wordt geëvalueerd of de wensen en eisen van Axion overeenkomen met de aangeboden diensten van Sita.

Worden de containers geledigd op oproep of vaste tijdstippen?

Op oproep en vaste tijdstippen afhankelijk van de wensen van Axion.

Hoe vindt facturering plaats?

maandelijks

Welke mogelijkheden worden aangeboden, om inzicht te krijgen in de hoeveelheden van de verscheidende afvalstromen?

In een dienstverleningsoverzicht worden de kosten in kilo's weergegeven.

Sita heeft echter, alleen ervaringscijfers dus niet exacte kerngetallen binnen Axion.

Wanneer het PvE van Axion is opgesteld. Mag ik die dan naar u opsturen, zodat u een offerte kan uitbrengen?

Ja.

Subjectieve mening

Sita speelt in op de wensen en behoefte van de organisatie. De inhoud van de containers zijn te breed bepaald. Prijzen moeten afgestemd worden op de behoefte vanuit de organisatie.

Datum : 27/02/2004
Naam : W. Handgraaf
Functie : Accountmanager
Organisatie : Dores Afvalscheiding en Advies

Geef een beschrijving van de organisatie.

Dores is een gespecialiseerd in het in pandig scheiden van bepaalde afvalstromen. Zij bieden systemen aan, geven advies en begeleiding over het bedrijfsafval. In pandig is dit de eerste plek waar bedrijfsafval vrijkomt dus door systemen aan te bieden die in pandig toegepast kunnen worden, wordt hier volgens Dores optimaal op ingespeeld.

Welke afvalstromen halen jullie op?

Swill is de specialiteit van Dores, daarnaast voeren zij glas, karton en papier af.

Voordelen van Dores systemen?

De dozen hoeven niet schoongemaakt te worden, waardoor de hygiëne verbeterd wordt in een keuken. Containers mogen namelijk niet in de keuken staan. De dozen worden alleen afgevoerd wanneer zij geheel vol zijn. Hierdoor vindt afstemming plaats tussen piek- en dal tijden en de behoefte vanuit Axion.

Welke eisen stellen jullie aan Axion voor het inzamelen van het bedrijfsafval?

Niet direct een eis, Dores adviseert een 6 weken vrij proefperiode.

Is de organisatie geregistreerd in de lijst van Vervoerders, Inzamelaars, Handelaars en bemiddelaars.

Het afvoeren van het afval naar de verwerkingsplaatsen wordt door Dores uitbesteed aan Sita en van Vlietgroep afhankelijk van welke regio een organisatie gevestigd is.

Wat zijn de contract looptijden voornamelijk?

Tijdens het samenwerkingsverband worden geen contracten afgesloten.

Worden de containers geledigd op vaste tijdstippen of op afroep?

De dozen worden besteld en op basis van het aantal bestelde dozen wordt een factuur gemaakt.

Hoe vindt facturering plaats?

Maandelijks.

Wanneer het PvE van Axion is opgesteld. Mag ik die dan naar u opsturen, zodat u een offerte kan uitbrengen?

Ja.

Subjectieve mening

Niet echt van toepassing op Axion. Misschien is Dores voor de locatie Mariënstein en oplossing, systeem lijkt overigens onpraktisch.

Datum : 02/03/2004
Naam : A. Herremans
Functie : Milieuadviseur
Organisatie : van Vlietgroep

Geef een beschrijving van de organisatie

Van Vlietgroep is een particuliere inzamelaar met landelijke dekking.

Welke afvalstromen halen jullie op?

Van Vlietgroep heeft vergunningen voor het ophalen van alle afvalstromen, behalve nucleair afval. Het incontinentiemateriaal kan tevens worden opgehaald. Voor het verweken van deze afvalstroom wordt samengewerkt met Org World en het Groene team. Beide incontinentieverwerkers maken gebruik van een bio-vergisting methode.

Welke eisen stellen jullie aan Axion voor het inzamelen van het bedrijfsafval?

Axion dient zich te houden aan de aanleveringsvoorwaarden.

Is de organisatie ISO 14001 gecertificeerd en hoe wordt intern aandacht besteed aan kwaliteit?

Ja, tijdens de samenwerking wordt gestreefd naar een samenwerkingsverband. Per klant wordt een accountmanagementteam opgesteld waarin buiten en binnen dienstmedewerkers in vertegenwoordigd zijn, zodat de medewerkers van Vlietgroep voor Axion te bereiken is. Intern wordt binnen van Vlietgroep aandacht besteed aan kwaliteit door het beheren van een milieuzorgsysteem.

Welke trends en ontwikkelingen zijn in de afvalbranche waar te nemen?

Tegenwoordig wordt in Nederland te veel accent gelegd op het scheiden van afval. Sommige afvalstromen zijn relatief weinig in verhouding met het totale afval, waardoor scheiden te arbeidsintensief wordt. In de zorgsector heeft men voornamelijk te maken met een hoge werkdruk, vanwege de lage bezettingsgraad. Wanneer scheiden te intensief wordt zal weinig tot geen draagvlak gecreëerd kunnen worden onder het personeel.

Wat zijn de contract looptijden voornamelijk?

Twee a drie jaar.

Worden de containers geleidigd op oproep of vaste tijdstippen?

KCA en glas op oproep met behulp van een orderformulier (op de lijst wordt beschreven wat opgehaald moet worden). Voor de perscontainers worden vijf jaar contracten afgesloten en hierna jaarlijks stilzwijgend verlengd.

Hoe vindt facturering plaats?

Op de rolcontainers wordt drie maandelijks vooruit betaald en de perscontainers maandelijks vooruit betaald.

Welke mogelijkheden worden aangeboden, om inzicht te krijgen in de hoeveelheden van de verscheidende afvalstromen.

Het uitdraaien van een dienstverleningsoverzicht

Wanneer het PvE van Axion is opgesteld. Mag ik die dan naar u opsturen, zodat u een offerte kan uitbrengen?

Ja.

Subjectieve mening

De samenwerking is vroeger beëindigd omdat het contact stroef verliep. De diensten zijn te vergelijken met Sita en van Gansewinkel. Op de locatie de Wartburg is bij het plaatsen van de perscontainer geen rekening gehouden met de interne logistiek. Hierop werd door

de accountmanager niet adequaat op ingespeeld.

Datum : 04/03/2003
Naam : M. Slingerland
Functie : Accountmanager
Organisatie : Knowaste

Geef een beschrijving van de organisatie

In 1996 begon het idee om luiers te recyclen. Een concept was bedacht, dus werd een land gezocht met een dichte spreiding en veel afval. Een fabriek in Arnhem werd geplaatst, waarmee nauw wordt samengewerkt met Duitsland. In de regio Utrecht werken 62 % van de instellingen met Knowaste. Knowaste is daadwerkelijk gestart in 2000. Het klantenbestand is inmiddels tot 1900 uitgebreid. Voor het afvoeren van het incontinentiemateriaal naar de verwerkingplaats in Arnhem wordt samengewerkt met Sita en van Gansewinkel. Sita vertegenwoordigt in dit samenwerkingsverband de provincie Utrecht.

Welke afvalstromen halen jullie op?

Alleen incontinentiemateriaal.

Voordelen om met Knowaste te werken?

Milieutechnische wordt een ontzettend voordeel bereikt. Uit 1000 kg worden de volgende bronnen bespaard. 400 kilo hout, 8700 water en 1415 kuub aardgas. Financieel is geprobeerd om de prijzen van Knowaste af te stemmen op de inzamelaars van restafval. De uiteindelijke kosten om het incontinentiemateriaal te scheiden kunnen nadelig, voordelig of kostendekkend uitvallen.

Nadelen om met Knowaste te werken?

Het kost in de meeste gevallen geen extra tijd om incontinentiemateriaal te scheiden, want binnen een verpleeghuis of woonzorgcentra zijn de loopstromen van het afval al in te delen in; incontinentiemateriaal en bedrijfsafval. Twee verschillende inzamelcontainers kost dus, in principe niet meer tijd.

Welke eisen stellen jullie aan Axion voor het inzamelen van het bedrijfsafval?

Het incontinentiemateriaal moet in witte zakken worden gedeponeerd, want deze zijn van hetzelfde materiaal als het incontinentiemateriaal (deze kunnen besteld worden bij Deli XL en King). Tevens dienen de containers op de locatie toereikend te zijn. Daarnaast moeten de Knowaste containers binnen 13 dagen geledigd worden ten gevolge van stankoverlast.

Is de organisatie ISO 14001 gecertificeerd hoe wordt intern aandacht besteed aan kwaliteit?

Knowaste is niet ISO 14001 gecertificeerd, omdat hiervoor extra fte's nodig zijn, terwijl in de organisatie andere aspecten prioriteit hebben. Intern wordt wel veel aandacht aan kwaliteit besteed, over de methodieken om het incontinentiemateriaal te recyclen.

Welke trends en ontwikkelingen zijn in de afvalbranche waar te nemen?

In de afvalbranche is een ware concurrentiestrijd tussen de particuliere inzamelaars waar te nemen. Dit is gunstig voor de klanten, omdat inzamelaars de tarieven voor het afvoeren van bedrijfsafval zo laag mogelijk willen houden. Het nadelige effect hiervan dat het scheiden van afval hierdoor soms duurder lijkt, waardoor organisaties minder snel overwegen om bijvoorbeeld het incontinentiemateriaal te scheiden.

Wat zijn de contract looptijden voornamelijk?

Tussen de 3 en 5 jaar met stilzwijgende verlenging.

Worden de containers geledigd op oproep of vaste tijdstippen?

5 keer per week kan geledigd worden voornamelijk op vaste tijdstippen.

Hoe vindt facturering plaats?
maandelijks

Op basis van welke gegevens worden de kosten bepaald (BV wordt per KG betaald)?

De kosten worden bepaald naar aanleiding van het volume (dus aantal incontinente bewoners). De prijzen zijn hierdoor vast in een jaar, waardoor Axion geen last heeft van pieken en dalen. In de winter zijn de “behoefte” wel meer, dan in de zomer, door maaltijden etc. Met deze verschillen wordt rekening gehouden bij het vaststellen van het volume van een container.

Welke mogelijkheden worden aangeboden, om inzicht te krijgen in de hoeveelheden van het Incontinentiemateriaal?

Het volume wordt eenmalig bepaald naar aanleiding van het aantal incontinent bewoners, daarnaast zijn de organisaties zelf verantwoordelijk of de geplaatste containers toereikend zijn.

Is de subsidie en raamovereenkomst nog steeds van kracht in samenwerking met de stichting IVVU?

Toen Knowaste startte is door de gemeente utrecht FL 130.000 beschikbaar gesteld om het scheiden van incontinentiemateriaal te bevorderen. Iedere instelling die destijds met Knowaste een overeenkomst sloot ontving hiervoor FL 1900 onafhankelijk aan het aantal bewoners. Deze subsidie regeling was eenmalig en is nu niet meer van toepassing. Daarbij is het bijna onmogelijk om schaalvoordelen te behalen wanneer meerdere locaties van Axion overgaan op het scheiden van het incontinentiemateriaal, omdat deze regio op de route van de chauffeurs ligt. Wel kunnen de mogelijkheden bekeken worden of mantelcontracten afgesloten kunnen worden, wanneer de contracten van de locatie Voorhoeve en de Wartburg aflopen.

Datum : 08/03/2003
Naam : C. Drost
Functie : Accountmanager
Organisatie : Van Gansewinkel

Geef een beschrijving van de organisatie

Van Gansewinkel is een particuliere inzamelaar met landelijke dekking. Wanneer locaties in een regio gevestigd zijn krijgen zij een regionale accountmanager toegewezen. Hij/zij is tevens contactpersoon binnen één regio. Wanneer de locaties zich in verschillende regio's bevinden wordt een landelijke accountmanager ingeschakeld. Deze accountmanagers bieden bovendien ondersteuning om een PvE op te stellen voor de locaties.

Welke afvalstromen halen jullie op?

Alles, behalve nucleair. Daarbij wordt incontinentiemateriaal in samenwerking met Knowaste afgevoerd. Als overeenkomst voorwaarde is het ook mogelijk om de facturen van het incontinentiemateriaal via van Gansewinkel te laten verlopen.

Welke eisen stellen jullie aan Axion voor het inzamelen van het bedrijfsafval?

De locaties van Axion dienen bereikbaar te zijn. Daarbij dienen zij te voldoen aan de acceptatie voorwaarde, welke inhoudt dat geen vervuiling mag plaatsvinden tussen afvalstromen die gescheiden afgevoerd moeten worden. BV wanneer het incontinentiemateriaal separate afgevoerd wordt, mogen in deze afvalstroom geen glas of karton delen afval gevonden worden. Mocht het eventueel wel voorkomen dan wordt een gesprek aangegaan met de desbetreffende klant. Bovendien wordt hij voorzien van een afvalwijzer en promotiemiddelen om de scheiding te optimaliseren. Daarnaast dient de rekening na 30 dagen betaald te zijn.

Is de organisatie ISO 14001 gecertificeerd en hoe wordt intern aandacht besteed aan kwaliteit?

Ja, tevens is een KAM (kwaliteit, Arbo en milieu) manager aangesteld. De klanten krijgen per branche een gespecialiseerde accountmanager toegewezen. Tevens wordt intern veel aandacht aan Arbo en bijscholing besteed. Ten slotte is de dienstverlening bij van Gansewinkel gebaseerd op het vijf sterrenbeleid. Ieder jaar wordt aandacht gegeven aan een specifieke beleidspunt, dit jaar bijvoorbeeld "vakmanschap".

Welke trends en ontwikkelingen zijn in de afvalbranche waar te nemen?

In sommige binnensteden mogen winkeliers geen klike's meer op de openbare wegen zetten.

Wat zijn de contract looptijden voornamelijk?

Minimaal 3 jaar. Daarnaast kunnen bestaande contracten op de langere termijn geschoven worden. Wanneer deze contracten beëindigen, neemt van Gansewinkel de contracten over.

Worden de containers geledigd op oproep of vaste tijdstippen en hoe vindt facturering plaats?

Beide opties zijn mogelijk. De facturering vindt maandelijks plaats.

Welke mogelijkheden worden aangeboden, om inzicht te krijgen in de hoeveelheden van de verscheidende afvalstromen?

De rolcontainers worden niet standaard gewogen, maar steekproefsgewijs wordt bekeken wat de samenstelling van het bedrijfsafval is, daarnaast wordt een second opinion aan de chauffeur gevraagd. Op aanvraag kunnen de containers ook gewogen worden, maar door het aantal kilo's te weten heb je geen inzicht in de samenstelling. Wanneer met van Gansewinkel wordt samengewerkt wordt eerst een afvalscan uitgevoerd (inventarisatierapport).

Wanneer het PvE van Axion is opgesteld. Mag ik die dan naar u opsturen, zodat u een offerte kan uitbrengen?

Ja.

Datum : 11/03/2004
Naam : F. De Ronde
Functie : Accountmanager
Organisatie : Gemeente Utrecht Reinigings en Havendienst (RHD)

Geef een beschrijving van de organisatie

De RHD is een zelfstandige dienst binnen de gemeente Utrecht. Zij zijn alleen transporteur, wat inhoudt dat zij alleen verantwoordelijk zijn voor het ophalen en wegbrengen van het afval. De RHD beschikt namelijk niet over een eindverwerkingsplaats zoals AVR en Sita.

De RHD vindt zelf dat zijn in vergelijking met Sita en van Gansewinkel minder commercieel zijn, want zij werken kostendekkend.

Welke afvalstromen halen jullie op?

Alles, met uitzondering van nucleair afval. Voor het afvoeren van incontinentiemateriaal, raden zij Knowaste aan want Knowaste is "nummer 1" op dit gebied. Andere specifieke afvalstromen zoals frituurvet waarvoor de RHD zelf geen middelen heeft. Bieden zij eventueel ook de mogelijkheid om hiervoor wel de juiste inzamelaars te contracteren, waarbij zij als een contactpersoon opereren. Daarbij biedt de RHD de mogelijkheid om incidenteel containers te verhuren (voorbeeld vertrouwelijk papier). Tijdens de samenwerking wordt eerst een proefperiode van een bepaalde tijd ingegaan. Bovendien kunnen aparte of afwijkende afspraken gemaakt worden.

Hoe werkt het precies met de aanleunappartementen, als er bijvoorbeeld klachten zijn over het afvoeren van het afval?

Gemeente is verantwoordelijk dat alles goed verloopt op de aanleunappartementen, maar de organisaties zijn verantwoordelijk om de faciliteiten te beheren.

Welke subsidies worden vanuit de gemeente beschikbaar gesteld om afvalscheiding te optimaliseren?

Alleen voor het aanschaffen van machines kan een belastingkorting worden gegeven.

Welke eisen stellen jullie aan AXION voor het inzamelen van het bedrijfsafval?

Geen.

Is de organisatie ISO 14001 gecertificeerd hoe wordt intern aandacht besteed aan kwaliteit?

Alleen voor KCA is RHD gecertificeerd. Doelstelling is om de Ladder van Lansink toe te passen. Daarnaast wanneer van de ontdoende wordt verwacht dat hij goed omgaat met afvalscheiding, is de RHD ook verplicht deze naar de juiste verwerker te brengen.

Welke trends en ontwikkelingen zijn in de afvalbranche waar te nemen?

Ten aanzien van het KCA in verband met de Eural wetgeving zijn nieuwe richtlijnen gemaakt welke afvalstoffen wel en niet in deze lijst horen. Daarbij wordt in de afvalbranche vanwege de recessie gestunt met de prijzen door de dienstverlening zo goedkoop mogelijk aan te bieden.

De RHD gaat hier niet in mee, want wij willen kwaliteit leveren aan de klanten, door bijvoorbeeld tijd te stoppen in advies en een consistent prijzenbeleid. De commerciële concurrenten genieten momenteel van korte termijn successen want ze werken soms niet kostendekken en dat komt er in de toekomst wel uit

Wat zijn de contract looptijden voornamelijk

Een jaar en daarna stilzwijgend verlengd, facturering vindt per kwartaal plaats.

Wanneer het PvE van Axion is opgesteld. Mag ik die dan naar u opsturen, zodat u een offerte kan uitbrengen?

Ja.

Bijlage 7: Diepte-interview accountmanager Rhijnduysen

Naam : E. Peelen
Functie : Accountmanager inkoop Antonius Mesos groep
en Rhijnduysen Care
Datum : 29 maart 2004

Welke rol heeft Rhijnduysen ten aanzien van Axion, voornamelijk gericht op de mate van invloed voor het Facilitair Bedrijf Axion?

Zie website Rhijnduysen: Stichting met als doel de zorg.....etc. Eind negentiger jaren is besloten te gaan onderzoeken in hoeverre inkoop en facilitaire samenwerking voordelen bieden. De manager Facilitair Bedrijf Axion kan zelf de invloed van Rhijnduysen het best karakteriseren. –m.i. kan voor het inkoopgedeelte worden gesteld : doordat binnen Rhijnduysen de tactische en strategische inkoop is ingebed – kan binnen de Axion organisatie de operationele inkoop ingebed worden.

Met welke partijen zijn momenteel mantelovereenkomsten gesloten binnen de Stichting Rhijnduysen?

Zie Excel sheet bijlage 7 (contracten Rhijnduysen). Dit zijn niet allemaal mantelcontracten – gewoon ook soms eenvoudige prijs- en / of kortingsafspraken

Wordt in het inkoopbeleid van Rhijnduysen rekening gehouden met milieuvriendelijke producten (BV voorzien van Eco merk etc)?

Alleen in strategische formulering: iedere instelling heeft eigen milieubeleid en vertaling hiervan in assortimenten.

Worden toeleveranciers geselecteerd op basis van milieuvriendelijkheid, zoals het beschikken van een milieucertificatie conform ISO-14001 of EMAS?

Nee!

Zijn er ook mantelovereenkomsten gesloten met afvalinzamelaar (zoals, Sita, van Gansewinkel van Vlietgroep etc)?

Nee – wordt oriëntatietraject eind 2004

Zo nee, is dit in de toekomst eventueel mogelijk?

Zie 6

Met de organisatie Knowaste (incontinentiemateriaal inzamelaar) is (naar mij weten) in 2003 een mantelovereenkomst gesloten. Een vergadering hierover heeft op 28 januari 2004 eventueel plaatsgevonden. Heeft u gedetailleerder informatie over de contractuele afspraken die hierbij gemaakt zijn.

Nee – het Inkoopoverleg Rhijnduysen Care is niet vertegenwoordigd in de genoemde vergadering

Wanneer, naast Voorhoeve en de Wartburg ook andere locatie van Axion met Knowaste gaan samenwerken, kan dan gebruik worden gemaakt van de mantelovereenkomst?

Geen idee – zie boven

Bijlage 8 : Contracten Rhijnhuysen

Contracten Rhijnhuysen (Care) -		vanaf januari 2001						
rgl	firma	soort afspraak	pakket/artikelgroep	ingangs-	afloop-	datum oriënt. RHIJNH.	att.	waarde - excl.btw-in €
1	Akvina-van Oordt (vanaf 01-01-2003)	Rhijnhuysen breed	bypass-portieverp	01-01-02	#####	01-02-04	ep	€ 28.000,00
2	Bakker Verhuur	Rhijnhuysen breed	huren van div.materiaal	08-10-03	doorlopend	01-02-04	ep	€ 11.630,00
3	Brood en Banket Service	Rhijnhuysen breed	korting+bypass	01-07-02	30-07-05	01-03-05	ep	€ 165.000,00
4	Campina Foodservice	Rhijnhuysen breed	bypass	01-05-02	31-12-05	01-03-05	ep	
5	Corporate Express	Rhijnhuysen breed	netto prijzen + korting	15-01-03	15-01-06	01-06-05	ep	€ 449.836,87
6	DELI XL	Rhijnhuysen breed	diepvries	01-01-02	31-12-04	nov.2003	ep	€ 2.618.311,85
7	Donker	AZN + Care	binnenbeplanting	01-01-02	31-12-04	01-02-04	ep	€ 22.500,00
8	Drie Mollen	Rhijnhuysen breed	koffie-thee	02-01-02	31-12-03	02-02-04	ep	€ 55.940,00
9	Electro Calorique	Rhijnhuysen breed	korting-maaltijdistribut	01-01-03	31-12-08	01-08-08	ep	
10	Eneco/Intrakoop	Rhijnhuysen breed	electriciteit	01-01-03	31-12-04	01-02-04	ep/h v	€ 1.379.545,46
11	Eneco/MDDS	Rhijnhuysen breed	bemetering	01-01-02	31-12-11	01-01-10	ep/h v	
12	Gispen-Culemborg	Rhijnhuysen breed	meubilair	01-05-03	31-12-04	2004-09	if	
13	Heinz Foodservice	Rhijnhuysen breed	bypass	01-01-02	31-12-04	01-01-05		€ 120.351,72
14	Huuskens	Rhijnhuysen breed	aaf-diepvries-zuivel	01-05-02	30-07-05	01-02-04	ep	
15	Initial Hokatex	AMG + Axion	luchtverfrissers	01-01-03	30-09-04	01-06-04		€ 12.700,00
16	Kembo-Veenendaal	Rhijnhuysen breed	meubilair	01-09-01	31-12-05	01-06-05	ep	
17	Novartis Consumer Health							
18	B.V.-Resource Shake	Rhijnhuysen breed	bypass	02-01-03	01-01-05	02-02-04	ep	
19	Nutricia	AMG + Axion	dieetvoeding	01-01-02	31-12-04	01-10-04	ep/h v	€ 246.184,00
20	Jos Reinke	Rhijnhuysen breed	bedrijfskleding	15-10-03	onbepaald	02-02-04		
21	Unilever Bestfoods	Rhijnhuysen breed	bypass(Becel-Knorr)	01-01-02	31-12-04	01-01-05		
22	Vergeer Kaas	Rhijnhuysen breed	bypass	01-01-03	31-12-04	01-02-04	ep	€ 6.550,00
23	Johnson Diversey	Rhijnhuysen breed	bypass	01-01-04	31-12-05	01-02-05		€ 92.300
24								€ 5.208.849,90

Bijlage 9: Dieptevragenlijst bedrijfsafvalscan

Deel A operationeel niveau: vragen worden beantwoord door de medewerkers van de Verscheidene afdelingen te interviewen en bevindingen uit eigen observatie.

Algemene observatie aandachtspunten

- o Zijn de hulpmiddelen optisch schoon?
- o Zijn de werkplekken optisch schoon?
- o Worden de afvalbakken geledigd?
- o Zijn er voldoende afvalbakken aanwezig?
- o Zijn de afvalbakken voorzien van duidelijke aanduiding van het soort afval?
- o Zijn de transportbanen vrij van obstakels?
- o Zijn de containers voor het ledigen optimaal gevuld?
- o Staat er containers in de keuken?

Technische dienst:

Naam :
 Pand : Eigendom/huur

1. Welke afvalstromen zijn te onderscheiden & (spreadsheet invullen).
2. Wat voor soorten afval wordt specifiek door deze afdeling afgevoerd?
3. Welke bestrijdingsmiddelen worden gebruikt, waar worden deze opgeslagen en hoe worden deze afgevoerd?
4. Welke preventiemaatregelen ten aanzien van afvalbeheer zijn reeds ingevoerd?
5. Wie is (zijn) verantwoordelijk voor de inzameling, het interne transport, de interne opslag en verwijdering van de verscheidene afvalstromen (ma t/m vr & za t/m zo)?
6. Welke knelpunten zijn te constateren met betrekking tot de aangereikte hulpmiddelen, loopafstanden, ruimtegebrek, stankoverlast, vliegjes en schoonmaken, die afvalscheiding belemmeren?
7. Hoe wordt de samenwerking met de inzamelaars van de afvalstromen ervaren, indien aanwezig?
8. Zijn er op de locatie afgiftebewijzen van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke stoffen aanwezig, zo ja, waar zijn deze opgeborgen en worden deze voor min vijf jaar bewaard?
9. Welk product(en) of diensten zorgen voor een grote hoeveelheid aan afval?

Verpleging en verzorging:

Aantal verzorgingsplaatsen :
 Aantal incontinentie bewoners indicatie verzorgingshuis :
 Aantal incontinentie bewoners indicatie verpleeghuis :
 Aantal aanleunwoningen :
 Aantal afdelingen :

10. Wat voor soorten afval wordt specifiek door deze afdeling afgevoerd (BV bloed, thermostaten, plasma, besmet afval, zuren, anatomische resten, medicamenten, verbandmiddelen, lichaamsvloeistoffen en infectueus afval (spreadsheet invullen)).
11. Welke preventiemaatregelen ten aanzien van afvalbeheer zijn reeds ingevoerd?
12. Wie is (zijn) verantwoordelijk voor de inzameling, het interne transport, de interne opslag en verwijdering van de verscheidene afvalstromen (ma t/m vr & za t/m zo)?
13. Welke knelpunten zijn te constateren met betrekking tot de aangereikte hulpmiddelen, loopafstanden, ruimtegebrek, stankoverlast, vliegjes, en schoonmaken, die afvalscheiding belemmeren?
14. Hoe wordt de samenwerking met de inzamelaars van de afvalstromen ervaren, indien aanwezig?
15. Welk product(en) of diensten zorgen voor een grote hoeveelheid aan afval?

Maaltijdvoorziening

Hoeveelheid GFT? :

Frituurvet hoeveelheid en waar wordt dit opgeslagen? :

15. Wat voor soorten afval wordt specifiek door deze afdeling afgevoerd (spreadsheet invullen)
16. Welke preventiemaatregelen over afvalbeheer zijn reeds ingevoerd?
17. Wie is (zijn) verantwoordelijk voor de inzameling, het interne transport, de interne opslag en verwijdering van de verscheidene afvalstromen (ma t/m vr & za t/m zo)?
18. Welke knelpunten zijn te constateren met betrekking tot de aangereikte hulpmiddelen, loopafstanden, ruimtegebrek, stankoverlast, vliegjes, en schoonmaken, die afvalscheiding belemmeren?
19. Hoe wordt de samenwerking met de inzamelaars van de afvalstromen ervaren, indien aanwezig?
20. Welk product(en) of diensten zorgen voor een grote hoeveelheid aan afval?

Linnendienst:

In bezit of huur? :

21. Wat voor soorten afval wordt specifiek door deze afdeling afgevoerd (spreadsheet invullen)?
22. Welke preventiemaatregelen ten aanzien van afvalbeheer zijn reeds ingevoerd
23. Wie is (zijn) verantwoordelijk voor de inzameling, het interne transport, de interne opslag en verwijdering van de verscheidene afvalstromen (ma t/m vr & za t/m zo)?
24. Welke knelpunten zijn te constateren met betrekking tot de aangereikte hulpmiddelen, loopafstanden, ruimtegebrek, stankoverlast, vliegjes, en schoonmaken, die afvalscheiding belemmeren?
25. Hoe wordt de samenwerking met de inzamelaars van de afvalstromen ervaren, indien aanwezig?
26. Welk product(en) of diensten zorgen voor een grote hoeveelheid aan afval?

Deel B Facilitair Coördinatoren indien op de locatie aanwezig

Aantal medewerkers : in aantal..... in FTE.....

Is er sprake van een milieubeleid : Ja/Nee

op de locaties?

Zo, ja is er een milieuverklaring
ondertekend : Ja/Nee

27. Wat voor soorten afval wordt allemaal door u en kantoor specifiek afgevoerd (VB is een conventioneel aanwezig (spreadsheet invullen)?

28. Welke preventiemaatregelen ten aanzien van afvalbeheer zijn reeds ingevoerd?

29. Wie is (zijn) verantwoordelijk voor de inzameling, het interne transport, de interne opslag en verwijdering van de verscheidene afvalstromen (ma t/m vr & za t/m zo)?

30. Welke knelpunten zijn te constateren met betrekking tot de aangereikte hulpmiddelen, loopafstanden, ruimtegebrek, stankoverlast, vliegjes, en schoonmaken, die afvalscheiding belemmeren?

31. Hoe wordt de samenwerking en contact met de inzamelaars van de afvalstromen ervaren?

32. Welke knelpunten zijn te constateren tussen de diensten van de inzamelaars en wensen van de locatie?

33. Welke randvoorwaarden en wensen stelt u om het afvalbeheer te reorganiseren?

34. Welke dossiers omtrent afvalbeheer worden op deze locatie bewaard en waar?

35. Zijn er op de locatie afgiftebewijzen van bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke stoffen aanwezig, zo ja, waar zijn deze opgeborgen?

Welke gevaarlijk/agressieve schoonmaakmiddelen zijn op de locatie te onderscheiden? Stof Naam	Volume	Verbruik per jaar	Veiligheidsinformatieblad aanwezig	Getroffen maatregelen

36. Hoe wordt de inkoop op deze locatie momenteel georganiseerd wie is waar verantwoordelijk voor?

37. Welk product(en) zorgen voor een grote hoeveelheid aan afval?

38. Welke maatregelen zijn op deze locatie getroffen ten aanzien van duurzaam inkopen?

Bijlage 10: Interne en externe bedrijfsafvalscans spreadsheets

Toevoegen

Spreadsheets

Bijlage 11: Uitwerkingen interne en externe Bedrijfsafvalscan

11.1. Interne en externe bedrijfsafvalscan Isselwaerde

Op deze locatie worden de navolgende afvalstromen separaat ingezameld: cartridges, batterijen, papier en karton, wit-grijs en bruingoed, GFT, frituurvet, injectienaalden en geneesmiddelen. Voor de navolgende afvalstromen: **TL-buizen, spaarlampen, verblikken, glas, en incontinentiemateriaal**⁴² zijn geen voorzieningen getroffen om deze separaat in te zamelen, terwijl dit volgens de LAP richtlijnen wel verplicht is. Het aantal kg swill dat op deze locatie vrijkomen valt onder de richtlijnen van het LAP, dus is het toegestaan deze niet te scheiden.

Verzamelaarsplaatsen

Op Isselwaerde bevinden zich drie interne bedrijfsafval verzamelaarsplaatsen die van belang zijn. Twee verzamelaarsplaatsen bevinden zich in pandig op de verpleegafdelingen (spoekeukens) en één verzamelaarsplaats buiten op het terrein naast de keuken.

Verantwoordelijkheden

Het restafval en papier en karton wordt intern door de ATM's afgevoerd naar eindopslag (de centrale restafval rolcontainers) en papier en karton opslag (van maandag tot en met vrijdag). Op zaterdag en zondag wordt door de ATM's een klike naast de buitendeur geplaatst, zodat de weekendploeg van de verpleging intern het restafval hierin kan overhevelen. Daarnaast is verpleging verantwoordelijk voor het inzamelen van het incontinentiemateriaal afkomstig van de kamers van de bewoners naar de interne verzamelaarsplaatsen (iedere dag). De huishouding is verantwoordelijk om de prullenbakken te leggen in de sanitaire ruimtes. De geneesmiddelen en injectienaalden wordt door de verpleging opgeslagen in de medicijnenkasten identiek op beide afdelingen, waarna deze vervolgens door de apotheek kosteloos worden opgehaald van maandag t/m vrijdag.

Innovatieve maatregelen in vergelijking met andere Axion locaties

Cartridges scheiden in samenwerking met Stichting Aap (samen met Mariënstein, de Schutse en Voorhoeve).

Knelpuntenanalyse

Hulpmiddelen

- Tijdens de observaties is geconstateerd dat op beide afdelingen een onprettige geur overheerst, afkomstig van het incontinentiemateriaal;
- De centrale restafval rolcontainers zijn volgens de ATM werknemer te hoog, waardoor hij boven zijn macht moet tillen;
- Volgens de ATM werknemer is het aantal kg van de vuilniszakken incidenteel te zwaar;
- Eén keer in de twee maanden komt een hoeveelheid van 150 kg aan mest, zaagsel en stro vrij afkomstig van de dieren deze worden momenteel in de centrale restafval rolcontainers gedeponeerd;
- De re-usable waszakken veroorzaken stankoverlast wanneer natte linnengoed hierin is gedeponeerd;
- Op de afdelingen zijn hulpmiddelen (plastic kratten) aanwezig om het glas te scheiden van het restafval. Echter zijn geen afspraken gemaakt met een externe inzamelaar, waardoor deze afvalstroom in de centrale restafval rolcontainers wordt gedeponeerd;

Communicatie

- Tijdens de observatie is geconstateerd dat een werknemer van de schoonmaak (uitbesteed aan "Manon") het papier afkomstig van de kantoorwerkplekken in de

⁴² Per locatie is "**dik gedrukt**" aangegeven welke afvalstromen binnen Axion in de toekomst geschieden moeten worden volgens de LAP richtlijnen.

centrale restafval rolcontainers deponeerde, terwijl het papier en karton separaat ingezameld wordt;

- Het papier en karton wordt grotendeels gescheiden, maar in de centrale restafval rolcontainers is tijdens observaties karton aangetroffen.
- Tijdens de observaties is geconstateerd dat sommige afvalstromen (voedselresten) niet in een vuilniszak worden verzameld voordat deze in de klike's worden gedeponeerd. Dit wordt door de ATM negatief ervaren, omdat hij handmatig het afval uit de diepe klike's moet halen;
- In de beginfase had de restafval inzamelaar "Sita" opstartproblemen. Zij konden bijvoorbeeld de centrale restafval rolcontainers niet direct vinden op het terrein.

11.2. Interne en externe bedrijfsafvalscan de Wartburg

Op de locatie de Wartburg worden de navolgende afvalstromen separaat ingezameld en afgevoerd: batterijen, TL-buizen, spaarlampen, papier en karton, wit-grijs en bruingoed, glas, GFT, geneesmiddelen, injectienaalden en incontinentiemateriaal. De afvalstroom frituurvet wordt momenteel intern in tonnen apart ingezameld verspreid op diverse plekken in de keukens, echter wordt niet samengewerkt met een inzamelaar om deze stroom af te voeren.

Voor de overige afvalstromen die volgens de LAP richtlijnen gescheiden moeten worden (**cartridges en verfblikken**) zijn momenteel geen voorzieningen getroffen om deze te scheiden van het restafval. Het swill wordt daarbij niet gescheiden op de locatie, maar dit is volgens het LAP ook niet vereist, want de hoeveelheid die vrijkomt, valt onder de richtlijnen.

Verzamelpaatsen

Op de Wartburg bevinden zich acht interne bedrijfsafval verzamelpaatsen die van belang zijn. Zeven verzamelpaatsen bevinden zich in pandig op de verpleeg- en verzorgingsafdelingen (badcellen) één verzamelpaats in pandig op de linnendienst.

Verantwoordelijkheden

Op alle dagen met uitzondering van donderdag en zondag wordt het restafval, glas, papier en karton en incontinentiemateriaal door een vrijwilliger intern opgehaald. Op de dagen dat de vrijwilliger niet aanwezig is worden deze afvalstromen niet afgevoerd naar eindopslag. De verpleging is verantwoordelijk voor het afvoeren van het incontinentiemateriaal afkomstig van de bewoners appartementen naar de interne verzamelpaatsen (zeven dagen in de week). Voor het verwijderen van het afval afkomstig van de sanitaire ruimtes, ontmoetingruimte etc is de huishouding verantwoordelijk. Het processpecifieke afval (geneesmiddelen en injectienaalden) wordt intern verzameld op de zusterposten van beide afdelingen, waarna deze van maandag t/m vrijdag door de apotheek kosteloos worden opgehaald. Wanneer morfinepleister afgevoerd moeten worden, wordt de apotheek hierover geïnformeerd door de teamleiders.

Relatie tussen inkoop en afvalbeheer

Voor de linnendienst worden momenteel jerrycans met wasmiddel gebruikt. Deze jerrycans worden niet nagevuld, maar na gebruik gedeponeerd in de centrale restafval rolcontainer.

Knelpuntenanalyse

Hulpmiddelen

- Van de geplaatste centrale restafval perscontainer wordt niet optimaal gebruikt gemaakt. De ATM's dienen namelijk iedere vuilniszak handmatig in de perscontainer te deponeren. De mogelijkheid om een container automatisch te leggen wordt één keer in week toegepast voor het ledigen van één klike afkomstig van de linnendienst. Voor de desbetreffende werknemer is deze situatie ten eerste Arbo technisch niet verantwoord ten tweede wordt hij fysiek onnodig belast;

- Voor de afvalstroom frituurvet zijn momenteel geen voorzieningen getroffen. Deze afvalstroom wordt intern op diverse plekken bewaard, maar wordt niet afgevoerd;
- Het wit-bruin en grijsgoed moet momenteel door de ATM's met behulp van eigen vervoer worden afgevoerd naar de RHD Utrecht. Arbo technisch gezien is dit ten eerste niet verantwoord en ten tweede zorg dit voor ontevredenheid onder de ATM werknemers;
- Zomer 2003 zijn enkele klachten van de omwonende buurtbewoners binnengekomen over stankoverlast afkomstig van de perscontainer.
- Plastic jerrycans afkomstig van de linnendienst worden in de centrale perscontainer gedeponneerd. Deze afvalstroom neemt veel ruimte in beslag terwijl het aantal KG relatief weinig is. De kosten van de perscontainer worden namelijk door 1/3 deel bepaald door het aantal KG.

Communicatie

- Op donderdag en zondag wordt het bedrijfsafval niet van de interne verzamelplaatsen afgevoerd naar eindopslagen, dus op deze dagen worden deze afvalstromen niet naar buiten getransporteerd;
- De interne bewoners deponeren soms zelfstandig afval in de kliko's op de interne verzamelplaatsen. Hierbij wordt niet gelet of het afval daadwerkelijk bestemd is voor de betreffende kliko's;
- De bewoners van de aanleunappartementen deponeren incidenteel het afval in de centrale restafval rolcontainers op het terrein. Hierbij wordt niet gelet of de rolcontainers daadwerkelijk geschikt is voor het betreffende afval;
- Door de ATM's is aan de externe afvoerder van het incontinentiemateriaal "Sita" een slot aangevraagd, zodat voorkomen kan worden dat onjuiste afvalstromen hierin gedoneerd worden. Sita heeft nog niet gereageerd op deze aanvraag;
- In 2003 is de RHD Utrecht circa vier keer vergeten de glascontainer te ledigen;
- De afgiftebewijzen van de gevaarlijke stoffen bij de RHD in Utrecht zijn wel afgegeven, alleen worden deze niet bewaard op de locatie.

11.3. Interne en externe bedrijfsafvalscan Mariënstein

Op de locatie Mariënstein worden de navolgende afvalstromen separaat ingezameld; cartridges, batterijen, papier en karton, witgrijs en bruingoed, GFT afval, frituurvet, geneesmiddelen, injectienaalden. Glas en batterijen worden wel incidenteel intern ingezameld, maar vervolgens gedeponneerd in de centrale restafval rolcontainers omdat geen voorzieningen zijn getroffen om deze afvalstroom separaat af te voeren. Voor de overige afvalstromen: **TL-buizen, spaarlampen, verfblikken, glas, swill⁴³, en incontinentiemateriaal** zijn geen voorzieningen getroffen om deze separaat in te zamelen. De bovenstaande afvalstromen moeten echter volgens de LAP richtlijnen wel gescheiden worden.

Verzamelplaatsen

Op Mariënstein bevinden zich vijf interne bedrijfsafval verzamelplaatsen die van belang zijn. Vier verzamelplaatsen bevinden zich in pandig op de verzorgingsafdelingen (spoelruimtes) en één verzamelplaats in de spoelkeuken.

Verantwoordelijkheden

Voor het intern afvoeren van het bedrijfsafval naar eindopslagen zijn van maandag t/m vrijdag ATM's verantwoordelijk. Op zaterdag en zondag worden deze afvalstromen voor 90% intern niet verzameld en afgevoerd. De ATM's zijn verantwoordelijk om de rolcontainers van de aanleunappartementen vanuit de schuur naar de openbare weg te

⁴³Diepte interviews: Accountmanager Dorens W. Handgraaf: Aangenomen kan worden wanneer voor meer dan 50 mensen gekookt wordt het Swill afval hoger is dan 200 kg in de week. Volgens de LAP richtlijnen dient het Swill dan separaat afgevoerd te worden.

brengen (5m loopafstand). De verpleging is verantwoordelijk voor het vervangen van de vuilniszakken in de kliko's, vervolgens worden deze gedeponeed op de interne verzamelplaatsen. Het personeel van de keuken is verantwoordelijk voor het afvoeren van het swill naar de eindopslag. Het processpecifiek afval (geneesmiddelen, injectienaalden) wordt intern verzameld in de medicijnenkasten op zowel beide afdelingen, waarna deze van maandag t/m vrijdag door de apotheek kosteloos worden opgehaald.

Innovatieve maatregelen ten opzichte van andere Axion locaties

- Papier wordt hergebruikt, door gebruikte papierstukken in vieren te knippen en te hergebruiken om per bewoner de maaltijdwensen te noteren;
- Milieubewustheid van de producten wordt onder de bewoners gestimuleerd. Door bijvoorbeeld een maximum aantal wc-rollen en vuilniszakken per week, per kamer beschikbaar te stellen.

Relatie tussen inkoop en afvalbeheer

De overgang van monoverpakkingen voor de broodmaaltijdverstrekking zorgt voor een grotere afvalstroom in verband met individuele verpakkingen van de disposables in vergelijking met voorheen. Bovendien wordt momenteel gebruik gemaakt van plastic zakken om het wasgoed naar de wasserette te transporteren. Deze werkwijze veroorzaakt een afvalstroom van plastic, omdat de plastic vuilniszakken na het legen van het wasgoed in de cliko worden gedeponeerd.

Knelpuntenanalyse**Ruimtegebrek**

- De ruimte van één centrale restafval rolcontainer (direct na de buiteningang) is te klein, waardoor de container niet volledig geopend kan worden. De ATM's dienen hierdoor de vuilniszakken op een specifieke wijze in de container te werpen. Dit vereist relatief meer kracht in vergelijking met de andere centrale restafval container die op een andere plek staat waar wel voldoende ruimte is;
- Twee van de vijf interne verzamelplaatsen hebben te weinig capaciteit, waardoor de vuilniszakken op de gang worden gedeponeerd.

Hulpmiddelen

- Na het weekend en na de feestdagen zijn de centrale restafval rolcontainers erg vol, ongeveer een keer in de week staan de twee vuilniszakken naast de restafval rolcontainers;
- In de vuilniszakken wordt glas gedeponeerd, waardoor lekkage ontstaat;
- Het glas wordt in de vuilniszakken gedeponeerd, waardoor twee keer snij incidenten hebben plaatsgevonden in de afgelopen tien jaar ;
- De centrale restafval rolcontainers zijn te hoog waardoor bovenlichamelijk kracht wordt vereist;
- De looproute naar de centrale restafval rolcontainers zijn niet efficiënt vanwege de helling na de buitendeur. Hierdoor kan de rolcontainer waarmee intern het bedrijfsafval wordt ingezameld niet naast de restafval rolcontainers gezet worden, want dan rolt de "interne" rolcontainer weg;
- De ATM's moeten de centrale rolcontainers van de aanleunappartementen "Hoge Camp 1 en 2" aan de weg zetten. Dit veroorzaakt ontevredenheid, ten eerste vinden de ATM's de containers te zwaar ten tweede vinden zij dat het buiten hun takenpakket valt.
- De TL-buizen van de aanleungangen behoren onder de verantwoordelijkheid van de ATM's, hierdoor komt een totale stroom van 100 TL-buizen vrij per jaar, terwijl geen maatregelen zijn getroffen om deze separaat in te zamelen;
- De teamleidster (L. Kersbergen) heeft in de afgelopen twee jaar zeven keer aangegeven aan de locatiemanager en de FACO dat de prullenbakken niet functioneel zijn omdat de deksels handmatig omhoog getild moet worden en dat het volume te weinig is. Hierop is nog niet gereageerd ;
- Het hoofd huishouding vindt dat op de interne verzamelplaatsen stankoverlast heerst hoogstwaarschijnlijk afkomstig van het incontinentiemateriaal;
- Het is niet esthetische verantwoord wanneer de vuilniszakken op de gangen worden gedeponeerd;
- De bewoners van de verzorgingsafdelingen hebben uitzicht op de centrale restafval rolcontainers;
- Na Pasen 2004 worden de broodmaaltijden in de satelliet-keuken geportioneerd per persoon en uitgegeven per afdeling. Op de afdelingen zal hierdoor de hoeveelheid van de afvalstroom mono verpakkingen toenemen, terwijl de huidige capaciteit van de prullenbakken op de afdelingen al te weinig is.

Communicatie

- De ATM heeft doorgegeven aan de huishouding en schoonmaak dat de vuilniszakken niet “te zwaar” mogen zijn. Tijdens de afvalronde vond een discussie plaats tussen de ATM en werknemer van de huishouding, omdat de ATM de vuilniszakken te zwaar vond. De werknemers van de huishouding beweerden dat de weekendploegen hiervoor verantwoordelijk is geweest;
- Intern is een voorziening getroffen om de cartridges separaat in te zamelen, intern is dit hoogstwaarschijnlijk niet naar alle werknemers doorgecommuniceerd;
- Bij de receptie bevindt zich een centrale opslagplaats voor de batterijen, alleen is intern onbekend hoe, door wie en wanneer deze geledigd wordt;
- Ten aanzien van het inzamelen van de injectienaalden zijn intern geen duidelijke protocollen opgesteld, zoals inzamelplaats en procedures;
- Op zaterdag en zondag wordt voor 90% het bedrijfsafval niet van interne verzamelplaatsen afgevoerd naar de eindopslag, dus op deze dagen worden deze afvalstroom buiten getransporteerd.

11.4. Interne en externe bedrijfsafvalscan de Schutse

Op de locatie de Schutse worden momenteel de navolgende afvalstromen intern gescheiden en afgevoerd: papier en karton, cartridges, frituurvet, GFT, geneesmiddelen, injectienaalden. Het glas wordt in de keuken incidenteel gescheiden en naar de gemeentelijke glasbak (15 m loopafstand) gebracht. Het overige glas onder de LAP richtlijnen afkomstig van de verpleging wordt grotendeels in het restafval gedeponeerd. Voor de overige afvalstromen: **TL-buizen, spaarlampen, en incontinentiemateriaal** zijn geen voorzieningen getroffen om deze gescheiden in te zamelen. Volgens de LAP richtlijnen is Axion wel verplicht om deze afvalstromen separaat in te zamelen en af te voeren. Het swill wordt tevens niet gescheiden op de locatie, maar dit is volgens het LAP ook niet vereist, want de hoeveelheid die vrijkomt, valt onder de richtlijnen. i

Interne verzamelplaatsen

Op de locatie bevinden zich vier interne bedrijfsafval verzamelplaatsen die van belang zijn. Drie op de verzorgingsverdiepingen en één naast de keuken.

Verantwoordelijkheden

Het verzorging is iedere dag verantwoordelijk om het bedrijfsafval intern te verzamelen van de cliënten naar de centrale restafval rolcontainer. Het processpecifiek afval (geneesmiddelen en injectienaalden) wordt intern verzameld in de medicijnenkasten van de teamkamer. Vervolgens worden deze op de multifunctionele ruimte gedeponeerd, zodat het door de apotheek van maandag tot en vrijdag kosteloos afgevoerd kan worden. Incidenteel komt het ook voor dat het verplegend personeel zelfstandig deze afvalstroom naar de apotheek brengt.

Innovatieve maatregel ten opzichte van andere Axion locaties

- Een officieel KCA afvalbak is aanwezig, met een duidelijk beschrijving van de geschikte afvalstromen.

Knelpuntanalyse

Hulpmiddelen

- De deksels van de centrale restafval rolcontainers van “Sita” zijn te zwaar voor de verzorging;
- De centrale restafval rolcontainers zijn te hoog waardoor de verzorging bovenmachtige krachten moet uitoefenen. Arbo technisch is dit niet verantwoord;
- Incidenteel komt het voor dat het incontinentiemateriaal afval te lang in de appartementen van de bewoners ligt, hierdoor kan stankoverlast plaatsvinden;

- Van de werknemers wordt zelf initiatief verwacht om het glas naar de gemeentelijke glasbak te brengen, intern zijn geen voorzieningen getroffen om deze in te zamelen of af te voeren.

Communicatie

- Het contract met “van Gansewinkel” is afgelopen in februari 2004. De restafval rolcontainers zijn allen nog steeds niet afgevoerd (maart 2004). De FACO (E. de vries) heeft dit aan het FBA doorgegeven, want de rolcontainers blokkeren de achteringang van de naastgelegen buurbewoners.
- De containers van “van Gansewinkel” worden in April 2004 nog steeds geledigd door “van Gansewinkel”, terwijl het contract in februari 2004 is beëindigd. De huidige inzamelaar “Sita” constateerde dit, omdat de restafvalcontainers van “Sita” bijna niet gevuld waren;
- De rolcontainer van “Sita” werd een maand voor de contractdatum afgeleverd, dus in de januari 2004 stonden drie rolcontainers op het terrein. Twee van de inzamelaar “van Gansewinkel” en één van inzamelaar “Sita”;
- Op de receptie is een KCA afvalbak aanwezig, alleen is intern onbekend door wie, waar en wanneer deze geledigd wordt;

Ruimtegebrek

- De containers van “van Gansewinkel” staan naast de achteringang van de naastgelegen buurbewoners;

11.5. Interne en externe bedrijfsafvalscan Voorhoeve

Op de locatie worden de navolgende afvalstromen separaat ingezameld en afgevoerd: cartridges, batterijen, TL-buizen, spaarlampen, papier en karton, glas, geneesmiddelen, injectienaalden en incontinentiemateriaal. Voor de overige afvalstromen: swill en frituurvet zijn momenteel geen voorzieningen getroffen om deze separaat in te zamelen. Beide afvalstromen zijn echter redelijkerwijs ook niet verantwoord om te scheiden. Bijvoorbeeld op Voorhoeve worden namelijk alleen broodmaaltijden bereid, waardoor het swill circa 4 kg per week is.

Verzamelopslag plaatsen

Op de locatie bevinden zich vijf interne bedrijfsafval verzamelplaatsen die van belang zijn. Vier op de verpleegafdelingen (spoeelkeukens) en één naast de nooduitgang op de begane grond.

Verantwoordelijkheden

De locatie voorhoeve is in te delen in vier afdelingen, de werkwijze per afdeling is vrijwel identiek. De verantwoordelijkheden omtrent afvalbeheer zijn echter op Voorhoeve complexer in vergelijking met de andere locaties. Het intern afvoeren van het bedrijfsafval naar de eindopslagen is namelijk uitbesteed aan “Mesos” (iedere dag uitgevoerd). De verpleging is verantwoordelijk voor het verwijderen het incontinentiemateriaal afkomstig van de bewoners appartementen naar de interne opslagplaatsen. De geneesmiddelen en injectienaalden worden op iedere afdeling op de teamposten verzameld. Voor het afvoeren van de geneesmiddelen wordt de apotheek ingeschakeld. Per afdeling wordt deze afvalstroom één keer in de week afgevoerd. Voor het afvoeren van de injectienaalden wordt Mesos opgeroepen. Wanneer de dozen met naaldenbekers vol zijn wordt dit gemeld aan Mesos. Inpandig wordt de ruimte waar de fysiotherapie zich bevindt door Mesos gehuurd. De interne huishouding (van Axion) is verantwoordelijke om het restafval van deze afdeling en andere afdelingen in te zamelen en af te voeren naar de interne verzamelplaatsen.

Relatie inkoop en afvalbeheer

Op de locatie zijn drie werkwijzen gesignaleerd die van invloed zijn op de hoeveelheid van het bedrijfsafval. Ten eerste zorgt het medicijnensysteem (monoverpakkingen per bewoner) voor een relatieve grotere hoeveelheid afvalproductie in vergelijking met serieverpakkingen, maar vanwege de controle en veiligheid wordt deze werkwijze gehandhaafd. Daarbij zorgt het gebruiken van plastic lepels op de locatie voor meer plasticafval in vergelijking met het gebruik van metalen lepels. Ten slotte wordt voor de locatie per week een relatieve grote hoeveelheid appelmoespotten ingekocht, omdat hierin meestal geprobeerd wordt om de geneesmiddelen in te verwerken. Hierdoor ontstaat per afdeling een stroom aan glas.

Innovatieve maatregelen ten aanzien van andere Axion locaties

- Slot op de centrale restafval en incontinentiemateriaal rolcontainers, zodat niet bevoegde geen afval hierin kunnen deponeren;

Knelpuntenanalyse

Ruimtegebrek

- Op de locatie is weinig opslagruimte beschikbaar, waardoor wit-grijs en bruingoed meestal niet opgeslagen kan worden;
- De interne verzamel rolcontainer voor het papier en karton staat voor een nooduitgang.

Hulpmiddelen

- Vanwege de stankoverlast en ongedierte zijn de glas rolcontainers van binnen naar buiten verplaatst. Alleen worden intern geen hulpmiddelen aangeboden die aansluiten bij de wensen en behoeftes van de werknemers om het glas te scheiden;
- Momenteel wordt intern glas in kartonnen dozen bewaard. Wanneer deze afvalstroom door Mesos wordt ingezameld, worden de kartonnen dozen incidenteel in de centrale restafval rolcontainer gedeponereerd ipv de kartonpers;
- De verpleging dient continu kartonnen dozen te zoeken waarin het glas intern verzameld kan worden. Een gevolg hierop is dat Mesos continue moet zoeken waarin het glas is gedeponereerd;
- Hoofdlogistiek van Mesos beweert dat het incontinentiemateriaal incidenteel niet in vuilniszakjes wordt gedaan, maar los in de kliko's wordt gedeponereerd, tevens beweert hij dat het glas incidenteel niet gescheiden wordt ingezameld, maar in het restafval beland. Een keer per week gaf hij in het verleden een klacht door aan de teamhoofden, zodat zij hierover konden vergaderen, maar binnen Voorhoeve worden tot heden geen acties ondernomen;
- De kartonnen dozen moeten momenteel zelf door de verpleging intern naar de karton rolcontainer worden gebracht (soms neemt Mesos deze afvalstroom mee), dit zorgt voor ontevredenheid en onduidelijkheid bij beide partijen.
- De prullenbakken waarin het karton intern verzameld worden zijn niet praktisch, want deze zijn te klein.
- In het verleden is een hefkantelaar aangeschaft voor het kantelen van de incontinentiemateriaal kliko's in de centrale incontinentiemateriaal rolcontainer. Deze wordt niet gebruikt omdat het te tijdrovend is om de kliko's per stuk in de centrale rolcontainer te ledigen.
- De incontinentiemateriaal kliko's in de interne verzamelopslag plaatsen hebben te weinig volume volgens hoofdlogistiek Mesos, want incidenteel worden vuilniszakken naaste de kliko's aangetroffen.

Communicatie

- De kartonnen dozen worden niet altijd volledig kapot gemaakt door alle afdelingen wanneer deze op de interne rolcontainer worden gedeponereerd, dit neemt extra ruimte in beslag;
- Volgens de Hoofdlogistiek van Mesos is inzamelaar van "Vlietgroep" moeizaam te bereiken en is de reactietijd om de perscontainer te ledigen te lang volgens hem. Het totale traject van bellen naar daadwerkelijk ledigen is namelijk vijf uur';
- Omtrent het scheiden van papier afkomstig van de kantoor werkplekken is vanuit Axion geen duidelijk beleid opgesteld. Het initiatief ligt nu bij de werknemers zelf;
- Incidenteel wordt in de prullenbakken van de badkamers incontinentiemateriaal gedeponereerd door de verpleging. De huishouding is echter verantwoordelijk om deze prullenbakken te ledigen, maar zij beschikken over één vuilniszak, hierdoor belandt enkele keren het incontinentiemateriaal tussen het restafval.
- De richtlijnen van sommige afvalstromen worden jaarlijks te vaak gewijzigd of geheel niet aangegeven, zoals de afvalstroom glas. Vanuit Axion worden geen richtlijnen aangegeven hoe deze afgevoerd moeten worden naar de centrale glas rolcontainers.
- In het contract met "Mesos" wordt voor een glascontainer betaald, terwijl per september 2003 ook een contract met de RHD Utrecht is af gesloten ten behoeven van

het verwijderen van het glasafval. Per jaar wordt dus €375 teveel aan "Mesos betaald ten behoeven van het afvoeren van glas;

- Voor de privacy gegevens van bewoners is geen beleid opgesteld, zoals welke wel en niet versnipperd moeten worden.
- In 2007 verwijderd Mesos geheel, hierdoor zullen zijn geen diensten meer kunnen uitvoeren voor Voorhoeve.

Bijlage 12: PvE Axion

Sita
T.a.v. dhr. J. Hoogenstrijd
Nijverheidsweg 29
3534 AM UTRECHT

Datum	Onderwerp	Referentie	Doorkiesnummer
3 september 2004	Programma van Eisen Axion	45-2004/HA/rg/al	030 - 68 68 678

Geachte heer Hoogenstrijd,

In reactie op de besprekingen omtrent het afval- en milieubeheer van Axion die in week 9 t/m week 11 hebben plaats gevonden tussen ons ontvangt u deze brief. Tijdens deze bespreking heb ik aan u gevraagd, of ik u in een later stadium van de afstudeerperiode een Programma van Eisen mocht opsturen (PvE). Op basis van dit PvE wil ik aan u vragen om een offerte op te stellen voor een contractperiode van 1 jaar, ingaande 1 januari 2005, zodat het aanbestedingstraject van het afval- en milieubeheer van Axion in gang gezet kan worden. In het kader van de samenwerking binnen Rhijnhuysen zal er wellicht in het najaar nog een heroverweging plaats vinden die van invloed kan zijn op dit aanbestedingstraject.

Vanwege de deadline van mijn afstudeerperiode verzoek ik u vóór woensdag 28 april a.s. per e-mail de offerte te versturen.

In bijlage 1 is het PvE opgenomen. Ter ondersteuning van de beschrijving van de huidige situatiebeschrijving kunt u bijlage 2 raadplegen, waarin de spreadsheets van de interne en externe bedrijfsafvalscan zijn opgenomen. Om vervolgens de offertes met elkaar te vergelijken wordt u verzocht het invultemplate te gebruiken bij het opstellen van de offerte, zie bijlage 3.

Voor verdere vragen/ opmerkingen naar aanleiding van deze brief, kunt u terecht bij mw. R.C Gerritsen op bovengenoemd doorkiesnummer. Per 1 juni 2004, zal dit door dhr H. Koevoets overgenomen worden. Hij is tevens op het bovenstaande genoemde doorkiesnummer te bereiken.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

R.C. Gerritsen
afstudeerder Facilitair Bedrijf Axion
e-mail R.Gerritsen@Axiongroep.nl

In opdracht van,
H.H. Albreghs
manager Facilitair Bedrijf Axion

H.Albreghs

Bijlage 1: PvE Axion

Bijlage 2: Spreadsheets interne en externe bedrijfsafvalscan Axion Locaties

Bijlage 3: Invultemplate

12.1.: Programma van eisen afval- en milieubeheer Axion

Voorstel

1. Aanbesteding van Axion in gang brengen

Inleiding

In dit programma van eisen worden de randvoorwaarden van Axion omtrent de gewenste situatie ten aanzien van het afval-en milieubeheer vastgesteld. De navolgende drie aspecten zullen respectievelijk in dit PvE toegelicht worden. Ten eerste zal in de aanleiding de verandernoodzaak beschreven worden. Vervolgens zal de geformuleerde visie ten aanzien van het afval-en milieubeheer van Axion verduidelijkt worden. Ten derde wordt per locatie de huidige en gewenste situatie beschreven. De gewenste situatie wordt met behulp van hoeveelheden onderbouwd, zodat u uw offerte hierop kunt afstemmen. Tenslotte zijn de gunningscriteria opgenomen, zodat u hiermee rekening kunt houden bij het opstellen van de offerte.

Op grond van dit PvE voor het afval-en milieubeheer binnen Axion, kunnen alternatieven beoordeeld en geselecteerd worden zodat de aanbesteding in gang gezet kan worden.

Aanleiding

In juni 2002 is Axion ontstaan uit twee verpleeghuizen en drie zorg-en wooncentra, werkzaam vanuit de vijf navolgende hoofdlocaties:

- Verpleeghuizen: Voorhoeve te Utrecht en Isselwaarde te IJsselstein;
- Woon –en zorgcentra: De Wartburg te Utrecht, Mariënstein te IJsselstein de Hooghe Camp en De Schutse te Lopik;

De overheid scherpert de milieuwet-en regelgeving continu aan. Tevens geven zij organisaties zelf de verantwoordelijkheid om duurzaam en milieuverantwoord te ondernemen. Axion vindt het belangrijk om ten aanzien van milieu een maatschappelijke positieve bijdrage te kunnen leveren voor de samenleving, dus in 2005 willen wij ons professionaliseren ten aanzien van het afval-en milieubeheer op alle locaties. Met behulp van dit PvE dient het afval-en milieubeheer op de locaties gereorganiseerd/ geoptimaliseerd te worden, zodat binnen de kaders van het innovatieve afval-en milieubeleid de werkwijzen per locatie gestandaardiseerd worden.

Visie van Axion ten aanzien afval-en milieubeheer;

De randvoorwaarden van Axion om het afval-en milieubeheer te reorganiseren/ optimaliseren zijn als volgt geformuleerd:

- Uniformiteit op alle locaties;
- Professionalisering;
- Beheersbaarheid;
- Uitvoerbaarheid;
- Kosten neutraal ten aanzien van de huidige situatie;
- Aanbevelingen die aansluiten op de interne logistiek;
- Alle diensten zoveel mogelijk onderbrengen bij één aanbieder.

Huidige situatie en gewenste situatie Axion locaties

Locatie Isselwaarde

Huidige situatie:

- Restafval: 2 X 2500 L rolcontainers staan, deze worden 2 X per week geleidigd.

Gewenste situatie:

- o Separaat afvoeren van het incontinentiemateriaal:
Behoeft incontinentiemateriaal: Isselwaarde beschikt momenteel over 62 plaatsen psychogeriatrische zorg en 15 plaatsen dagbehandeling. Het aantal incontinentie bewoners met verpleegindicatie is 58;
- o Separaat afvoeren glas:
Behoeft glas: door de verpleging worden per week 20 potten appelmoes besteld, daarnaast komt circa 60 L glas (Curver kunststof prullenbak) per week vrij op de locatie;
- o Optimalisatie van de huidige hulpmiddelen:

De stalen restafvalcontainers 2500 L veroorzaken twee knelpunten. Ten eerste worden de deksels als "te zwaar" ervaren door de verantwoordelijke werknemers, ten tweede vinden de werknemers de containers te hoog, waardoor zij boven haar macht moeten tillen;

o Optimalisatie scheiding:

Tussen het restafval is papier en karton geconstateerd, terwijl deze stromen separaat afgevoerd worden.

Locatie De Wartburg

Huidige situatie:

- Restafval: perscontainer 6m³, deze is in 2003 14 x geledigd, per oproep circa 2250 kg;
- Incontinentiemateriaal: 1 X 2500 L, deze wordt 1 X per week geledigd;
- Glas: 240 L, deze wordt 1 X per week geledigd.

Gewenste situatie:

1. Optimalisatie of alternatieven voor het restafval, incontinentiemateriaal, en glas:
Behoefte incontinentiemateriaal: De Wartburg beschikt momenteel over 116 plaatsen. Het aantal incontinente bewoners met verpleegindicatie is 22 en het aantal incontinente bewoners met verzorgingsindicatie is 46;
2. Alternatieven ten aanzien van het incidenteel afvoeren van wit-grijs en bruingoed (vb koelkasten en meubilair):
3. Optimalisatie van de hulpmiddelen:
Van de geplaatst perscontainer wordt niet optimaal gebruikt gemaakt. De algemene Technische Medewerkers (ATM) dienen iedere vuilniszak handmatig in de perscontainer te deponeren. De interne metalen 500 L kar waar momenteel het bedrijfsafval wordt ingezameld kan niet door de perscontainer geledigd worden.

Locatie Mariënstein

Huidige situatie:

- Restafval: 2 X 3000 L rolcontainers, deze worden 2 X per week geledigd.

Gewenste situatie

3. Optimalisatie of alternatieven voor het restafval;
4. Separaat afvoeren glas:
Behoefte glas: Vanuit de keuken komt circa 60 L glas per dag vrij.
5. Separaat afvoeren swill:
Behoefte swill: Op deze locatie is een grootkeuken die per dag 240 maaltijden bereid voor de locaties: Isselwaerde, De Schutse en Mariënstein. De overgebleven maaltijden en resten van de locatie de Schutse en Isselwaerde, worden niet terug getransporteerd naar Mariënstein. Het swill op de locatie Mariënstein wordt geschat op 25 kg per dag.
6. Separaat afvoeren incontinentiemateriaal:
Behoefte incontinentiemateriaal: Mariënstein beschikt momenteel over 101 verzorgingsplaatsen. Het aantal incontinente bewoners met verzorgingsindicatie is 90.
7. Alternatieven op basis van ruimtegebrek:
In de speelruimtes op de Mariënstein waar momenteel het bedrijfsafval intern wordt opgeslagen passen hooguit twee kliko's van 240 liter. Hierdoor is het gewenst alternatieven te bedenken die ruimte besparen.

Locatie De Schutse

Huidige situatie:

- Restafval: 1 X 1600 L, deze wordt 2 X per week geledigd.

Gewenste situatie

1. Optimalisatie of alternatieven voor het restafval;
2. Separaat afvoeren incontinentiemateriaal:
Behoefte incontinentiemateriaal: De Schutse beschikt momenteel over 35 zorgplaatsen. Het aantal incontinente bewoners met verzorgingsindicatie is 17.

Locatie Voorhoeve

Huidige situatie:

- Restafval: Perscontainer 6m³, deze wordt gedeeld met Mesos ziekenhuis en in structurele vorm doorberekend;

- Papier en karton: kartonpers deze wordt gedeeld met Mesos ziekenhuis en in structurele vorm doorberekend;
- KCA (cartridges, batterijen, TL-buizen en spaarlampen) worden door Mesos transport afgevoerd;
- Incontinentiemateriaal: 1 X 2500 L, deze wordt 1 X per week geledigd;
- Glas: 4 X 140 L, deze worden 1 X per week geledigd.

Gewenste situatie

1. Optimalisatie van het restafval, incontinentiemateriaal, glas en KCA, door deze stromen geheel in eigenbeheer af te laten voeren, dus door los te koppelen van Mesos;
2. Separaat afvoeren restafval:
Behoeftte restafval: intern wordt per dag 4 X 600 L restafval van Voorhoeve naar Mesos afgevoerd;
3. Separaat afvoeren papier en karton:
Behoeftte papier en karton: intern wordt ongeveer 600 L papier en karton per week afgevoerd naar Mesos;
4. Separaat afvoeren incontinentiemateriaal:
Behoeftte incontinentiemateriaal: Voorhoeve beschikt momenteel over 120 verpleeghuisplaatsen, waarvan 60 somatisch en 60 psychogeriatrisch. Het aantal incontinente bewoners met verzorgingsindicatie is 98.

Gunningscriteria

Om de gewenste situatie optimaal te bereiken zal u offerte aan de hand van de onderstaande gunningcriteria met daarbij horende weging beoordeeld worden. Aanvullend hierop worden criteria genoemd ten aanzien van de aanbestedingsprocedure.

Tabel 1: Gunningscriteria en weging

Gunningscriteria	Beoordeling	Weging
kosten neutraal	1/2/3/	35 %
Service dienstverlening	1/2/3/	30 %
Uniformiteit op alle locaties	1/2/3/	20 %
Aanbevelingen omtrent de interne logistiek	1/2/3/	15 %
Totaal	1-2-3	100 %

*1: *Voldoet aan criteria*

2: *Voldoet deels aan criteria*

3: *Voldoet geheel niet aan criteria*

Criteria aanbestedingsprocedure:

- Offertes per E-mail versturen voor woensdag 28 april 2004;
- Om de offertes optimaal met elkaar te kunnen vergelijken, wordt verzocht het bijgevoegde template in te vullen (bijlage 3);
- Wanneer het onmogelijk is om bepaalde randvoorwaarden van de gewenste situatie te leveren, omdat deze buiten uw dienstenpakket vallen dient u dit apart in het invultemplate te vermelden.

12.2.: Interne en externe bedrijfsafvalscans t.b.v aanbieders

toevoegen Spreadsheets

12.3.: Invultemplates aanbieders

In deze bijlage zijn respectievelijk de reacties van: Sita, Dores van Vlietgroep en van Gansewinkel op de aanbesteding opgenomen. Daarnaast is van Gansewinkel een integrale afhandelingmap ontvangen "afval, Dat pakken we aan, van Gansewinkel". In deze map worden onder ander per locatie verbetervoorstellen gegeven.

Toevoegen reactie

Sita

Dores

Van vlietgroep

Van Gansewinkel

Bijlage 13: Voorbeeld protocol afvalstromen

13.1. Protocol incontinentiemateriaal

Definitie

Het dagelijks gescheiden inzamelen van de het incontinentieafval binnen Axion. Onder incontinentieafval wordt verstaan: disposable incontinentiesystemen, disposable bedonderlegers en witte/ transparante LDPE zakken. Niet: papier en plastic, maandverband' washandjes' stretchbroekjes etc.

Doel afvalscheiding

Deze stroom dient vanuit de overheid "verplicht" separaat afgevoerd worden, in verband met de mogelijkheden om incontinentiemateriaal te recycleren.

Taken en verantwoordelijkheden

- ✓ Het FBA draagt zorg voor instructie van het Axion personeel hieromtrent;
- ✓ Het inco-afval en het restafval dient door het afdelingspersoneel in zakken in de hiervoor bestemde klike's te worden gededoneerd.
- ✓ ATM personeel is niet verantwoordelijk voor zaken die buiten de aangewezen klike's zijn opgeslagen of verzameld.

Werkwijze interne logistiek

- ✓ Incontinentiemateriaal word op de afdeling ingezameld in de daarvoor bestemde "Klappie's" in de sanitairruimte en/of "rode" containers in de spoelruimte.
- ✓ Als er gebruik gemaakt word van klappie's zal een medewerker van de afdeling de "knowastezak" zelf afvoeren naar de "rode" container in de spoelruimte. En een nieuwe "Knowastzak" in de klappie hangen;
- ✓ Elke middag, 7 x per week (bij voorkeur rond 13.00 uur) worden per afdeling klike's met inco-afval buiten het gebouw van de locaties gebracht. Hier staan verzamelcontainers die uitsluitend bestemd zijn voor incontinentiemateriaal.
- ✓ Na ledigen brengt men een nieuwe "knowastezak" aan in de "rode" container
- ✓ Na ledigen handenwassen;

Aandachtspunten

! Het is belangrijk dat er geen ander afval terechtkomt in de witte recyclezakken. Scheidt het afval dus correct. Op de posters en stickers op de afdeling staat wat er wel en niet in mag.

13.2. Toekomstige protocollen

Voor de onderstaande afvalstromen en onderwerpen kunnen protocollen opgesteld worden aan de hand van het bovenstaande voorbeeld⁴⁴:

- KCA: cartridges, batterijen, TL-buizen en spaarlampen;
- Papier en karton;
- Wit-grijs en bruingoed;
- Glas;
- GFT;
- Frituurvet;
- Protocol geneesmiddelen;
- Injectienaalden;
- Incontinentiemateriaal;
- Restafval;
- Calamiteiten.

⁴⁴ Met behulp van de informatie uit de afvalkaarten uitgebracht door "Vrom" en een bestand gevonden op de G/handboek/etc... van Axion is het voorbeeld protocol opgesteld.

Bijlage 14: Knowaste milieubesparingen

Zorg 	? Werken met Knowaste levert u op jaarbasis bij <u>1 x 2500 liter container</u> de volgende milieubesparingen op:	Incontinentieafval per jaar 20.800 = 52 weken 1 x 2500 liter container
---	---	--

?

Water 	Een lager waterverbruik Bij het verwerken van hout tot papierpulp worden grote hoeveelheden water gebruikt. Het papier in incontinentieafval kan met relatief weinig water opnieuw worden gepulpt. Per ton wordt er op deze manier 8.770 liter water bespaard.	Besparing 180.960 liter water
Energie 	Besparen op energie Een huishouden in Nederland verbruikt jaarlijks 2.800 kuub aardgas. Knowaste bespaart, teruggerekend van Megajoules, circa 145 kuub aardgas per ton incontinentieafval. Op deze manier kan een hoeveelheid energie worden bespaard die gelijk is aan een dorp van 10.000 inwoners.	Besparing 3.016 kuub aardgas
Hout 	Minder houtverbruik Voor de productie van 1.000 kilogram papier worden gemiddeld zeventien bomen gebruikt. Knowaste verwerkt 10.000 kilogram incontinentieafval per uur waaruit ruim 2.000 kilogram papier wordt teruggewonnen. Een simpel rekensommetje leert dus dat er 35 bomen per uur blijven staan door het recyclen van incontinentieafval.	Besparing 8.320 kilogram hout

?

LCA	Levens cyclus analyse Om de milieubelasting of -besparing van een proces te vergelijken wordt gebruik gemaakt van een levens cyclus analyse. Een voorbeeld om dit te verduidelijken. Uit 1000 kg incontinentieafval wint het Knowaste proces tenminste 200 kilogram papiervezels terug. De milieubelasting van de productie van 200 kg papiervezels wordt dus als vermeden beschouwd door hergebruik. Deze besparing wordt vergeleken met de milieubelasting van inzameling en recyclen en als	Milieu
------------	--	---

	hergebruik gunstiger uitpakt wordt er gesproken van een besparing.	
--	--	--